

Temeljem članka IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 26. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 2., 3. i 10. travnja 2008. godine, i na 16. sjednici Doma naroda, održanoj 16. travnja 2008. godine, usvojila je

## **ZAKON**

### **O KRETANJU I BORAVKU STRANACA I AZILU**

#### **POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE**

##### **Članak 1.**

###### **(Predmet ovoga Zakona)**

(1) Ovim se Zakonom propisuju: uvjeti i postupak ulaska stranaca u Bosnu i Hercegovinu (u daljnjem tekstu: BiH), uključujući vizni i bezvizni režim; putne isprave za strance; boravak stranaca u BiH; udaljenje stranca iz zemlje; prihvatanje stranaca i stavljanje stranca pod nadzor; međunarodna zaštita te privremena zaštita u slučaju masovnog priljeva stranaca; kao i nadležnosti tijela vlasti u primjeni ovoga Zakona te druga pitanja u vezi s boravkom stranaca u BiH.

(2) Ovim se Zakonom također propisuju prekršaji i kazne za prekršaje počinjene povredom njegovih odredaba.

##### **Članak 2.**

###### **(Tijela nadležna za provedbu ovoga Zakona)**

(1) Prema ovome Zakonu i podzakonskim propisima donesenim na temelju njega, postupak provode i odluke donose:

- a) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara);
- b) Ministarstvo sigurnosti BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo);
- c) Ministarstvo vanjskih poslova BiH (u daljnjem tekstu: MVP);
- d) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH;
- e) Služba za poslove sa strancima (u daljnjem tekstu: Služba);
- f) Granična policija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Granična policija);
- g) ostala policijska tijela u BiH (u daljnjem tekstu: policija);
- h) druga nadležna tijela.

(2) Ako je zahtjev ili drugi podnesak prema ovome Zakonu upućen stvarno nenadležnom tijelu u BiH, službena će osoba iz toga tijela na to upozoriti podnositelja i podnesak dostaviti nadležnome tijelu.

(3) Ako je zahtjev ili drugi podnesak prema ovome Zakonu upućen stvarno nenadležnoj organizacijskoj jedinici kojega tijela, službena će osoba iz te organizacijske jedinice o tome obavijestiti podnositelja i podnesak dostaviti nadležnoj organizacijskoj jedinici istoga tijela.

(4) Ako je zahtjev ili drugi podnesak prema ovome Zakonu upućen mjesno nenadležnoj organizacijskoj jedinici Službe ili drugoga tijela, službena će ga osoba iz te organizacijske jedinice, po službenoj dužnosti, dostaviti mjesno nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe, odnosno drugoga tijela.

(5) Kada je propisano da odluku donesenu prema ovome Zakonu ili prema Zakonu o Službi za poslove sa strancima provodi Služba, druge organizacijske jedinice Ministarstva i policija dužni su joj na njezin zahtjev pružiti pomoć.

### Članak 3.

#### (Primjena Zakona o upravnom postupku)

Na upravni postupak koji se vodi pred nadležnim tijelima, sukladno ovome Zakonu, primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

### Članak 4.

#### (Upravni spor)

(1) Protiv konačnih upravnih akata donesenih prema ovome Zakonu može se pokrenuti upravni spor.

(2) Upravni spor pokreće se podnošenjem tužbe Sudu Bosne i Hercegovine, sukladno Zakonu o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(3) Tužba ne odgađa izvršenje konačnog upravnog akta, osim kada je ovim Zakonom drukčije propisano [članak 109. (*Postupak i nadležnost za donošenje rješenja o međunarodnoj zaštiti*) stavak (8), članak 125. (*Nadležnost i tužba u slučaju prestanka odnosno ukidanja međunarodne zaštite*) stavak (3)].

### Članak 5.

#### (Definicije)

U smislu ovoga Zakona, pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:

a) *stranac* je svaka osoba koja nema državljanstvo BiH, ali je državljanin koje druge države prema njezinim propisima, kao i osoba bez državljanstva ijedne države;

b) *osoba bez državljanstva* je svaka osoba koja nije državljanin BiH niti je državljanin koje druge države prema njezinim propisima;

c) *uobičajenim mjestom boravka* smatra se država podrijetla ili država stalnog boravišta, odnosno prebivališta stranca;

d) *putna isprava* je važeća putovnica ili druga putna identifikacijska isprava koju je izdalo strano nadležno tijelo vlasti i koji BiH priznaje, te važeća osobna iskaznica ili druga osobna identifikacijska isprava s fotografijom koja se može koristiti za prelazak državne granice, a priznat je međunarodnim ugovorom čija je BiH ugovorna strana, kao i putna isprava izdana strancu u BiH sukladno ovome Zakonu;

e) *radna dozvola* je dozvola koju izdaje tijelo nadležno za poslove zapošljavanja stranaca, a kojom se dozvoljava plaćeni rad stranca u BiH;

- f) *odobrenje boravka* je odobrenje koje izdaje nadležno tijelo za poslove sa strancima, a kojim se strancu odobrava da u razdoblju naznačenom u odobrenju legalno boravi u BiH;
- g) *podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu* je stranac za kojeg se može smatrati da traži izbjeglički status ili supsidijarnu zaštitu u BiH dok se ne odluči o njegovu zahtjevu sukladno ovome Zakonu;
- h) *međunarodna zaštita* označava izbjeglički status i status supsidijarne zaštite sukladno ovome Zakonu;
- i) *izbjeglica* je, sukladno Konvenciji o statusu izbjeglica iz 1951. i Protokolu o statusu izbjeglica iz 1967, stranac koji se zbog osnovanog straha od proganjanja po osnovi rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili zbog političkog mišljenja nalazi izvan zemlje svojeg državljanstva, a ne može se ili se zbog takvoga straha ne želi ni staviti pod zaštitu te zemlje, kao i osoba bez državljanstva koja se nalazi izvan zemlje prethodnog uobičajenog mjesta boravka, a ne može se ili se zbog takvog straha ne želi vratiti u tu državu;
- j) *izbjeglički status* je status koji BiH priznaje izbjeglici sukladno ovome Zakonu;
- k) *stranac pod supsidijarnom zaštitom* je stranac koji boravi u BiH a ne ispunjava uvjete za izbjeglički status, ali uživa zaštitu sukladnu međunarodnim standardima i ovom Zakonu;
- l) *stranac pod privremenom zaštitom* je stranac koji boravi u BiH na temelju masovnog priljeva sukladno ovome Zakonu;
- m) *nadležno tijelo* je tijelo koji vodi postupak sukladno ovome ili drugom Zakonu;
- n) *maloljetnik bez pratnje* je stranac mlađi od 18 godina života (maloljetnik) koji dođe do teritorija BiH bez pratnje osobe starije od 18 godina života (punoljetna osoba) koja je za maloljetnika odgovorna po zakonu ili punomoći, kao i maloljetnik koji je ostavljen bez pratnje nakon ulaska u BiH;
- o) *brak iz interesa odnosno izvanbračna zajednica iz interesa* je brak koji je sklopljen, odnosno izvanbračna zajednica zasnovana isključivo s ciljem omogućivanja strancu da uđe i/ili boravi u BiH;
- p) *usvojenje iz interesa* je usvojenje zasnovano isključivo s ciljem omogućivanja strancu da uđe i/ili boravi u BiH;
- r) *brak* je zakonom uređena životna zajednica jednog muškarca i jedne žene;
- s) *izvanbračna zajednica* je životna zajednica jedne žene i jednog muškarca koji nisu u braku ili izvanbračnoj zajednici s trećom osobom, a koja traje najmanje tri godine ili kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete;
- t) *spajanje obitelji* podrazumijeva ulazak i boravak u BiH stranaca koji su članovi uže obitelji osobe koja legalno boravi u BiH, kako bi se sačuvala obiteljska zajednica;
- u) *prijevoznik* je svaka fizička ili pravna osoba koja pruža usluge prijevoza osoba u međunarodnom prometu, bilo kojim prijevoznim sredstvom;
- v) *prijetnja javnom zdravlju* podrazumijeva bolest s potencijalnom epidemijom, kako je definirano Međunarodnim zdravstvenim regulativama Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), ali i druge infektivne bolesti ili zarazne parazitne bolesti ako su one predmetom odredaba o zaštiti koja se primjenjuje na državljane BiH.

## Članak 6.

### (Višestruko državljanstvo stranca ili državljanina BiH na teritoriju BiH)

- (1) Stranac koji ima višestruko državljanstvo smatra se državljaninom države koja mu je izdala putnu ispravu s kojom je prešao državnu granicu BiH, ukoliko ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Strancem na teritoriju BiH ne smatra se državljanin BiH koji ima i državljanstvo koje druge države.

#### Članak 7.

##### **(Sloboda kretanja)**

- (1) Stranac može ulaziti u BiH i boraviti na njezinu teritoriju s važećom putnom ispravom u koju je unesena viza ili odobrenje boravka, ukoliko ovim Zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno. Ulazak, boravak, kretanje i izlazak stranaca mogu biti ograničeni pod uvjetima propisanim ovim ili drugim zakonom.
- (2) Stranci koji legalno borave u BiH pod uvjetima određenim ovim Zakonom uživaju pravo na slobodu kretanja unutar BiH i slobodan izbor mjesta boravka, ako nije drukčije određeno ovim ili drugim zakonom u posebnim područjima iz razloga javnoga interesa u demokratskom društvu.
- (3) Prava iz stavka (2) ovoga članka mogu biti djelomično ili potpuno ograničena sukladno zakonu, u mjeri nužnoj u demokratskom društvu u interesu državne ili javne sigurnosti, radi očuvanja javnoga poretka, sprečavanja kriminala, zaštite zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih.
- (4) Sigurnosnu provjeru za stranca, u svrhu utvrđivanja razloga sigurnosti BiH, provodi Obavještajno-sigurnosna agencija Bosne i Hercegovine. Pravilnik o načinu provođenja sigurnosne provjere donosi glavni ravnatelj Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine.

#### Članak 8.

##### **(Zabrana diskriminacije)**

Zabranjena je diskriminacija stranaca po bilo kojoj osnovi, kakve su: rod odnosno spol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, veza s nacionalnom manjinom, imovinsko stanje, status koji se stječe rođenjem ili drugi status.

#### Članak 9.

##### **(Obveza poštovanja javnog poretka BiH)**

Stranci u BiH moraju poštovati javni poredak BiH - poštovati zakone i druge propise u BiH te se pridržavati odluka tijela vlasti u BiH.

#### Članak 10.

##### **(Udruživanje stranaca te nošenje oružja i odora u BiH)**

- (1) Strancima je zabranjeno osnivanje političkih stranaka.
- (2) Stranci mogu osnivati udruge prema posebnim propisima.
- (3) Stranac može unijeti, posjedovati i nositi te nabavljati oružje i streljivo u BiH prema Zakonu o nadzoru i kontroli prelaska državne granice i propisima kojima se uređuje nabavljanje, držanje i nošenje oružja.

(4) Stranac može ući i kretati se u BiH u stranoj vojnoj, policijskoj ili carinskoj odori pod uvjetima propisanim Zakonom o nadzoru i kontroli prelaska državne granice i člankom 142. (*Kretanje u stranoj odori*) ovoga Zakona.

#### Članak 11.

##### **(Radna dozvola)**

(1) Ako stranac namjerava boraviti u BiH s ciljem plaćenog rada, mora imati radnu dozvolu koju je izdalo tijelo nadležno za poslove zapošljavanja stranaca, sukladno odredbama ovoga i drugih zakona u BiH kojima se reguliraju pitanja rada stranaca, osim kada je ovim Zakonom ili međunarodnim sporazumom određeno da za pojedine vrste rada nije potrebna radna dozvola.

(2) Obavljanje aktivnosti potrebnih za osnivanje i registraciju pravne osobe, odnosno poslovnog subjekta ne smatra se radom u smislu stavka (1) ovoga članka te ne podliježe obvezi pribavljanja radne dozvole.

(3) Tijelo iz stavka (1) ovoga članka dužno je primjerak odluke po zahtjevu za izdavanje radne dozvole dostaviti Službi odmah prilikom dostave odluke stranci u postupku.

(4) Odredbe ovog članka ne odnose se na strance kojima je priznat izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite u BiH.

#### Članak 12.

##### **(Prava i obveze u postupku pred tijelima vlasti)**

(1) U svim fazama postupka stranci će biti obaviješteni o pravima i obvezama koje proistječu iz ovoga Zakona.

(2) Tijelo koje vodi postupak dužno je strancu koji ne razumije jezik na kojem se vodi postupak omogućiti da tijekom postupka prati uz pomoć prevoditelja odnosno tumača, a zahtjevi za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona i dokazi koji opravdavaju zahtjev, kao i pozivi, rješenja i druga pismena, dostavljaju se na jednom od službenih jezika u BiH.

(3) U slučaju da je strancu određen pritvor, zadržavanje ili stavljanje pod nadzor, tijelo koje je takvu mjeru odredilo omogućit će mu, na njegov zahtjev, kontakt s nadležnim tijelima države čiji je državljanin, odnosno države koja mu pruža zaštitu.

#### Članak 13.

##### **(Obveza nošenja i predočavanja dokaza o identitetu)**

(1) Za vrijeme boravka na teritoriju BiH stranac mora uza se imati putnu ispravu s kojom je ušao u BiH ili drugu identifikacijsku ispravu, odnosno odgovarajuću potvrdu izdanu u BiH, u svrhu dokazivanja ili potvrde svojeg identiteta i zakonitosti ulaska i boravka u BiH. Stranac je dužan dati na uvid identifikacijsku ispravu na zahtjev ovlaštene osobe Službe, policije ili drugog nadležnog tijela kada je drugo nadležno tijelo za to zakonom ovlašteno.

(2) Pravne i fizičke osobe koje su prijevoznici ili koje pružaju usluge smještaja ili organizacije putovanja mogu zatražiti predočavanje putne isprave ili druge identifikacijske isprave stranca, ali im je zabranjeno zadržati ih.

#### Članak 14.

##### **(Utvrdjivanje identiteta stranca)**

- (1) Stranac čiji identitet nije moguće odmah utvrditi ili postoje osnovi sumnje u istinitost njegovih navoda o identitetu, stavit će se pod nadzor ako se identitet ne može sa sigurnošću utvrditi ni u roku od šest sati od dovođenja stranca u službene prostorije.
- (2) Nadzor iz stavka (1) ovoga članka određuje se sukladno odredbama članaka od 98. do 104. [Odjeljak B. (*Stavljanje stranca pod nadzor*), Poglavlje VI. (*Prihvat stranaca i nadzor*)] ovoga Zakona.
- (3) Prema ovome Zakonu, postupak utvrđivanja identiteta stranca pokreće i vodi Služba.
- (4) Ukoliko je postupak utvrđivanja identiteta stranca čiji identitet nije moguće odmah utvrditi ili postoje osnovi sumnje u istinitost njegovih navoda o identitetu pokrenula policija i ne može ga okončati u roku od šest sati, obavijestit će o tome Službu što je prije moguće.
- (5) Postupak utvrđivanja identiteta stranca provodi se prema odredbama Zakona o Službi za poslove sa strancima i Zakona o policijskim službenicima.
- (6) Postupak utvrđivanja identiteta stranca može obuhvaćati i utvrđivanje zakonitosti njegova boravka u BiH, odnosno utvrđivanje mjesta boravišta ili prebivališta u BiH.

## POGLAVLJE II. ULAZAK STRANACA U BiH

### Odjeljak A. Ulazak u BiH

#### Članak 15.

##### (Prelazak državne granice)

- (1) Smatra se da je stranac ušao u državu kada je prešao državnu granicu BiH, odnosno kada je prošao mjesto obavljanja granične kontrole.
- (2) Stranac može prijeći državnu granicu BiH samo na graničnim prijelazima otvorenima za međunarodni promet, u vrijeme u koje granični prijelaz radi.
- (3) Iznimno od stavka (2) ovoga članka, stranac koji je državljanin susjedne države može prijeći državnu granicu BiH i na graničnim prijelazima namijenjenima za promet između BiH i susjednih država, osim ako sporazumom između BiH i susjedne države nije drukčije određeno.
- (4) Stranac koji želi ući ili izaći iz BiH dužan je zaustaviti se na graničnom prijelazu, dati na uvid dokumente potrebne za prelazak granice i podvrgnuti sebe, svoju prtljagu i svoje prijevozno sredstvo graničnoj kontroli sukladno Zakonu o nadzoru i kontroli prelaska državne granice, a naročito službenoj osobi nadležnoga tijela pojasniti sve okolnosti vezane uz ispunjavanje uvjeta za prelazak državne granice i postupati prema upozorenjima i zapovijedima policijskog službenika tijela nadležnog za kontrolu prelaska državne granice.
- (5) Granična kontrola stranca koji ulazi u BiH obuhvaća i utvrđivanje ispunjavanja općih uvjeta za ulazak iz članka 19. (*Opći uvjeti za ulazak*) ovoga Zakona.
- (6) Državna se granica ne može prijeći s putnom ispravom ni s vizom čiji rok važenja istječe na dan namjeravanog prelaska granice.
- (7) U putnu ispravu stranca koji prelazi državnu granicu policijski službenik tijela nadležnog za kontrolu prelaska državne granice unosi otisak ulaznog odnosno izlaznog štamčila, osim ako to nije moguće s obzirom na vrstu putne isprave ili je drukčije propisano ovim Zakonom ili je drukčije određeno međunarodnim sporazumom.

(8) Zadržavanje stranca u tranzitnom području na međunarodnoj zračnoj luci, u sidrištu luke ili na pristaništu ne smatra se ulaskom u državu.

#### Članak 16.

##### **(Nezakonit ulazak u BiH)**

Nezakonitim ulaskom u BiH smatra se ako strnac:

- a) prijeđe ili pokuša prijeći državnu granicu izvan graničnog prijelaza otvorenog za međunarodni promet ili izvan graničnog prijelaza namijenjenog za promet između BiH i susjednih država ako je državljanin susjedne države i nije drukčije određeno međunarodnim sporazumom, ili izvan vremena u kojem granični prijelaz radi ili prije isteka roka u kojem ne može ući u BiH;
- b) izbjegne ili pokuša izbjći graničnu kontrolu;
- c) pri prelasku državne granice upotrijebi tuđu, nevažeću, odnosno nevaljanu putnu ispravu;
- d) tijelu nadležnom za kontrolu prelaska državne granice navede neistinite podatke;
- e) uđe u državu za vrijeme trajanja mjere protjerivanja.

#### Članak 17.

##### **(Zajedničke putne isprave i posebna pažnja prema maloljetnicima)**

- (1) Stranac koji je upisan u putnu ispravu druge osobe može ulaziti i izlaziti iz BiH samo s osobom u čiju je putnu ispravu upisan.
- (2) Stranci koji imaju zajedničku (kolektivnu) putnu ispravu mogu ulaziti, kretati se i izlaziti iz BiH samo zajedno, a punoljetne osobe koje su upisane u zajedničku putnu ispravu moraju imati dokument s fotografijom na temelju kojeg se može utvrditi njihov identitet. Iznimno, članu skupine može biti dopušteno pojedinačno napuštanje države ako je to nužno iz njegovih privatnih razloga ili ako tako odredi nadležno tijelo. Vođa skupine mora imati osobnu putnu ispravu i ne može napustiti BiH bez skupine. Broj osoba koje putuju na zajedničkoj putnoj ispravi ograničen je na od pet do 50 osoba.
- (3) Stranac koji je mlađi od 18 godina života (maloljetnik) i ima osobnu putnu ispravu može prelaziti granicu BiH u pratnji roditelja, zakonskog zastupnika ili skrbnika, odnosno osobe koja je opunomoćena da ga prati uz potpisanu i ovjerenu punomoć roditelja, zakonskog zastupnika ili skrbnika, ili mora imati suglasnost roditelja odnosno zakonskog zastupnika ako putuje bez pratnje.
- (4) Službena osoba ovlaštena za kontrolu prelaska državne granice dužna je obratiti posebnu pozornost prilikom kontrole stranca mlađeg od 18 godina života (maloljetnik) koji namjerava prijeći državnu granicu BiH, kao i osobe u čijoj se pratnji maloljetnik nalazi.

#### Članak 18.

##### **(Obveze prijevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja)**

- (1) Prijevoznik može dovesti stranca na granični prijelaz samo ako strnac ispunjava osnovne opće uvjete za ulazak u BiH iz članka 19. (*Opći uvjeti za ulazak*) st. (1) i (2) ovoga Zakona.

(2) Prijevoznik je dužan:

a) stranca kojemu bude odbijen ulazak u BiH jer ne ispunjava osnovne opće uvjete za ulazak u BiH iz članka 19. st. (1) i (2) ovoga Zakona odvesti s graničnog prijelaza i vratiti u prvu državu iz koje stranca dovozi u BiH, i to bez odgode i o svome trošku, i

b) podmiriti troškove boravka stranca iz točke a) ovoga stavka u BiH.

(3) Obveze prijevoznika iz st. (1) i (2) ovoga članka ne odnose se na stranca koji dolazi na teritorij BiH izravno s teritorija na kojem su mu život ili sloboda ugroženi i koji zatraži međunarodnu zaštitu BiH.

(4) Organizator turističkog ili sličnog putovanja u BiH obavezan je strancima kojima pruža takvu uslugu podmiriti troškove udaljenja iz BiH i troškove boravka u BiH, ako se strancem prisilno udaljuje iz razloga neispunjavanja osnovnih općih uvjeta za ulazak u BiH iz članka 19. st. (1) i (2) ovoga Zakona, a sam strancem te troškove ne može podmiriti.

(5) Vijeće ministara podrobnije uređuje ova pitanja podzakonskim aktom, na prijedlog Ministarstva koji je upućen nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva prometa i komunikacija BiH.

## Članak 19.

### (Opći uvjeti za ulazak)

(1) Stranac može ući u BiH ako ima važeću putovnicu ili drugu identifikacijsku ispravu koja se može koristiti za prelazak državne granice BiH, a čiji rok važenja ne istječe na dan ulaska u BiH (važeća putna isprava).

(2) Uz osnovni opći uvjet iz stavka (1) ovoga članka, za ulazak u BiH strancem mora ispunjavati i sljedeće osnovne opće uvjete:

a) imati važeću vizu za ulazak, boravak ili prelazak preko teritorija BiH, čiji rok važenja ne istječe na dan ulaska u BiH, ako u BiH ne ulazi s putnom ispravom koju je izdala država čiji su državljani oslobođeni od obveze pribavljanja vize [članak 21. (*Oslobađanje od obveze pribavljanja vize*)]; ili

b) imati odobrenje boravka propisano ovim Zakonom.

(3) Uz osnovne opće uvjete propisane st. (1) i (2) ovoga članka, strancem mora ispunjavati i ostale opće uvjete za ulazak stranca u BiH, i to:

a) posjedovati dostatna sredstva za uzdržavanje tijekom vremena namjeravanog boravka u BiH i za izlazak iz zemlje, uključujući i sredstva za zdravstvenu zaštitu, odnosno dokaz da ih može zakonito pribaviti, što se dokazuje kako je propisano člankom 23. (*Dokazi o posjedovanju sredstava za uzdržavanje*) ovoga Zakona;

b) imati dokumente ili moći pružiti informacije na temelju kojih se može razumno zaključiti o svrsi i uvjetima namjeravanog boravka u BiH, ako je moguće i potrebno;

c) imati ulaznu vizu susjedne države u koju putuje ili preko čijeg teritorija nastavlja putovanje, ukoliko mu je ta viza potrebna;

d) imati potvrdu o cijepljenju ako dolazi s područja na kojem vlada epidemija zarazne bolesti;

e) da mu nije izrečena mjera protjerivanja ili otkaz boravka, odnosno da mu nije zabranjen ulazak u BiH, ako vremensko razdoblje na koje mu je izrečena ta mjera odnosno razdoblje zabrane još traje;



- f) da se ne vodi u evidencijama kod nadležnog tijela kao prijestupnik niti kao međunarodni prijestupnik;
- g) da ne postoje drugi razlozi, osim onih iz toč. e) i f) ovoga stavka, iz kojih bi njegov boravak na teritoriju BiH predstavljao prijetnju sigurnosti BiH, javnom poretku, javnom redu i miru, javnom zdravlju u BiH ili međunarodnim odnosima BiH.
- (4) Stranci koji su, sukladno članku 21. ovoga Zakona, oslobođeni pribavljanja vize za ulazak na teritorij BiH te ne moraju ispunjavati uvjet propisan stavkom (2) prilikom ulaska u BiH moraju ispunjavati ostale opće uvjete za ulazak, predviđene stavkom (3) ovoga članka.
- (5) Stranci koji za ulazak u BiH moraju imati vizu, moraju ispunjavati ostale opće uvjete za ulazak predviđene stavkom (3) ovoga članka prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje vize, kao i prilikom ulasku u BiH.
- (6) Kada to zahtijevaju razlozi zaštite sigurnosti BiH, javnog poretka, javnog reda i mira ili javnog zdravlja u BiH ili drugi razlozi koji proistječu iz međunarodnih obveza BiH, Vijeće ministara može uz uvjete za ulazak propisane st. (1), (2) i (3) ovoga članka propisati i dodatne uvjete za ulazak stranaca u BiH.
- (7) Potreban najmanji iznos sredstava za uzdržavanje iz stavka (3) točke a) ovoga članka utvrđuje se podzakonskim aktom.

## Članak 20.

### (Ulazak pod posebnim uvjetima)

Strancu se može odobriti ulazak u BiH i kada ne ispunjava uvjete iz članka 19. (*Opći uvjeti za ulazak*) ovoga Zakona, ako je tako predviđeno međunarodnim ugovorom čija je BiH ugovorna strana ili odlukom Vijeća ministara.

## Članak 21.

### (Oslobađanje od obveze pribavljanja vize)

- (1) Vijeće ministara, na prijedlog MVP-a, određuje države čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH (u daljnjem tekstu: zemlje bezviznog režima), kao i države čiji državljani mogu ući u BiH s drugom ispravom osim putovnice. Vijeće ministara, na prijedlog MVP-a, također je nadležno za oslobađanje nositelja posebnih vrsta putnih isprava od pribavljanja vize.
- (2) Stranci koji su, sukladno ovome Zakonu, oslobođeni pribavljanja vize za ulazak na teritorij BiH imaju pravo na ulazak i boravak u zemlji (u daljnjem tekstu: bezvizni boravak) ukupno u trajanju do 90 dana u razdoblju od šest mjeseci, računajući od dana prvog ulaska, ukoliko drukčije nije određeno međunarodnim ugovorom čija je BiH ugovorna strana ili odlukom Vijeća ministara iz članka 20. (*Ulazak pod posebnim uvjetima*) ovoga Zakona.
- (3) Stranci nemaju obvezu pribavljanja vize za ulazak u BiH ako u putovnici imaju naljepnicu odobrenja privremenog ili stalnog boravka u BiH, za vrijeme važenja tog odobrenja.

## Članak 22.

### (Izuzeci od potrebe posjedovanja vize)

- (1) Stranci - članovi posade i kabinsko osoblje zrakoplova u civilnom avionskom prometu koji posjeduju važeći certifikat člana posade, a namjeravaju ostati u zračnoj luci ili unutar granica obližnjeg naseljenog mjesta, mogu ulaziti u BiH bez vize i na teritoriju BiH boraviti do prvog svojeg sljedećeg redovitog leta.

(2) Ukoliko je potrebno da koji član posade zbog obveza putuje u drugu državu kao putnik bilo kojim prijevoznim sredstvom kako bi se pridružio posadi zrakoplova, njegov se certifikat prihvaća kao zamjena za putovnicu i vizu te mu se omogućuje potrebna sloboda kretanja unutar teritorija BiH.

(3) Važeći certifikat člana posade priznaje se kao valjani dokument za utvrđivanje identiteta i u slučaju kada njegov nositelj nije državljanin zemlje registra zrakoplova.

(4) Vijeće ministara, na prijedlog MVP-a i pod uvjetom uzajamnosti, može izuzeti od potrebe posjedovanja vize državljane određenih država koji su:

- a) civilni članovi posade zrakoplova, uz postojanje odgovarajuće potvrde i bilješke u općoj deklaraciji i planu leta,
- b) civilni članovi posade ili prateće osobe zrakoplova koji sudjeluju u havarijsko-spasilačkim letovima, uz postojanje odgovarajuće bilješke u općoj deklaraciji i planu leta, ili
- c) civilni članovi posade broda, ako su upisani u popis posade i osoblja.

#### Članak 23.

##### **(Dokazi o posjedovanju sredstava za uzdržavanje)**

(1) Postojanje sredstava za uzdržavanje stranca iz članka 19. (*Opći uvjeti za ulazak*) stavka (3) točke a) dokazuje se na sljedeći način:

- a) posjedovanjem gotovine u domaćoj ili stranoj konvertibilnoj valuti;
  - b) posjedovanjem vidova bezgotovinskog plaćanja prihvaćenih od bankarskog sustava BiH ili sredstva koje omogućuje podizanje novca u BiH, ili jamstva banke iz BiH koja priznaje bezgotovinske vidove plaćanja koje stranac posjeduje;
  - c) pozivnim pismom iz članka 34. (*Pozivno pismo*) ovoga Zakona;
  - d) posjedovanjem dokaza o uplaćenom smještaju ili o organiziranom putovanju; ili
  - e) posjedovanjem drugih sredstava (nekretnine u BiH na temelju koje je moguće osigurati sredstva za uzdržavanje tijekom boravka u BiH, sredstva po osnovi izravnih stranih ulaganja, proizvodno-tehničke suradnje ili kooperacije i slično).
- (2) Ukoliko stranac ima dokaze o uplaćenom pojedinačnom ili kolektivnom putničkom zdravstvenom osiguranju, podrazumijeva se da ima osigurana sredstva za zdravstvenu zaštitu u smislu članka 19. stavak (3) točka a) ovoga Zakona.
- (3) Smatra se da stranac koji ima radnu dozvolu u BiH zadovoljava uvjete koji se odnose na posjedovanje sredstava za uzdržavanje.
- (4) Postojanje sredstava za izlazak stranca iz zemlje može se dokazivati posjedovanjem važeće putne karte za nastavak putovanja ili za povratak, kao i time što stranac zakonito posjeduje prijevozno sredstvo.

#### Članak 24.

##### **(Izjednačenje nositelja odobrenja boravka s državljanima BiH pri ulasku)**

Stranci kojima je u putovnicu uneseno odobrenje privremenog ili stalnog boravka u BiH u razdoblju važenja toga odobrenja izjednačeni su s državljanima BiH pri ulasku u BiH.

## **Odjeljak B. Odbijanje ulaska u BiH**

### **Članak 25.**

#### **(Razlozi odbijanja ulaska)**

- (1) Strancu će biti odbijen ulazak u BiH ako ne ispunjava uvjete za ulazak iz članka 19. (*Opći uvjeti za ulazak*) niti se na njega primjenjuje međunarodni ugovor ili odluka iz članka 20. (*Ulazak pod posebnim uvjetima*) ovoga Zakona.
- (2) Strancu može biti odbijen ulazak u BiH i kada ispunjava uvjete za ulazak propisane člankom 19. ovoga Zakona:
  - a) ako pri ulasku izbjegava ovlaštenoj osobi nadležnoj za kontrolu prelaska državne granice dati na uvid dokumente potrebne za prelazak granice ili izbjegava pojasniti okolnosti vezane uz ispunjavanje uvjeta za prelazak granice, ili namjerno pruži pogrešne podatke koji se tiču ispunjavanja uvjeta za ulazak u BiH, ili inače namjerno izbjegava graničnu kontrolu;
  - b) ako postoje osnovi sumnje da će obavljati djelatnost za koju je potrebna radna dozvola, a nema radnu dozvolu u BiH, osobito u odnosu na stranca kojemu je iz tog razloga već bio odbijen ulazak u BiH; ili
  - c) ako postoje osnovi sumnje da njegov boravak u BiH neće biti iskorišten u svrhu koju je naveo.

### **Članak 26.**

#### **(Postupak i posljedica odbijanja ulaska)**

- (1) Granična policija odlučuje o odbijanju ulaska na granici.
- (2) Stranac kojem se odbija ulazak u BiH jer, iako u dobroj vjeri, ne ispunjava osnovne opće uvjete za ulazak iz članka 19. (*Opći uvjeti za ulazak*) st. (1) i (2) ili ostale opće uvjete iz članka 19. stavak (3) toč. a), b), c) i d) ovoga Zakona, bit će upozoren da je odmah dužan napustiti granični prijelaz.
- (3) Ako stranac iz stavka (2) ovoga članka odbije odmah napustiti granični prijelaz ili se strancu odbija ulazak jer ne ispunjava ostale opće uvjete iz članka 19. stavak (3) toč. e), f) i g) ili iz razloga predviđenih člankom 25. (*Razlozi odbijanja ulaska*) stavak (2) ovoga Zakona, uručuje mu se rješenje o odbijanju ulaska.
- (4) Rješenje o odbijanju ulaska mora sadržavati razlog odbijanja ulaska, a izdaje se na obrascu koji stranac potpisuje. Ako stranac odbije potpisati rješenje, službena osoba unosi takvu opasku u obrazac. Primjerak rješenja uručuje se strancu. Ako stranac odbije primiti rješenje, ta će se činjenica unijeti kao opaska u obrazac rješenja i rješenje će mu se dostaviti.
- (5) Rješenje o odbijanju ulaska izvršava se odmah, unošenjem otiska štambilja "ODBIJEN ULAZAK", odnosno druge odgovarajuće oznake u putnu ispravu stranca. Ako stranac nema putnu ispravu u koju bi se mogao unijeti otisak štambilja, odnosno druga odgovarajuća oznaka, ta se činjenica unosi kao opaska u obrazac rješenja.
- (6) Protiv rješenja o odbijanju ulaska na granici može se uložiti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana uručivanja, odnosno od dostave rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

(7) Stranac kojem je ulazak odbijen prema stavku (3) ovoga članka ne može ući u BiH u roku od 24 sata od trenutka odbijanja ulaska, čak i ako je nakon donošenja rješenja o odbijanju ulaska naknadno ispunio uvjete za ulazak.

## **Odjeljak C. Vize**

### **Članak 27.**

#### **(Opće odredbe o vizama)**

- (1) Viza je dozvola za prelazak državne granice koja omogućuje ulazak u zemlju i boravak u roku određenom vizom ili prelazak (tranzit) preko teritorija BiH ako stranac za to ispunjava uvjete.
- (2) U pravilu, stranac je dužan pribaviti vizu prije dolaska na granični prijelaz BiH.
- (3) Viza se može izdati samo strancu koji posjeduje važeću putovnicu, čiji rok važenja premašuje vrijeme važenja vize za najmanje tri mjeseca.
- (4) Posjedovanje vize ne predstavlja bezuvjetno pravo ulaska stranca u BiH.
- (5) Viza ne pruža strancu pravo na rad u BiH.

### **Članak 28.**

#### **(Vrste viza)**

Nadležna tijela BiH izdaju sljedeće vize:

- a) aerodromske tranzitne vize (Viza A),
- b) tranzitne vize (Viza B),
- c) vize za kratkoročni boravak (Viza C),
- d) vize za dugoročni boravak (Viza D).

### **Članak 29.**

#### **(Aerodromska tranzitna viza - Viza A)**

- (1) Aerodromska tranzitna viza (Viza A) omogućuje strancu prolazak kroz međunarodno tranzitno područje zračne luke bez stvarnog ulaska u zemlju, tijekom zaustavljanja ili nastavljanja međunarodnog leta.
- (2) U pravilu, strancu koji za vrijeme neprekinutog putovanja ne napušta međunarodno tranzitno područje zračne luke ili zrakoplov koji se nalazi u zračnoj luci u BiH nije potrebna viza.
- (3) Iznimno, Vijeće ministara može odlučiti da državljani određenih zemalja ili putnici na određenim putničkim linijama trebaju posjedovati aerodromske tranzitne vize.
- (4) Strancu se može na njegov zahtjev izdati aerodromska tranzitna viza za određeni broj prolazaka kroz međunarodno područje zračne luke u razdoblju tranzita.

(5) Nakon što pribavi mišljenje MVP-a, Ministarstvo podzakonskim aktom uređuje pitanja roka važenja aerodromske tranzitne vize.

#### Članak 30.

##### **(Tranzitna viza - Viza B)**

- (1) Tranzitna viza (Viza B) omogućuje strancu koji iz jedne zemlje putuje u treću zemlju prelazak preko teritorija BiH.
- (2) Tranzitna viza izdaje se za jedan, dva ili, u iznimnim slučajevima, više prelazaka preko teritorija BiH.
- (3) Ukupno vrijeme boravka na teritoriju BiH tijekom jednog tranzitnog putovanja ne može biti dulje od pet dana.
- (4) Tranzitna viza može se izdati ako stranac ima ulaznu vizu države u koju putuje ili preko čijeg teritorija nastavlja putovanje ukoliko mu je ta viza potrebna, odnosno ako ne postoje razlozi za sumnju da stranac neće moći ući u treću zemlju.
- (5) Nakon što pribavi mišljenje MVP-a, Ministarstvo podzakonskim aktom uređuje pitanja roka važenja tranzitne vize.

#### Članak 31.

##### **(Viza za kratkoročni boravak - Viza C)**

- (1) Viza za kratkoročni boravak (Viza C) omogućuje strancu jedan ili više ulazaka i boravaka u zemlji, s tim što nijedan neprekidan boravak ni ukupno trajanje više uzastopnih boravaka u BiH ne mogu biti dulji od 90 dana u razdoblju od šest mjeseci, počevši od dana prvog ulaska. Viza za kratkoročni boravak izdaje se za jedan ili više ulazaka u BiH.
- (2) Viza za kratkoročni boravak izdaje se s rokom važenja do najviše jedne godine.
- (3) Iznimno, viza za kratkoročni boravak može se izdati i s rokom važenja duljim od jedne godine ako je to u interesu BiH, o čemu odlučuje MVP nakon što pribavi suglasnost Službe.
- (4) Viza za kratkoročni boravak izdaje se za poslovna putovanja, putovanja u svrhu obrazovanja, obuke ili u sličnu svrhu, za turistička ili druga putovanja u privatne svrhe, za putovanja na političke, znanstvene, kulturne, sportske, vjerske ili druge događaje, kao i za putovanja iz ostalih razloga za koja je dovoljan kratkoročni boravak.

#### Članak 32.

##### **(Viza za dugoročni boravak - Viza D)**

- (1) Viza za dugoročni boravak (Viza D) omogućuje strancu ulazak i boravak u BiH u razdoblju od šest mjeseci tijekom jedne godine, počevši od dana prvog ulaska. Viza za dugoročni boravak izdaje se za jedan ili više ulazaka u BiH.
- (2) Viza za dugoročni boravak izdaje se iznimno u situacijama kada je za svrhu boravka u BiH potrebno razdoblje dulje od 90 dana tijekom šest mjeseci.
- (3) Viza za dugoročni boravak izdaje se s rokom važenja do najviše jedne godine.

(4) Iznimno, viza za dugoročni boravak može se izdati i s rokom važenja duljim od jedne godine ako je to u interesu BiH, o čemu odlučuje MVP nakon što pribavi suglasnost Službe.

(5) Za izdavanje vize za dugoročni boravak potrebna je prethodna suglasnost Službe.

(6) Po zahtjevu za izdavanje vize za dugoročni boravak, diplomatsko-konzularno predstavništvo BiH (u daljnjem tekstu: DKP) dužno je prikupiti svu potrebnu dokumentaciju i proslijediti je Službi radi davanja ili uskraćivanja suglasnosti iz stavka (5) ovoga članka.

(7) MVP će nakon što pribavi suglasnosti Službe podzakonskim aktom podrobnije predvidjeti situacije u kojima se može izdati viza za dugoročni boravak (Viza D) te postupanje kod izdavanja takvih viza.

#### Članak 33.

##### (Uvjeti za izdavanje vize)

(1) Podnositelj zahtjeva za izdavanje vize dužan je dati osobne podatke te biometrijske podatke (fotografija, otisak prstiju, potpis) koji se od njega traže, druge potrebne informacije te svrhu ulaska u BiH. Zahtjev za izdavanje vize podnosi se na propisanom obrascu, koji se mora točno i potpuno popuniti.

(2) Za izdavanje vize za kratkoročni boravak (Viza C), podnositelj zahtjeva dužan je uz zahtjev priložiti:

a) pozivno pismo iz članka 34. (*Pozivno pismo*) ovoga Zakona;

b) kopiju sudskog ili drugog službenog poziva kojim se poziva na odazivanje u pravnom postupku koji se vodi u BiH;

c) kopiju dokaza o uplaćenom turističkom putovanju, uključujući smještaj i prijevoz, ili dokaz o organiziranom putovanju ili o uplaćenom smještaju, ako je potrebno;

d) potvrdu o primitku na obrazovanje ili obuku; ili

e) drugi dokument na temelju kojega se može razumno zaključiti o svrsi i uvjetima namjeravanog boravka u BiH, ako je to moguće i potrebno.

(3) U slučaju sumnje u navedenu svrhu ulaska u BiH, službena osoba DKP-a BiH može zahtijevati da stranac dostavi uvjerenje o posjedovanju nekretnine ili uvjerenje o stalnim izvorima prihoda u zemlji podrijetla ili zemlji polaznog odredišta ili uvjerenje o upisanom studiju ili slično, odnosno dokaz iz kojeg se može razumno zaključiti da će stranac nakon legalnog boravka napustiti zemlju.

(4) Službena osoba može zahtijevati dokaze ili pojašnjenje podataka ili informacija iz zahtjeva za izdavanje vize, kao i razgovor s podnositeljem zahtjeva.

(5) Uvjet za izdavanje vize za kratkoročni boravak propisan stavkom (2) ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuje i u slučajevima izdavanja vize za dugoročni boravak (Viza D).

(6) Nakon što pribavi mišljenje Ministarstva, MVP podzakonskim aktom uređuje tehnička pitanja glede uvjeta izdavanja aerodromske tranzitne vize (Viza A) i tranzitne vize (Viza B).

#### Članak 34.

##### (Pozivno pismo)

- (1) Pozivno pismo je pismo kojim se stranac poziva da dođe u BiH radi određene svrhe i u određenom vremenskom razdoblju.
- (2) Pozivno pismo za ulazak stranca u BiH može izdati državljanin BiH ili stranac s odobrenim stalnim boravkom u BiH, ili domaća pravna osoba ili strana pravna osoba registrirana u BiH.
- (3) Iznimno od stavka (2) ovoga članka, pozivno pismo može izdati i stranac s odobrenim privremenim boravkom u BiH u trajanju od jedne godine ako postoje razumne osnove da bi mu se mogao odobriti stalni boravak u BiH, i to isključivo u svrhu spajanja obitelji.
- (4) Pozivno pismo izdaje se na propisanom obrascu i mora sadržavati izjavu da izdavatelj pozivnog pisma preuzima na sebe obvezu osiguranja smještaja, pokriva troškova liječenja, osiguranja uzdržavanja i podmirenja ostalih troškova koji mogu nastati za boravka stranca u BiH, troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz BiH, ako te obveze ne može podmiriti stranac.
- (5) Pozivno pismo mora biti ovjereno od Službe po mjestu prebivališta, odnosno sjedišta davatelja poziva. Služba ovjerava pozivno pismo na temelju dokaza o osnovanosti izjave o preuzimanju obveza i troškova iz stavka (4) ovoga članka.
- (6) U slučaju iz stavka (3) ovoga članka, Služba ovjerava pozivno pismo i na temelju dokaza o istinitosti svrhe spajanja obitelji.

#### Članak 35.

##### **(Izdavanje vize na zajedničkoj putovnici)**

- (1) Viza na zajedničkoj putovnici izdaje se kao aerodromska tranzitna viza (Viza A), tranzitna viza (Viza B) ili kao viza za kratkoročni boravak (Viza C) skupini stranaca, koja može brojati najmanje pet i najviše 50 osoba i koje predvodi osoba koja posjeduje svoju osobnu putovnicu i pojedinačnu vizu ako je potrebna.
- (2) Viza za kratkoročni boravak (Viza C) može se izdati na zajedničkoj putovnici s rokom važenja od najviše 30 dana, ukoliko članovi skupine zajedno ulaze na teritorij BiH, borave i napuštaju ga kao skupina.

#### Članak 36.

##### **(Nadležnost i mjesto izdavanja vize)**

- (1) Vizę izdaje DKP BiH.
- (2) Stranac je dužan pribaviti vizu prije ulaska u BiH, a na poziv tijela iz stavka (1) ovoga članka dužan je osobno podnijeti zahtjev za izdavanje vize.
- (3) Prije izdavanja vize, DKP BiH dužan je u slučaju izdavanja vize za dugoročni boravak (Viza D) te u drugim predviđenim slučajevima zatražiti prethodnu suglasnost Službe.
- (4) U slučaju odbijanja zahtjeva za izdavanje vize nije dopuštena žalba.
- (5) Iznimno od st. (1) i (2) ovoga članka, ako to zahtijevaju razlozi sigurnosti BiH, humanitarni, ozbiljni profesionalni ili osobni razlozi, Granična policija može izdati na granici vizu za kratkoročni boravak (Viza C) za jedan ulazak do 15 dana ili tranzitnu vizu (Viza B) ili aerodromsku tranzitnu vizu (Viza A).
- (6) Viza iz stavka (5) ovoga članka može se izdati na granici samo pod sljedećim uvjetima:

- a) da stranac, izuzimajući uvjet iz članka 19. (*Opći uvjeti za ulazak*) stavak (2), ispunjava osnovne i ostale opće uvjete za ulazak u BiH iz članka 19. st. (1) i (3) ovoga Zakona,
  - b) da dokaže da nije bio u mogućnosti unaprijed podnijeti zahtjev za vizu, i
  - c) da predoči dokument ili više njih kojima dokazuje neodgodiv razlog za ulazak u BiH te jamči povratak u zemlju podrijetla ili uobičajenog mjesta boravka.
- (7) U slučaju izdavanja vize na granici, Granična policija može odrediti da se strancu dozvoli ulazak samo na određenom graničnom prijelazu.

#### Članak 37.

##### **(Rok za davanje suglasnosti središnje vlasti)**

- (1) Kada je predviđeno da DKP BiH prije izdavanja vize mora zatražiti prethodnu suglasnost Službe [članak 36. (*Nadležnost i mjesto izdavanja vize*) stavak (3)], Služba će, odgovoriti što je prije moguće, a najkasnije u roku od sedam dana od dana primitka zahtjeva. Služba o svojem odgovoru obavještava MVP.
- (2) Ako DKP BiH ne primi odgovor Službe na svoj zahtjev za davanjem suglasnosti u roku od sedam dana od dana primitka zahtjeva, smatrat će se da je suglasnost dana te da nema zapreka za izdavanje vize.

#### Članak 38.

##### **(Produljenje vize)**

- (1) Viza ne može biti produljena.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, viza za kratkoročni boravak (Viza C) može biti produljena zbog više sile, humanitarnih, ozbiljnih profesionalnih ili osobnih razloga, a sukladno pravilima koja vrijede za izdavanje vize.
- (3) Zahtjev za produljenje vize podnosi se MVP-u u sjedištu.
- (4) U slučaju odbijanja zahtjeva za produljenje vize nije dopuštena žalba.

#### Članak 39.

##### **(Razlozi za neizdavanje vize i iznimno izdavanje vize iz humanitarnih razloga)**

- (1) Viza neće biti izdana:
  - a) ako stranac ne ispunjava opće uvjete za ulazak u BiH iz članka 19. (*Opći uvjeti za ulazak*) st. (1), (3), (5) i (6) niti se na njega primjenjuje međunarodni ugovor ili odluka iz članka 20. (*Ulazak pod posebnim uvjetima*) ovoga Zakona;
  - b) ako zahtjev za izdavanje vize nije podnesen na propisanom obrascu ili obrazac zahtjeva nije popunjen potpuno i čitko;
  - c) ako se stranac ne odazove pozivu DKP-a BiH da osobno podnese zahtjev za izdavanje vize; ili



d) ako se stranac ne odazove pozivu službene osobe DKP-a BiH na razgovor ili se ogлуši na zahtjev službene osobe da pruži dokaze ili pojasni podatke ili informacije iz zahtjeva za izdavanje vize.

(2) Iznimno, viza može biti izdana i u slučajevima iz stavka (1) ovoga članka iz humanitarnih razloga ili ako je to u interesu BiH ili je to sukladno prihvaćenim međunarodnim obvezama.

#### Članak 40.

##### **(Skraćenje roka važenja vize)**

(1) U slučaju kada nadležno tijelo utvrdi da stranac nema dovoljno sredstava za uzdržavanje, može skratiti rok važenja vize.

(2) Skraćenjem roka važenja vize skraćuje se rok do kojeg viza važi ili broj dana, odnosno mjeseci boravka u okviru važenja vize.

(3) Nadležna tijela iz stavka (1) ovoga članka su Služba i Granična policija.

(4) U slučaju skraćenja roka važenja vize nije dopuštena žalba.

#### Članak 41.

##### **(Poništenje vize na granici)**

(1) Viza će biti poništena na graničnom prijelazu prije ulaska u BiH ako se utvrdi da je greškom izdana strancu za kojeg traje mjera zabrane ulaska u BiH ili je utvrđeno da je viza krivotvorena. Viza se može poništiti i u slučaju odbijanja ulaska u BiH.

(2) Odluku o poništenju vize u slučajevima iz stavka (1) ovoga članka donosi Granična policija.

(3) Odluka iz stavka (2) izvršava se odmah. Vizu na granici poništava Granična policija unošenjem otiska štambilja "PONIŠTENNO" ili drugog odgovarajućeg znaka preko vize.

(4) U slučaju poništenja vize nije dopuštena žalba.

#### Članak 42.

##### **(Poništenje vize u zemlji)**

(1) Strancu koji je ušao i boravi na teritoriju BiH viza će biti poništena u sljedećim slučajevima:

a) ako stranac ne poštuje javni poredak BiH [članak 9. (*Obveza poštovanja javnog poretka BiH*)] ili poduzme aktivnost koja narušava sigurnost BiH ili predstavlja prijetnju sigurnosti BiH ili je član organizacije koja planira ili poduzme takve aktivnosti;

b) ako stranac na bilo koji način sudjeluje u kriminalnoj aktivnosti, a osobito u organiziranom, prekograničnom ili transnacionalnom kriminalu, ili je član organizacije koja planira ili na bilo koji način sudjeluje u takvoj aktivnosti;

c) ako organizira ili je u vezi s organiziranjem ilegalnog ulaska, boravka ili izlaska pojedinca ili skupine u ili iz BiH, ili ako organizira ili na bilo koji način sudjeluje u trgovini ljudima;

- d) ako je prekršio propise kojima se regulira prelazak državne granice BiH, bez obzira je li kršenje propisa nastalo pri ulasku ili izlasku iz BiH;
- e) ako su se okolnosti na temelju kojih je izdana viza izmijenile u tolikoj mjeri da bi isključile svaku mogućnost izdavanja vize;
- f) ako je stranac dao pogrešne podatke ili prikrrio okolnosti važne za izdavanje vize;
- g) ako stranac obavlja djelatnost za koju je potrebna radna dozvola, a nema radnu dozvolu u BiH;
- h) ako nazočnost stranca predstavlja prijetnju javnom poretku, sigurnosti ili međunarodnim odnosima BiH;
- i) ako je stranac pravomoćno osuđen za kazneno djelo za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od jedne godine ili teža kazna; ili
- j) ako je stranac ostvario ulazak i boravak na temelju krivotvorene putne isprave.

(2) Osnove za utvrđivanje razloga za poništenje vize propisanih u stavku (1) ovoga članka su: postojanje međunarodne tjeralice, saznanja kojima raspolažu ovlaštene osobe Službe, pravomoćne sudske odluke ili obavijesti od nadležnih tijela i službi sigurnosti u BiH.

(3) Strancu kojem je poništena viza iz razloga propisanih stavkom (1) toč. a), b), c), d), f), h), i) i j) ovoga članka, a nije lišen slobode, može se izreći mjera protjerivanja i može biti stavljen pod nadzor do napuštanja teritorija BiH.

(4) Strancu kojem je poništena viza, a nije izrečena mjera protjerivanja, određuje se rok u kojem mora napustiti BiH, a koji ne može biti dulji od osam dana.

(5) Do napuštanja teritorija BiH, stranac kojem je poništena viza a nije mu izrečena mjera protjerivanja, stavlja se pod nadzor ukoliko postoje razlozi propisani ovim Zakonom.

(6) O vizama koje su poništene, kao i o vizama kojima je skraćen rok važenja, tijelo koje je vizu poništilo, odnosno skratilo rok njezina važenja odmah pismeno izvješćuje nadležno nadređeno tijelo, koje o navedenim činjenicama obavještava Ministarstvo, Službu i MVP.

#### Članak 43.

##### (Postupak poništenja vize)

- (1) Rješenje o poništenju vize u slučajevima iz članka 42. (*Poništenje vize u zemlji*) stavak (1) ovoga Zakona donosi mjesno nadležna organizacijska jedinica Službe po službenoj dužnosti ili po obrazloženom prijedlogu drugog tijela.
- (2) Rješenje iz stavka (1) ovoga članka izvršava se odmah. Vizu poništava mjesno nadležna organizacijska jedinica Službe unošenjem otiska štambilja "PONIŠTENO" ili drugog odgovarajućeg znaka preko vize.
- (3) Rješenje iz stavka (1) ovoga članka je konačno i protiv njega nije dopuštena žalba.

#### Članak 44.

##### (Podzakonski akti o tehničkim pitanjima za ulazak stranaca)

- (1) Nakon što pribavi mišljenje MVP-a, Ministarstvo podzakonskim aktom detaljnije uređuje: vrste putnih isprava, postupanje kod skupnog ulaska stranaca iz zemalja bezviznog režima, obrazac zahtjeva za izdavanje vize, kao i postupanje kod izdavanja vize na granici,
- (2) Nakon što pribavi mišljenje Službe, Ministarstvo podzakonskim aktom detaljnije uređuje obrazac pozivnog pisma, kao i postupanje kod ovjere pozivnog pisma za ulazak u BiH.
- (3) Nakon što pribavi mišljenje Granične policije Ministarstvo podzakonskim aktom uređuje postupanje kod ulaska, obrazac rješenja o odbijanju ulaska i detaljnije postupanje kod odbijanja ulaska u BiH.
- (4) Ako je potrebno, Ministarstvo podzakonskim aktom može urediti druga tehnička pitanja od značenja za ulazak stranaca nakon što pribavi mišljenja drugog nadležnog tijela iz st. (1) i (2) odnosno (3) ovoga članka.
- (5) Nakon što pribavi mišljenje Ministarstva, MVP podzakonskim aktom uređuje postupanje kod izdavanja viza u DKP-ima BiH.

### POGLAVLJE III. PUTNE ISPRAVE ZA STRANCE

#### Članak 45.

##### **(Vrste putnih isprava za strance)**

Putne isprave za strance su:

- a) putna isprava za izbjeglice,
- b) putna isprava za osobe bez državljanstva,
- c) putni list za stranca.

#### Članak 46.

##### **(Izdavanje putnih isprava za strance)**

- (1) Putne isprave za strance izdaju se strancima kojima je u BiH priznat izbjeglički status ili su osobe bez državljanstva ili im je potreban putni list.
- (2) Putne isprave za osobe bez državljanstva i putne listove za strance izdaje Služba prema boravištu, odnosno prebivalištu stranca, a putne isprave za izbjeglice izdaje Ministarstvo.
- (3) Putne isprave za strance izdaju se s rokom važenja od dvije godine, osim u slučaju putnog lista koji vrijedi samo za jedno putovanje.
- (4) Nositelji putnih isprava za strance mlađi od 18 godina (maloljetnici) mogu putovati u inozemstvo samo u pratnji roditelja ili zakonskog zastupnika ili opunomoćenika s ovjerenom punomoći obaju roditelja ili zakonskog zastupnika, ili moraju imati suglasnost roditelja odnosno zakonskog zastupnika ako putuju bez pratnje.

#### Članak 47.

##### **(Putni list za stranca)**

(1) Putni list za stranca je putna isprava koja vrijedi za jedno putovanje i izdaje se strancu:

a) čija je važeća putna isprava izgubljena ili je uništena i ne može se zamijeniti ili je stranac na drugi način ostao bez nje, a država čiji je državljanin nema svoj DKP u BiH niti njezin interes zastupa koja druga država, s ciljem da se tome strancu omogući povratak u državu u kojoj ima uobičajeno mjesto boravka ili u državu koja ga prihvća;

b) kojem je odobrena ili je bila odobrena međunarodna zaštita ili privremena zaštita ili je u postupku stjecanja takvoga statusa, s ciljem da mu se omogući dobrovoljni povratak u matičnu zemlju ili u državu u kojoj ima uobičajeno mjesto boravka ili u državu koja ga prihvća;

c) kojem je državljanstvo BiH prestalo, a radi putovanja u inozemstvo.

(2) Putni list za stranca uz slućajeve iz stavka (1) ovog ćlanka može biti izdan i u drugim slućajevima, ukoliko za to postoje opravdani razlozi.

(3) Putni list za stranca izdaje nadležna organizacijska jedinica Sluźbe kojoj je prijavljen gubitak ili uništenje putne isprave ili njezin drugaćiji nestanak, odnosno na ćijem podrućju stranac boravi.

(4) U slućaju iz stavka (1) toćke b) ovoga ćlanka, Sluźba izdaje putni list za stranca po prethodnoj suglasnosti Ministarstva.

#### Ćlanak 48.

##### **(Neizdavanje putnih isprava za strance)**

(1) Putna isprava za stranca neće biti izdana:

a) strancu protiv kojeg se vodi kazneni ili prekršajni postupak, osim ako nema suglasnosti tijela koje vodi postupak;

b) strancu osuđenom na kaznu zatvora ili novćanu kaznu ili mu je izrećena mjera oduzimanja imovinske koristi ili je dućan nadoknaditi štetu, dok kaznu ne izdrći odnosno dok ne plati novćanu kaznu, ili dok ne vrati imovinsku korist odnosno dok ne nadoknadi štetu; ili

c) ako to zahtijevaju razlozi zašćite javnog poretka, sigurnosti BiH ili javnog zdravlja.

(2) Kada Sluźba utvrdi postojanje kojeg od razloga iz stavka (1) ovoga ćlanka, oduzet će prethodno izdanu putnu ispravu za stranca za vrijeme postojanja takvoga razloga i o tome obavijestiti Ministarstvo.

(3) U slućaju iz stavka (2) ovoga ćlanka, Sluźba izdaje potvrdu o oduzimanju putne isprave za stranca.

#### Ćlanak 49.

##### **(Obveze stranca u vezi s putnim ispravama za strance)**

(1) Stranac ne smije ustupiti svoju putnu ispravu za stranca drugoj osobi niti kao svoju smije koristiti putnu ispravu druge osobe. U protivnom će sluźbena osoba, odmah po saznanju, prijaviti kazneno djelo sukladno zakonu o kaznenom postupku.

(2) Stranac kojem je otkazan boravak sukladno ovome Zakonu ili je stekao državljanstvo BiH dućan je odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana nastupanja navedenih okolnosti, vratiti putnu ispravu za strance mjesno nadležnoj organizacijskoj jedinici Sluźbe koja je tu putnu ispravu izdala.

(3) Stranac je dužan, odmah po saznanju prijaviti gubitak, uništenje ili drukčiji nestanak putne isprave za stranca mjesno nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe ili policije prema mjestu boravka, a ako se ta činjenica dogodila izvan BiH - najbližem DKP-u BiH.

(4) Tijelo kojem je prijavljena činjenica iz stavka (3) ovoga članka strancu izdaje potvrdu o prijavi gubitka, uništenja ili drukčijeg nestanka putne isprave za stranca. Ukoliko je stranac prijavio tu činjenicu policiji odnosno DKP-u BiH, policija odnosno DKP BiH dužni su odmah, a najkasnije tijekom istoga dana, obavijestiti organizacijsku jedinicu Službe na čijem području stranac boravi.

(5) Putna isprava za stranca koja je izgubljena, uništena ili je na drukčiji način nestala bit će oglašena nevažećom u "Službenom glasniku BiH", o trošku stranca.

#### Članak 50.

##### (Podzakonski akti o tehničkim pitanjima putnih isprava za strance)

Nakon što pribavi mišljenja Službe i Ministarstva, Ministarstvo civilnih poslova BiH podzakonskim će propisom urediti: oblik, sadržaj, potrebne dokumente koji se prilažu uz zahtjev za izdavanje, postupanje kod izdavanja i druga tehnička pitanja vezana uz putne isprave za strance.

#### POGLAVLJE IV. BORAVAK STRANACA U BiH

##### Odjeljak A. Vrste boravka stranaca u BiH

#### Članak 51.

##### (Vrste boravka)

(1) U smislu ovoga Zakona, pod boravkom stranca smatra se:

- a) vizni,
- b) bezvizni,
- c) privremeni,
- d) stalni boravak.

(2) Vizni boravak je pravo na boravak stranca u BiH u vremenu navedenom u vizi.

(3) Bezvizni boravak je pravo na boravak u BiH stranca koji dolazi iz zemlje bezviznog režima u vremenu iz članka 21. (*Oslobađanje od obveze pribavljanja vize*) stavak (2) ovoga Zakona.

(4) Privremeni boravak je pravo boravka stranca u BiH u vremenu od jedne godine, ukoliko nije drukčije određeno odobrenjem boravka.

(5) Stalni boravak je pravo na boravak stranca u BiH u neograničenom vremenu.

##### Odjeljak B. Privremeni boravak

#### Članak 52.

### **(Osnova za odobrenje privremenog boravka)**

- (1) Odobrenje privremenog boravka može biti izdano iz opravdanih razloga kakvi su: brak ili izvanbračna zajednica s državljaninom BiH, spajanje obitelji, obrazovanje, znanstvenoistraživački, umjetnički ili sportski rad ili rad konzultanata; rad ključnog osoblja unutar fizičke ili pravne osobe ili rad po osnovi izdane radne dozvole; u svrhu privatnog poduzetništva ili volonterskog rada ili radi realizacije projekta značajnog za BiH; radi vjerskih aktivnosti, liječenja ili iz humanitarnih razloga; te iz drugog sličnog opravdanog razloga ili razloga koji je zasnovan na međunarodnom sporazumu čija je BiH ugovorna strana.
- (2) Odobrenje privremenog boravka iznimno može biti izdano i po osnovi vlasništva nad nekretninom, ukoliko postoji efektivna veza stranca s BiH.
- (3) Strancu koji je ušao u BiH na temelju vize koja nije viza za dugoročni boravak (Viza D) ili na temelju bezviznog režima ulaska, a bez prethodno pribavljene radne dozvole, ne može biti odobren privremeni boravak po osnovi rada s radnom dozvolom dok taj stranac boravi u zemlji.
- (4) Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremensko razdoblje od najviše jedne godine, s tim što rok važenja putovnice mora biti dulji najmanje tri mjeseca od roka na koji se odobrava privremeni boravak.
- (5) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga u slučaju propisanom člankom 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) stavak (1) točka a) ovoga Zakona odobrava se na vrijeme do najviše šest mjeseci.
- (6) Produljenje privremenog boravka može biti odobreno na zahtjev stranca, ali samo po istoj osnovi po kojoj mu je odobren privremeni boravak čije produljenje traži.

### **Članak 53.**

#### **(Opći uvjeti za odobrenje privremenog boravka)**

- (1) Privremeni boravak može se odobriti strancu pod sljedećim uvjetima:
  - a) da raspolaže dokazom kojim opravdava postojanje osnove za odobrenje privremenog boravka;
  - b) da raspolaže sredstvima za uzdržavanje;
  - c) da posjeduje liječničko uvjerenje, izdano najkasnije tri mjeseca prije dana podnošenja zahtjeva, iz kojeg je vidljivo da ne boluje od bolesti koja predstavlja prijetnju javnom zdravlju u BiH, izuzimajući slučajeve kada je bolest nastupila nakon odobrenog prvog privremenog boravka u BiH;
  - d) da ima osiguran odgovarajući smještaj u BiH;
  - e) da ima osigurano zdravstveno osiguranje u BiH;
  - f) da posjeduje putovnicu s rokom važenja duljim najmanje tri mjeseca od razdoblja na koji traži odobrenje privremenog boravka i
  - g) da se protiv njega ne vodi kazneni postupak i da nije kažnjavan za kazneno djelo.
- (2) Pod dokazom, u smislu stavka (1) točka a) ovoga članka, smatra se:
  - a) izvadak iz matične knjige vjenčanih ili drugi odgovarajući dokaz o sklopljenom braku koji je pravovaljan u BiH, ili dokaz kojim se potvrđuje postojanje izvanbračne zajednice;

- b) izvadak iz matične knjige rođenih ili drugi odgovarajući dokaz o srodstvu;
- c) radna dozvola u BiH;
- d) prijava kod nadležnog fonda mirovinsko-invalidskog osiguranja;
- e) rješenje o upisu pravne osobe u sudski registar, uz dokaz o solventnosti i uz potvrdu da je djelatnost pravne osobe ekonomski korisna za BiH sa stanovišta otvaranja novih radnih mjesta, razmjene tehnologije, inovacija ili ulaganja, koju izdaje Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH;
- f) potvrda o upisu na obrazovnu ustanovu za tekuću godinu;
- g) nalaz s preporukom zdravstvene ustanove o nužnosti dugotrajnijeg liječenja u BiH;
- h) dokument koji potvrđuje stručne kvalifikacije;
- i) potvrda da se protiv njega ne vodi kazneni postupak i potvrda da nije kažnjavao za kazneno djelo, koje je izdalo nadležno tijelo države u kojoj ima uobičajeno mjesto boravka;
- j) dokaz kojim se potvrđuje da je stranac ključna osoba koja radi u višoj upravi ili je na izvršnom položaju u pravnom subjektu ili je stručnjak koji posjeduje izvanredno znanje bitno za djelatnost pravne osobe ili za upravljanje pravnim osobama, ili posjeduje istraživačku opremu ili tehniku;
- k) dokaz o vlasništvu nad nekretninom i o postojanju efektivne veze s BiH;
- l) dokaz da je realizacija projekta značajna za BiH i dokaz da je stranac ključna osoba ili stručnjak potreban za realizaciju projekta ili
- m) drugi dokaz na temelju kojega se može razumno zaključiti o opravdanosti boravka stranca u zemlji, što procjenjuje Služba prilikom odlučivanja po članku 60. (*Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka, zahtjev za produljenje boravka i nadležnost za rješavanje*) stavka (6) ovoga Zakona.

#### Članak 54.

##### **(Privremeni boravak iz humanitarnih razloga)**

- (1) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga može biti odobren strancu koji ne ispunjava opće uvjete za odobrenje boravka propisane člankom 53. (*Opći uvjeti za odobrenje boravka*) ovoga Zakona, a u sljedećim slučajevima:
- a) ako je žrtva organiziranog kriminala, odnosno trgovine ljudima, a radi pružanja zaštite i pomoći u oporavku i povratku u zemlju uobičajenog mjesta boravka ili u zemlju koja ga prihvaća;
  - b) maloljetnom djetetu stranca ako je napušteno ili je žrtva organiziranog kriminala, ili je iz drugih razloga ostalo bez roditeljske zaštite, skrbništva ili bez pratnje;
  - c) osobi bez državljanstva;
  - d) strancu za kojeg se utvrdi da su se stekli uvjeti iz članka 91. (*Načelo zabrane vraćanja, "non-refoulement"*) ovoga Zakona, a kojem, sukladno ovome Zakonu, nije odobrena međunarodna zaštita;

e) iz drugih opravdanih razloga humanitarne prirode, koje će podzakonskim aktom odrediti Vijeće ministara na prijedlog Ministarstva.

(2) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga također može biti odobren strancu koji ne ispunjava uvjete za odobrenje privremenog boravka propisane člankom 53. ovoga Zakona u slučaju kada je njegova nazočnost u BiH potrebna radi provođenja sudskog postupka, ili u slučaju kada stranac surađuje s tijelima vlasti radi otkrivanja kaznenog djela ili počinitelja, ili je sam žrtva organiziranog kriminala i njegova prisutnost u BiH je nužna za provođenje sudskog postupka.

(3) Stranac kojem je odobren boravak iz humanitarnih razloga na temelju stavka (1) točka d) ovoga članka ima pravo na rad, a bit će mu omogućeno obrazovanje, zdravstvena i socijalna skrb pod jednakim uvjetima kao i državljanima BiH. Osobi bez državljanstva koja ne posjeduje važeću putnu ispravu, a kojoj je odobren boravak sukladno stavku (1) točka c) ovoga članka izdaje se potvrda o identitetu. Nakon što pribavi mišljenja Ministarstva civilnih poslova BiH i Službe, Ministarstvo će posebnim propisom propisati oblik i sadržaj potvrde o identitetu.

(4) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga određen propisom Vijeća ministara, kako je predviđeno stavkom (1) točka e) ovoga članka, ni u kojem slučaju ne može biti odobreno suprotno zahtjevu iz članka 62. (*Odbijanje i odbacivanje zahtjeva za odobrenje boravka*) stavka (1) točke g) ovoga Zakona.

(5) Postupak za odobrenje privremenog boravka iz humanitarnih razloga provodi Služba.

#### Članak 55.

##### **(Preporuka nadležnog tijela)**

Za odobrenje privremenog boravka iz humanitarnih razloga iz članka 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) stavak (1) toč. a), b) i e) i stavak (2) ovoga Zakona, uz ostale dokaze podobne za ocjenu osnovanosti zahtjeva, potrebna je ocjena tijela pred kojim se vodi odgovarajući postupak (sudski, upravni), ili preporuka drugog nadležnog tijela, ili nalaz specijalista medicinske struke odgovarajuće zdravstvene ustanove o potrebi liječenja ili oporavka ili slično.

#### Članak 56.

##### **(Zaštita žrtava trgovine ljudima)**

(1) Ministarstvo je odgovorno za osiguranje posebne zaštite i pomoći žrtvama trgovine ljudima u svrhu njihova oporavka i povratka u zemlju uobičajenog mjesta boravka ili u zemlju koja ih prihvaća.

(2) Ministarstvo će podzakonskim aktom utvrditi pravila i standarde u postupanju, kao i druga pitanja u vezi s prihvatom žrtava trgovine ljudima, njihovim oporavkom i povratkom (repatrijacijom).

#### Članak 57.

##### **(Privremeni boravak po osnovi spajanja obitelji)**

(1) Članovima uže obitelji državljanina BiH koji ima prebivalište u BiH ili stranca s odobrenim stalnim boravkom u BiH ili stranca s odobrenim privremenim boravkom u BiH u trajanju od jedne godine ako postoje razumne osnove da bi mu se mogao odobriti stalni boravak u BiH, može biti odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji, pod sljedećim uvjetima:

a) da državljanin BiH, odnosno stranac s odobrenim boravkom u BiH ima osiguran smještaj za sebe i članove obitelji za koje traži odobrenje boravka po osnovi spajanja obitelji, te da ima stalni izvor prihoda, odnosno da raspolaže dovoljnim sredstvima za uzdržavanje u BiH osoba za koje podnosi zahtjev,



b) da državljanin BiH, odnosno stranac s odobrenim boravkom u BiH ima osigurano zdravstveno osiguranje za sebe i članove obitelji za koje traži odobrenje boravka po osnovi spajanja obitelji i

c) da nema razloga koji isključuju odobrenje boravka iz članka 53. (*Opći uvjeti za odobrenje boravka*) stavak (1) toč. c), f) i g) ovoga Zakona ni razlozi iz članka 62. (*Odbijanje i odbacivanje zahtjeva za odobrenje boravka*) stavak (1) točka g) ovoga Zakona.

(2) Članovima uže obitelji, u smislu ovoga članka i ovoga Zakona, smatraju se:

a) osoba s kojom je državljanin BiH, odnosno stranac s odobrenim boravkom u BiH u braku ili s kojom je u izvanbračnoj zajednici, pod uvjetom da je brak odnosno izvanbračna zajednica pravovaljana u BiH sukladna članku 5. (*Definicije*) toč. p) i r) ovoga Zakona,

b) maloljetna djeca do 18 godina života ili punoljetna uzdržavana djeca koja žive u zajedničkom kućanstvu, rođena u braku, izvan braka, posvojena ili pastorki,

c) uzdržavani roditelji.

(3) Privremeni boravak odobren po osnovi spajanja obitelji može biti produljen pod jednakim uvjetima pod kojima je izdano odobrenje boravka.

(4) Iznimno od stavka (3) ovoga članka, punoljetni stranac koji boravi u BiH neprekidno tri godine po osnovi privremenog boravka odobrenog u svrhu spajanja obitelji stječe pravo na podnošenje zasebnog zahtjeva za odobrenje privremenog boravka po kojoj drugoj osnovi, ukoliko ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom za odobrenje privremenog boravka po kojoj drugoj osnovi, osim spajanja obitelji.

## Članak 58.

### (Boravak u slučaju prestanka braka ili izvanbračne zajednice)

Ako je prestao brak ili izvanbračna zajednica za vrijeme trajanja privremenog boravka odobrenog u svrhu spajanja obitelji, bivši supružnik ili izvanbračni partner koji je odobrenje privremenog boravka dobio kao član uže obitelji [članak 57. (*Privremeni boravak po osnovi spajanja obitelji*)] ne stječe pravo na produljenje privremenog boravka, osim u slučajevima:

a) ako ima pravo skrbništva nad maloljetnim djetetom koje ima državljanstvo BiH;

b) smrti supružnika ili izvanbračnog partnera na temelju kojeg je ostvaren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji, ako dokaže da je stekao pravo na rad sukladno odredbama ovoga Zakona ili ima osigurana sredstva za vlastito uzdržavanje i uzdržavanje članova obitelji te zdravstveno osiguranje ili ako boravi u BiH u svrhu studiranja i priloži izjavu o sredstvima za vlastito uzdržavanje i uzdržavanje članova obitelji te ako ima zdravstveno osiguranje; ili

c) ako ističe razloge podobne za odobrenje privremenog boravka iz humanitarnih razloga u smislu članka 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) ovoga Zakona.

## Odjeljak C. Stalni boravak

## Članak 59.

### (Uvjeti za odobrenje stalnog boravka)

(1) Stalni boravak može biti odobren strancu pod sljedećim uvjetima:

- a) da na temelju odobrenja privremenog boravka neprekidno boravi na teritoriju BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka;
- b) da raspolaže dovoljnim i redovnim sredstvima za uzdržavanje;
- c) da ima osiguran odgovarajući smještaj i
- d) da ima osigurano zdravstveno osiguranje.

(2) Boravak izvan BiH u trajanju do 90 dana tijekom jedne godine ne smatra se prekidom boravka u smislu stavka (1) točka a) ovoga članka.

(3) Iako ispunjava uvjete iz stavka (1) ovoga članka, strancu neće biti odobren stalni boravak u sljedećim slučajevima:

- a) ako u BiH boravi po osnovi obrazovanja;
- b) ako u BiH boravi po osnovi privremene zaštite ili je podnio zahtjev za odobrenje privremene zaštite i čeka na odluku o svome statusu;
- c) ako u BiH boravi po osnovi međunarodne zaštite ili je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu i čeka na odluku o svome statusu;
- d) ako u BiH boravi po osnovi pravnog statusa predviđenog Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima iz 1961., Bečkom konvencijom o konzularnim odnosima iz 1963., Konvencijom iz 1969. o specijalnim misijama ili Bečkom konvencijom o predstavnicima država i njihovim odnosima s međunarodnim organizacijama iz Univerzalne povelje iz 1975.;
- e) ako u BiH boravi po osnovi volonterskog rada;
- f) ako u BiH boravi po osnovi privremenog boravka iz humanitarnih razloga iz članka 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) ovoga Zakona;
- g) ako u BiH boravi jer se nalazi na izdržavanju kazne, odnosno provođenju druge kaznenopravne sankcije ili druge obveze utvrđene odlukom suda ili drugog nadležnog tijela;
- h) ako u BiH boravi po osnovi liječenja ili
- i) ako u BiH boravi po osnovi realizacije projekta značajnog za BiH, koji realizira međunarodna ili domaća institucija ili humanitarna organizacija, udruga, zaklada ili drugačija organizacija.

#### **Odjeljak D. Postupak odobravanja boravka i osobna iskaznica za stranca**

##### **Članak 60.**

**(Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka, zahtjev za produljenje boravka i nadležnost za rješavanje)**

(1) Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka i zahtjev za produljenje boravka podnosi se Službi. Izvan BiH zahtjev se podnosi Službi posredstvom DKP-a BiH, a u BiH izravno nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe.

(2) U pravilu, stranac mora podnijeti zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka izvan BiH posredstvom DKP-a BiH, i to osobno.

(3) Na teritoriju BiH stranac može podnijeti zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka samo u sljedećim slučajevima:

a) ako je u BiH ušao s vizom za dugoročni boravak (Viza D) ili

b) ako je državljanin zemlje bezviznog režima.

(4) Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka iz stavka (3) ovoga članka podnosi se nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe osobno ili putem zakonskog zastupnika za poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka roka važenja vize za dugoročni boravak (Vize D), odnosno bezviznog boravka.

(5) Zahtjev za produljenje boravka podnosi se u BiH nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe izravno, a izvan BiH posredstvom DKP-a BiH. Stranac mora podnijeti zahtjev osobno ili posredstvom zakonskog zastupnika za poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka važećeg razdoblja boravka.

(6) Služba rješenjem odlučuje o zahtjevu za odobrenje prvog privremenog boravka i o zahtjevu za produljenje boravka. Služba donosi rješenje i dostavlja ga stranci što prije, a najkasnije u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva ako je zahtjev podnesen posredstvom DKP-a BiH, a u roku od 30 dana ako je zahtjev podnesen izravno nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe.

(7) Ako je zahtjev za odobrenje boravka podnesen prema stavku (3) ovoga članka, podnositelju zahtjeva izdaje se potvrda o podnošenju zahtjeva, koja se smatra odobrenjem boravka do donošenja konačnog rješenja o zahtjevu.

#### Članak 61.

##### **(Dijete stranaca s odobrenim boravkom)**

(1) Dijete rođeno na teritoriju BiH ili izvan BiH, čiji su roditelji stranci koji imaju odobren boravak u BiH, stječe pravo na boravak u BiH, i to za isto razdoblje za koje roditelji imaju odobrenje boravka u BiH.

(2) Zahtjev za odobrenje boravka za dijete iz stavka (1) ovoga članka podnosi se u roku od 30 dana od dana djetetova rođenja.

#### Članak 62.

##### **(Odbijanje i odbacivanje zahtjeva za odobrenje boravka)**

(1) Strancu koji inače ispunjava uvjete za odobrenje boravka propisane ovim Zakonom bit će odbijen zahtjev za odobrenje privremenog ili stalnog boravka:

a) ako zahtjev za odobrenje boravka ne podnese sukladno članku 60. (*Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka, zahtjev za produljenje boravka i nadležnost za rješavanje*) ovoga Zakona;

b) ako je nezakonito ušao u BiH, izuzev ako postoje uvjeti za odobrenje boravka iz humanitarnih razloga u smislu članka 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) ovoga Zakona;

- c) ako namjerno navede pogrešne podatke ili namjerno prikrije okolnosti važne za davanje odobrenja boravka;
  - d) ako mu je izrečena mjera protjerivanja iz BiH, za vrijeme trajanja te mjere;
  - e) ako se vodi u evidencijama kod nadležnog tijela kao prijestupnik, a osobito kao međunarodni prijestupnik;
  - f) ako postoje drugi razlozi utvrđeni međunarodnim ugovorom čija je BiH ugovorna strana;
  - g) ako nazočnost stranca, na temelju podataka i informacija kojima Služba raspolaže ili obavijesti nadležnih tijela, predstavlja prijetnju javnom poretku ili sigurnosti BiH ili predstavlja prijetnju javnom zdravlju, izuzimajući slučajeve kada je oboljenje nastupilo nakon odobrenog boravka u BiH;
  - h) ako je pravomoćno osuđen za kazneno djelo, a još nije nastupila rehabilitacija brisanjem osude ili
  - i) ako Služba utvrdi da je sklopljen brak iz interesa ili zasnovana izvanbračna zajednica iz interesa ili da je zasnovano posvojenje iz interesa isključivo radi ulaska i/ili boravka stranca u BiH.
- (2) Strancu koji inače ispunjava uvjete za odobrenje boravka propisane ovim Zakonom, bit će odbačen zahtjev za odobrenje privremenog ili stalnog boravka, osim razloga propisanih Zakonom o upravnom postupku, i:
- a) ako u propisanom roku ne podnese zahtjev za boravak ili produljenje privremenog boravka, a razlog kašnjenja ne opravda objektivnim okolnostima ili
  - b) ako zahtjev za boravak osobno ne podnese stranac ili zakonski zastupnik za poslovno nesposobnog stranca.
- (3) Rješenjem kojim je zahtjev za odobrenje boravka odbijen, odnosno zaključkom kojim je zahtjev za odobrenje boravka odbačen, utvrđuje se rok u kojem je stranac dužan napustiti BiH, a koji ne može biti dulji od 15 dana od dana dostave odluke.

#### Članak 63.

##### **(Žalba protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za odobrenje boravka)**

- (1) Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za odobrenje boravka podnositelj zahtjeva ili njegov zakonski zastupnik ili opunomoćenik može uložiti žalbu Ministarstvu u roku od 15 dana od dana primitka rješenja.
- (2) Podnositelj zahtjeva za odobrenje boravka ne može biti protjeran ni prisilno udaljen iz BiH dok ne istekne žalbeni rok, ako je žalba uložena - do donošenja rješenja u postupku po žalbi.
- (3) Dok rješenje ne postane ovršno, stranac se može staviti pod nadzor ili mu se može ograničiti kretanje i naložiti da se u određenim vremenskim razmacima javlja organizacijskoj jedinici Službe na čijem području boravi.
- (4) Do okončanja postupka strancu se uz potvrdu privremeno oduzimaju sve putne isprave koje može koristiti za prelazak državne granice BiH, osim ako pristane dobrovoljno napustiti BiH prije okončanja postupka iz stavka (2) ovoga članka.

#### Članak 64.

##### **(Naljepnica odobrenja boravka)**

- (1) Rješenje o odobrenju boravka provodi se unošenjem naljepnice odobrenja boravka u važeću putovnicu stranca.

(2) Naljepnica odobrenja boravka unesena u važeću putovnicu stranca služi kao dozvola za prelazak državne granice BiH u razdoblju važenja odobrenja boravka.

#### Članak 65.

##### **(Izmjena rješenja o odobrenju boravka)**

(1) Ako je putovnica stranca u kojem se nalazila važeća naljepnica odobrenja boravka zamijenjena novom putovnicom, pravomoćno rješenje mijenja se u dijelu koji se odnosi na broj putovnice.

(2) U slučaju iz stavka (1) ovoga članka, Služba izdaje novu naljepnicu odobrenja boravka koju unosi u novu putovnicu stranca.

#### Članak 66.

##### **(Osobna iskaznica za stranca)**

(1) Strancu kojem je odobren stalni boravak nadležno tijelo u mjestu u kojem stranac ima prebivalište izdaje osobnu iskaznicu za stranca.

(2) Stranac je dužan podnijeti zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za stranca nadležnom tijelu u roku od osam dana od dana primitka odluke o određenom jedinstvenom matičnom broju (JMB).

(3) Osobna iskaznica za stranca izdaje se s rokom važenja od pet godina, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

(4) Stranac ne smije ustupiti svoju osobnu iskaznicu za stranca drugoj osobi, niti smije koristiti osobnu iskaznicu druge osobe kao svoju. U protivnom će službena osoba, odmah po saznanju, prijaviti kazneno djelo sukladno zakonu o kaznenom postupku.

(5) Stranac kojem je otkazan boravak sukladno ovome Zakonu ili je steklo državljanstvo BiH dužan je tijelu iz stavka (1) ovoga članka odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana nastupanja navedenih okolnosti, vratiti osobnu iskaznicu za stranca. Tijelo iz stavka (1) ovoga članka dužno je odmah po primitku vraćene osobne iskaznice za stranca, a najkasnije tijekom istoga dana, o tome obavijestiti nadležnu organizacijsku jedinicu Službe.

(6) Stranac je dužan, odmah po saznanju, prijaviti gubitak, uništenje ili drukčiji nestanak osobne iskaznice za stranca mjesno nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe ili policiji prema mjestu prebivališta, a ako se ta činjenica dogodila izvan BiH - najbližem DKP-u BiH.

(7) Tijelo kojem je prijavljena činjenica iz stavka (6) ovoga članka strancu izdaje potvrdu o prijavi gubitka, uništenja ili drukčijeg nestanka osobne iskaznice za stranca. Ukoliko je stranac prijavio tu činjenicu policiji odnosno DKP-u BiH, policija odnosno DKP BiH dužni su odmah, a najkasnije tijekom istoga dana, obavijestiti organizacijsku jedinicu Službe na čijem području stranac ima prijavljeno prebivalište.

(9) Osobna iskaznica za stranca koja je izgubljena, uništena ili je na drukčiji način nestala bit će oglašena nevažećom u "Službenom glasniku BiH", o trošku stranca.

#### Članak 67.

##### **(Obveza nošenja osobne iskaznice za strance ili putovnice s odobrenjem boravka)**

Stranac je dužan nositi i na zahtjev ovlaštene osobe Ministarstva, Službe, policije ili drugog nadležnog tijela, kada je drugo nadležno tijelo za to zakonom ovlašteno, dati na uvid osobnu iskaznicu za stranca ili putovnicu s odobrenjem boravka u BiH.

## **Odjeljak E. Otkaz boravka**

### **Članak 68.**

#### **(Razlozi za otkaz boravka)**

(1) Pravo na boravak otkazuje se u sljedećim slučajevima:

- a) ako stranac ne poštuje javni poredak BiH [članak 9. (*Obveza poštovanja javnog poretka BiH*)] ili poduzme aktivnost narušavanja sigurnosti BiH ili je član organizacije koja poduzme takvu aktivnost;
- b) ako stranac ugrozi interese BiH, tako što na bilo koji način sudjeluje u krijumčarenju naoružanja ili vojne opreme, radioaktivne ili druge opasne tvari ili opojne droge, ili u nedopuštenom prijevozu ili trgovini materijalom za proizvodnju naoružanja ili drugog sredstva za masovno uništenje, ili u proizvodnji ili posjedovanju opojne droge u svrhu prodaje, ili je član organizacije koja na bilo koji način sudjeluje u takvoj aktivnosti;
- c) ako organizira ili je u vezi s organiziranjem nelegalnog ulaska, boravka ili izlaska pojedinca ili skupina u ili iz BiH, ili ako organizira ili na bilo koji način sudjeluje u trgovini ljudima;
- d) ako Služba utvrdi da je sklopljen brak iz interesa ili zasnovana izvanbračna zajednica iz interesa ili da je zasnovano posvojenje iz interesa isključivo radi ulaska i/ili boravka stranca u BiH, ili ako Služba utvrdi da stranac koji je izdao pozivno pismo nije ispunio svoje obveze iz pozivnog pisma, a ponovo je izdao pozivno pismo, ili pozivna pisma izdaje u neistinitu svrhu ili ih drukčije zlorabi;
- e) ako je stranac namjerno dao pogrešne podatke ili prikrio okolnosti važne za izdavanje odobrenja boravka;
- f) ako stranac odbija provesti konačnu odnosno pravomoćnu odluku nadležnog tijela u BiH;
- g) ako stranac u BiH boravi protivno svrsi na temelju koje je odobren boravak;
- h) ako je ulazak i/ili boravak stranac ostvario na temelju krivotvorene putne isprave;
- i) ako stranac u BiH obavlja djelatnost za koju je potrebna radna dozvola, a nema radnu dozvolu u BiH, ili radi na radnom mjestu ili na vrsti poslova različitim od onih za koje ima radnu dozvolu;
- j) ako je prekršio ili pokušao prekršiti propise kojima se regulira prelazak državne granice BiH, bez obzira je li kršenje propisa nastalo pri ulasku ili izlasku iz BiH;
- k) ako su se okolnosti na temelju kojih je izdano odobrenje boravka izmijenile u tolikoj mjeri da bi isključile svaku mogućnost izdavanja odobrenja;
- l) ako je stranac pravomoćno osuđen za kazneno djelo za koje se može izreći kazna zatvora od jedne godine ili teža kazna;
- m) ako nazočnost stranca u BiH predstavlja prijetnju javnom poretku ili sigurnosti BiH;
- n) ako stranac ostane bez sredstava za uzdržavanje ili

- o) ako stranac izbiva iz BiH neprekidno tijekom razdoblja od najmanje 12 mjeseci, a na temelju se okolnosti nedvojbeno može utvrditi da nema namjeru povratka i privremenog boravka u BiH.
- (2) Osnova za utvrđivanje razloga za otkaz boravka propisanih stavkom (1) ovoga članka je postojanje međunarodne tjeralice, pravomoćne sudske odluke, kao i podaci i informacije kojima Služba raspolaže ili obavijesti nadležnog tijela.
- (3) Ako stranac ima odobren stalni boravak, stalni boravak može biti otkazati samo iz razloga propisanih stavkom (1) toč. a), b), c), d), e) ili h) ovoga članka.
- (4) Ukoliko je stranac zbog razloga iz stavka (1) ovoga članka lišen slobode ili osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora, a nije mu izrečena mjera protjerivanja, otkaz boravka počinje mu teći od trenutka prestanka razloga za lišenje slobode ili izdržane odnosno oproštene ili zastarjele kazne.
- (5) Ako se strancu otkazuje bezvizni ili privremeni boravak iz razloga propisanih stavkom (1) toč. a), b), c), d), e), g), h), l) ili m) ovog članka, uz otkaz boravka može mu se izreći i mjera protjerivanja iz BiH.
- (6) Stranac kojem je otkazan boravak i izrečena mjera protjerivanja može biti stavljen pod nadzor do napuštanja BiH.
- (7) Pri određivanju roka u kojem stranac kojem je otkazan boravak, a nije mu izrečena mjera protjerivanja, mora napustiti BiH, tijelo koje je izdalo rješenje mora uzeti u obzir vrijeme u kojem je stranac u mogućnosti napustiti BiH, ali taj rok ne može biti dulji od 15 dana.

#### Članak 69.

##### **(Poseban razlog za otkaz stalnog boravka)**

Strancu koji ima odobren stalni boravak u BiH bit će otkazan daljnji boravak:

- a) ako se utvrdi da stranac dulje od jedne godine nije nastanjen u BiH ili
- b) ako stranac izbiva iz BiH kraće od jedne godine, ali se na temelju okolnosti nedvojbeno može utvrditi da nema namjeru povratka i stalnog boravka u BiH.

#### Članak 70.

##### **(Postupak otkaza boravka)**

- (1) Rješenje o otkazu boravka donosi Služba po službenoj dužnosti ili na obrazloženi prijedlog druge organizacijske jedinice ili upravne organizacije u sastavu Ministarstva, sigurnosne agencije, policije ili drugog tijela.
- (2) Podnositelj prijedloga iz stavka (1) ovoga članka uz prijedlog mora dostaviti i sve podatke i dokumentaciju relevantnu za donošenje odluke o otkazu boravka.
- (3) Protiv rješenja iz stavka (1) ovoga članka može se uložiti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.
- (4) Žalba odgađa izvršenje rješenja.

#### Članak 71.

### **(Izvršenje rješenja o otkazu boravka)**

- (1) Nakon što rješenje o otkazu boravka postane konačno, naljepnicu odobrenja boravka u putovnici stranca poništava nadležna organizacijska jedinica Službe unošenjem otiska štambilja "PONIŠTENNO", odnosno drugog odgovarajućeg znaka preko naljepnice. U putovnicu stranca unosi se rok (datum) do kojeg je stranac dužan napustiti BiH.
- (2) Nakon što rješenje o otkazu bezviznog boravka postane konačno, otkaz boravka upisuje se u putovnicu stranca, kao i rok (datum) do kojeg je stranac dužan napustiti BiH. Ako stranac nema putovnicu, sačinjava se službena zabilješka.
- (3) Ako stranac rješenje o otkazu boravka ne provede dobrovoljno napuštanjem BiH u roku iz st. (1) i (2) ovoga članka, rješenje o otkazu boravka provodi Služba, a prema potrebi, u suradnji s drugim organizacijskim jedinicama Ministarstva ili s policijom. Druge organizacijske jedinice Ministarstva i policija dužni su Službi pružiti pomoć na njezin zahtjev.

### **Odjeljak F. Prijava boravka stranaca**

#### **Članak 72.**

#### **(Obveza prijave boravišta i prebivališta stranca)**

- (1) Stranac kojem je odobren privremeni boravak dužan je prijaviti i odjaviti boravište, kao i promjenu adrese stanovanja, a stranac kojem je odobren stalni boravak i prebivalište.
- (2) Prijave i odjave iz stavka (1) ovoga članka podnose se nadležnim organizacijskim jedinicama Službe ili policiji.
- (3) Kada je prijava ili odjava iz stavka (1) ovoga članka ili iz članka 75. (*Ostali obveznici prijave boravišta stranca*) stavka (1) ovoga Zakona podnesena policiji, policija je dužna dostaviti kopiju prijave nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe u roku od 24 sata od trenutka primitka prijave.

#### **Članak 73.**

#### **(Boravište i prebivalište stranca)**

- (1) Boravište stranca mjesto je u kojem boravi stranac s odobrenim privremenim boravkom.
- (2) Prebivalište stranca mjesto je u kojem se nastanio stranac s odobrenim stalnim boravkom u BiH, s namjerom da u njemu stalno živi.

#### **Članak 74.**

#### **(Rokovi za prijavu i odjavu boravišta i prebivališta stranca)**

- (1) Stranac kojem je odobren stalni boravak dužan je prijaviti svoje prebivalište i promjenu adrese stanovanja u mjestu prebivališta u roku od osam dana od dana primitka odluke o odobrenju stalnog boravka, odnosno od dana dolaska u mjesto prebivališta, odnosno od dana promjene adrese stanovanja.
- (2) Stranac kojem je odobren privremeni boravak dužan je prijaviti svoje boravište i promjenu adrese stanovanja u roku od 48 sati od dana primitka odluke o odobrenju privremenog boravka, odnosno od dana dolaska u mjesto



boravka, odnosno od dana promjene adrese stanovanja, osim kada je ovim Zakonom propisan dulji rok za određene kategorije stranaca.

(3) Stranac iz st. (1) i (2) ovoga članka koji dobrovoljno napušta BiH, bez namjere povratka, dužan je odjaviti svoje prebivalište odnosno boravište.

#### Članak 75.

##### **(Ostale osobe obvezne prijaviti boravište stranca)**

(1) Pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge smještaja dužne su nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe ili policije prijaviti boravište stranca najkasnije u roku od 12 sati od trenutka pružanja usluge smještaja strancu.

(2) Pravne i fizičke osobe iz stavka (1) ovoga članka dužne su voditi evidenciju o strancima (u daljnjem tekstu: knjiga stranaca) kojima pružaju uslugu smještaja. Te su osobe obvezne čuvati knjige stranaca najmanje tri godine od dana zaključenja knjige i ovlaštenoj službenoj osobi Službe ili policije dati na uvid knjigu stranaca. Knjiga stranaca ovjerava se u nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe ili u policiji po mjestu prebivališta, odnosno poslovnog sjedišta davatelja usluge smještaja strancima.

(3) Stranac koji ne koristi usluge smještaja pravnih i fizičkih osoba iz stavka (1) ovoga članka ili fizička osoba kod koje je stranac u posjetu dužno je nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe ili policije prijaviti boravak stranca u BiH ako će stranac boraviti u BiH dulje od tri dana.

#### Članak 76.

##### **(Podzakonski akti o tehničkim pitanjima odobrenja boravka te boravišta i prebivališta stranaca)**

Nakon što pribavi mišljenje Službe, Ministarstvo će podzakonskim aktom podrobnije urediti: obrasce i postupanje kod prijave i odjava boravišta i prebivališta te kod odobrenja boravka, način provjere podataka i priloga uz zahtjev za odobrenje boravka, oblik i sadržaj potvrde o podnesenom zahtjevu za boravak, postupanje kod otkaza boravka, oblik i sadržaj naljepnice odobrenja boravka u BiH, izgled, sadržaj i postupanje kod izdavanja osobne iskaznice za stranca, izgled, sadržaj i ovjeru knjige stranaca, kao i druga tehnička pitanja od značenja za boravak i kretanje stranaca u BiH.

#### **Odjeljak G. Ulazak i boravak stranaca u BiH u svrhu rada**

#### Članak 77.

##### **(Izdavanje radne dozvole)**

(1) Radna dozvola može biti izdana strancu na zahtjev pravne ili fizičke osobe koja ga namjerava zaposliti (u daljnjem tekstu: poslodavac). Ovisno o mjestu prebivališta odnosno sjedišta poslodavca, radnu dozvolu izdaje tijelo nadležno za poslove zapošljavanja stranaca Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske ili Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

(2) Tijelo nadležno za poslove zapošljavanja stranaca izdaje radnu dozvolu na temelju utvrđene kvote radnih dozvola, sukladno članku 78. (*Kvota radnih dozvola*), ili kao radnu dozvolu koja se ne računa u kvotu sukladno članku 79. (*Radne dozvole koje se ne računaju u kvotu*) ovoga Zakona, te sukladno propisima kojima se uređuje izdavanje radne dozvole.

(3) Radna dozvola izdaje se za određeno radno mjesto i/ili za određenu vrstu poslova.

- (4) Radna dozvola ne može se izdati s rokom važenja duljim od jedne godine.

#### Članak 78.

##### **(Kvota radnih dozvola)**

- (1) Kvota radnih dozvola jest broj radnih dozvola koje se mogu izdati u BiH u jednoj godini za strance određenih zanimanja, odnosno za strance koji obavljaju određene djelatnosti, a kojima je radna dozvola za rad u BiH potrebna i ulazi u kvotu. Godišnju kvotu radnih dozvola utvrđuje Vijeće ministara, sukladno migracijskoj politici i uz uvažavanje stanja na tržištu rada.
- (2) Ministarstvo civilnih poslova BiH podnosi Vijeću ministara prijedlog godišnje kvote radnih dozvola. Ministarstvo civilnih poslova BiH izrađuje prijedlog na temelju izraženih potreba tijela nadležnih za poslove zapošljavanja stranaca Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine o broju potrebnih radnih dozvola za strance, prema stupnju i vrsti obrazovanja, odnosno kvalifikacija ili stručnosti. Ta tijela svoje potrebe za radnim dozvolama podnose Ministarstvu civilnih poslova BiH posredstvom Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine.
- (3) Vijeće ministara u godišnjoj kvoti radnih dozvola utvrđuje djelatnosti i zanimanja u kojima se dopušta zapošljavanje stranaca i broj radnih dozvola za svaku djelatnost te utvrđuje teritorijalnu podjelu radnih dozvola prema izraženim potrebama iz stavka (2) ovoga članka.
- (4) Vijeće ministara utvrđuje godišnju kvotu radnih dozvola najkasnije do 31. listopada tekuće godine za sljedeću godinu.
- (5) Radne dozvole utvrđene godišnjom kvotom izdaju se prvo za produljenje već izdanih radnih dozvola, pa potom za novo zapošljavanje.
- (6) Prednost pri izdavanju radnih dozvola imaju stranci koji već imaju odobren privremeni boravak u BiH po osnovi spajanja obitelji sa strancem s odobrenim privremenim boravkom u BiH.

#### Članak 79.

##### **(Radne dozvole koje se ne računaju u kvotu)**

Radna dozvola može se izdati neovisno o utvrđenoj godišnjoj kvoti radnih dozvola u sljedećim slučajevima:

- a) strancu koji ima obrazovanje odgovarajuće visokom obrazovanju, završenom poslijediplomskom ili doktorskom studiju u BiH;
- b) strancu čiji se rad u BiH zasniva na međunarodnom sporazumu;
- c) strancu koji obavlja ključne poslove u poslovnom subjektu, a koji nije izuzet od potrebe posjedovanja radne dozvole temeljem međunarodnog sporazuma;
- d) učiteljima ili nastavnicima koji izvode ili pomažu u nastavi u obrazovnim ustanovama zbog svojeg specifičnog znanja;
- e) profesionalnim sportašima ili sportskim radnicima koji na temelju valjano zaključenog ugovora rade u BiH;
- f) strancu koji je u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici sa strancem s odobrenim stalnim boravkom u BiH ili je dijete stranca s odobrenim stalnim boravkom u BiH.

## Članak 80.

### **(Informacije potrebne za izdavanje radne dozvole)**

Uz zahtjev za izdavanje radne dozvole za stranca poslodavac je dužan priložiti:

- a) podatke o strancu s kojim namjerava zaključiti ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor, a naročito: ime i prezime, uključujući i sva prijašnja imena i prezimena, imena i prezimena roditelja, datum rođenja, spol, mjesto prebivališta i adresu stanovanja u zemlji podrijetla, broj, datum i mjesto izdavanja važećih putnih isprava;
- b) podatke o radnom mjestu ili vrsti posla te o uvjetima rada;
- c) izvadak iz relevantnog registra nadležnog suda o registraciji poslodavca u BiH;
- d) dokaz banke kod koje poslodavac ima račun o solventnosti poslodavca;
- e) dokaz o podmirenim poreznim obvezama i o uplaćenim doprinosima za sve postojeće zaposlenike, uključujući i stranca u slučaju produljenja radne dozvole i
- f) obrazloženje o opravdanosti zapošljavanja stranca.

## Članak 81.

### **(Zaključenje ugovora o radu ili drugog odgovarajućeg ugovora)**

- (1) Poslodavac ne može sklopiti ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor sa strancem prije nego što je strancu odobren privremeni boravak.
- (2) Poslodavac je dužan Službi dostaviti primjerak sklopljenog ugovora o radu ili drugog odgovarajućeg ugovora odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana sklapanja ugovora.

## Članak 82.

### **(Veza između odobrenja privremenog boravka i radne dozvole)**

- (1) Stranac ne može početi raditi u BiH na temelju radne dozvole prije nego što mu je odobren privremeni boravak.
- (2) Stranac može raditi u BiH samo temeljem one radne dozvole kojom mu je odobren privremeni boravak. Na temelju radne dozvole, stranac može raditi u BiH samo na onom radnom mjestu ili na onoj vrsti poslova za čije je obavljanje radna dozvola izdana te na temelju koje je strancu odobren privremeni boravak u BiH.
- (3) U roku od 15 dana od dana prestanka valjanosti radne dozvole prestaje valjanost i odobrenje privremenog boravka, ako je privremeni boravak odobren na temelju radne dozvole. Neodobranjem, prestankom ili otkazom privremenog boravka prestaje valjanost i radne dozvole temeljem koje je tražen ili odobren privremeni boravak u BiH.

## Članak 83.

### **(Prestanak valjanosti radne dozvole)**

(1) Radnoj dozvoli za stranca prestaje valjanost:

- a) istekom roka valjanosti na koji je izdana, ali u svakom slučaju istekom jedne godine od dana izdavanja,
- b) iz razloga predviđenih propisima kojima se uređuje zapošljavanje stranaca ili
- c) neodobravanjem, prestankom ili otkazom privremenog boravka u BiH.

(2) Tijelo nadležno za poslove zapošljavanja stranaca dužno je obavijestiti Službu o slučajevima iz stavka (1) točka b) odmah, a najkasnije tijekom istog radnog dana u kojem je to tijelo utvrdilo činjenicu iz stavka (1) ovoga članka.

(3) Služba će obavijestiti tijelo nadležno za poslove zapošljavanja stranaca o slučajevima iz stavka (1) točka c) odmah, a najkasnije tijekom istog radnog dana u kojem je donesena odluka, odnosno utvrđena činjenica iz stavka (1) ovoga članka.

#### Članak 84.

##### **(Izuzeci od obveze posjedovanja radne dozvole)**

(1) Uz primjenu svih odredaba ovoga Zakona koje se odnose na privremeni boravak, sljedeće kategorije stranaca ne moraju imati radnu dozvolu za rad u BiH:

- a) ključne osobe koje se imenuju na pozicije člana nadzornog odbora pravne osobe sa sjedištem u BiH osnovanog kao dioničko odnosno akcionarsko društvo u većinskom vlasništvu pravne odnosno fizičke osobe, ako imenovanje nema karakter radnog odnosa niti rad na tim pozicijama traje dulje od ukupno tri mjeseca godišnje;
- b) osnivači gospodarskog društva odnosno poduzeća sa sjedištem u BiH, koji u tom gospodarskom društvu odnosno poduzeću obavljaju određene poslove, ako takav rad nema karakter radnog odnosa niti traje dulje od ukupno tri mjeseca godišnje;
- c) sveučilišni profesori koje sveučilišta u BiH pozovu za predavače, znanstvenici na znanstvenom ili stručnom usavršavanju, znanstvenici koji su predstavnici međunarodnih organizacija te znanstvenici koji sudjeluju u provedbi znanstvenoistraživačkih projekata važnih za BiH;
- d) stručnjaci, nastavnici i predavači stranih kulturnih i obrazovnih institucija, koji u BiH obavljaju svoj stručni posao u sklopu programa kulturne i obrazovne suradnje;
- e) civilni i vojni službenici vlada drugih država koji u BiH dolaze raditi na temelju ugovora o suradnji s tijelima BiH;
- f) članovi znanstvenih međunarodnih misija, koji obavljaju istraživanje u BiH što ga je odobrilo Vijeće ministara;
- g) predstavnici vjerskih zajednica registriranih u BiH dok obavljaju posao isključivo vezan uz vjersku službu;
- h) strani dopisnici akreditirani u BiH ili izvještači stranih medija;
- i) umjetnici i tehničko osoblje, odnosno autori i izvođači opernih, baletnih, dramskih i drugih kazališnih priredaba ili koncertnih, likovnih i drugih kulturnih priredaba ili autori i izvođači na području glazbene, glazbeno-scenske, plesne i baletne umjetnosti, kao i prateće izvjestiteljsko, organizacijsko i tehničko osoblje koje sudjeluje u kulturnim radionicama, susretima i kolonijama, ako zbog toga u BiH ne borave dulje od 30 dana neprekidno niti dulje od ukupno tri mjeseca godišnje s prekidima;

- j) stranci koji, na temelju ugovora s Vijećem ministara, Ministarstvom obrane BiH, Ministarstvom pravde BiH ili Ministarstvom, obavljaju poslove za potrebe obrane, pravnog sustava ili državne sigurnosti ili se stručno usavršavaju na tim područjima;
  - k) stranci koji u BiH dolaze radi sudjelovanja na sportskim i šahovskim priredbama;
  - l) stručnjaci na području zaštite kulturne baštine, knjižničarstva i arhivistike, ako zbog toga u BiH ne borave dulje od 30 dana neprekidno niti dulje od ukupno tri mjeseca godišnje s prekidima;
  - m) stranci koje je uputio strani poslodavac, a koji omogućuju stručno usavršavanje i obuku osobama zaposlenim kod fizičkih ili pravnih osoba sa sjedištem u BiH, u trajanju od ukupno tri mjeseca godišnje;
  - n) stranci kojima je odobren privremeni boravak u svrhu stručnog usavršavanja ili obuke, ako njihovo stručno usavršavanje ne traje dulje od ukupno tri mjeseca godišnje;
  - o) stranci koji obavljaju poslove vezane uz isporuku, montažu i servis strojeva ili opreme, ako njihov rad ne traje dulje od 30 dana neprekidno niti dulje od ukupno tri mjeseca godišnje s prekidima;
  - p) stranci koji sudjeluju na organiziranim stručnim skupovima i seminarima;
  - r) stranci koji sudjeluju na sajamskim ili izložbenim priredbama na kojima izlaže njihov poslodavac;
  - s) stranci zaposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima, ako u BiH ne borave dulje od tri mjeseca godišnje;
  - t) stranac s kojim je državljanin BiH u braku ili izvanbračnoj zajednici ili je dijete državljanina BiH, ako ima odobren boravak u BiH;
  - u) stranci koji u BiH imaju status redovitog učenika ili studenta kada obavljaju privremene poslove, u skladu s propisima kojima se regulira takvo obavljanje poslova;
  - v) stranci kojima je u BiH odobrena međunarodna zaštita ili privremena zaštita i stranci s odobrenim stalnim boravkom u BiH, kako je propisano člankom 85. (*Izjednačenje stranaca s odobrenim stalnim boravkom ili međunarodnom zaštitom ili privremenom zaštitom s državljanima BiH u pogledu rada*) ovoga Zakona.
- (2) Kategorije stranaca iz stavka (1) toč. i), l), m), o), r) i s) smiju boraviti u BiH u svrhu rada samo ako imaju sklopljen valjani ugovor s fizičkom ili pravnom osobom koja je u BiH registrirana za obavljanje tih djelatnosti.

#### Članak 85.

#### **(Izjednačenje stranaca s odobrenim stalnim boravkom ili međunarodnom zaštitom ili privremenom zaštitom s državljanima BiH u pogledu rada)**

Stranci s odobrenim stalnim boravkom u BiH, stranci s odobrenom međunarodnom zaštitom u BiH i stranci s odobrenom privremenom zaštitom imaju pravo na rad u BiH kao i državljani BiH.

#### Članak 86.

#### **(Sudovi nadležni za registraciju poslovnih subjekata)**

Sudovi nadležni za registraciju poslovnih subjekata dužni su odmah, a najkasnije u roku od sedam dana od dana registracije poslovnog subjekta, odnosno izmjene podataka Službi dostaviti potpunu informaciju o registraciji odnosno o svakoj izmjeni podataka o sljedećim kategorijama stranaca:

- a) o vlasnicima udjela odnosno dionica u registriranoj pravnoj osobi,
- b) o članovima uprave odnosno prokuristima u registriranoj pravnoj osobi i
- c) o članovima nadzornog odbora registrirane pravne osobe.

## POGLAVLJE V. UDALJENJE STRANCA IZ ZEMLJE

### Odjeljak A. Protjerivanje

#### Članak 87.

##### (Mjera protjerivanja)

- (1) Protjerivanje je mjera kojom se strancu nalaže izlazak iz BiH i zabranjuje ulazak i boravak u BiH u određenom vremenskom razdoblju koji ne može biti kraći od jedne ni dulji od pet godina.
- (2) Razdoblje zabrane ulaska i boravka iz stavka (1) ovoga članka može, na zahtjev stranca, biti skraćeno ili zabrana ulaska ukinuta u slučaju kada su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
  - a) kada je strancu mjera protjerivanja izrečena prvi puta i
  - b) kada je stranac dobrovoljno napustio BiH i snosio sve troškove vezane uz proceduru povratka u zemlju uobičajenog mjesta boravka.
- (3) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, razdoblje zabrane ulaska i boravka može biti produženo u sljedećim slučajevima:
  - a) ako je stranac prethodno već bio protjeran iz BiH,
  - b) ako je stranac ušao u BiH tijekom trajanja zabrane ulaska ili
  - c) ako stranac u trenutku prestanka zabrane ulaska u BiH još predstavlja prijetnju javnom poretku ili sigurnosti ili međunarodnim odnosima BiH.
- (4) Razdoblje trajanja zabrane ulaska računa se od dana napuštanja BiH.
- (5) Rješenje o protjerivanju stranca iz BiH, sa zabranom ulaska i boravka u BiH u određenom razdoblju, donosi Služba po službenoj dužnosti ili na obrazloženi prijedlog druge organizacijske jedinice Ministarstva, tijela za provedbu zakona ili drugog tijela.
- (6) Protiv rješenja Službe o protjerivanju stranca iz BiH može se uložiti žalba Ministarstvu u roku od osam dana od dana dostave rješenja. Ako je rješenje o protjerivanju izrečeno prema odredbi članka 88. (*Razlozi za izricanje mjere protjerivanja*) stavak (1) točka i) ovoga Zakona, rok za žalbu je 24 sata od dostave rješenja.
- (7) Žalba odgađa izvršenje rješenja.
- (8) Ministarstvo donosi rješenje po žalbi i dostavlja ga stranci što prije, a najkasnije u roku od 15 dana od dana primitka žalbe.

(9) Dok rješenje ne postane izvršno, stranac može biti stavljen pod nadzor ili mu se može ograničiti kretanje na određeno područje ili mjesto i naložiti da se u određenim vremenskim razmacima javlja organizacijskoj jedinici Službe na čijem području boravi.

(10) Do okončanja postupka strancu se uz potvrdu privremeno oduzimaju sve putne isprave koje može koristiti za prelazak državne granice BiH, osim ako pristane dobrovoljno napustiti BiH prije okončanja postupka iz st. (6) ili (8) ovoga članka.

(11) Zabranjeno je kolektivno protjerivanje stranaca. Mjera protjerivanja može se izreći samo u pojedinačnom slučaju.

## Članak 88.

### (Razlozi za izricanje mjere protjerivanja)

(1) Strancu može biti izrečena mjera protjerivanja iz BiH iz sljedećih razloga:

a) ako je pokušao ući ili je ilegalno ušao u BiH ili je ostao u BiH nakon isteka roka važenja vize ili odobrenja boravka ili nakon proteka vremena važenja prava na bezvizni boravak, ili je pokušao prekršiti ili prekršio propise o prelasku državne granice pri izlasku iz BiH;

b) ako je viza konačnom odlukom poništena, a stranac u roku od 15 dana odnosno u roku ostavljenom za dobrovoljno izvršenje nije dobrovoljno napustio BiH sukladno ovome Zakonu;

c) ako mu je otkazan boravak, a u određenom roku nije dobrovoljno napustio BiH sukladno ovome Zakonu;

d) ako je ostao u BiH nakon prestanka važenja izbjegličkog statusa, supsidijarne zaštite ili privremene zaštite ili nakon što su se stekli uvjeti iz članka 117. (*Protjerivanje u slučaju odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu*) ovoga Zakona, a nije ostvario pravo na boravak sukladno ovome Zakonu;

e) ako je odluka o oduzimanju ili otpustu iz državljanstva BiH postala pravomoćna, a nije ostvario pravo na boravak sukladno ovome Zakonu;

f) ako je pravomoćno osuđen za kazneno djelo s obilježjem trgovine opojnom drogom, oružjem, ljudima, krijumčarenja ljudi, terorizma, pranja novca ili bilo kojeg oblika organiziranog, prekograničnog ili transnacionalnog kriminala;

g) ako je pravomoćno osuđen za kazneno djelo za koje se može izreći kazna zatvora od jedne godine ili teža kazna;

h) ako nazočnost stranca predstavlja prijetnju javnom poretku ili sigurnosti BiH ili

i) ako je prihvaćen po osnovi međunarodnog sporazuma o suradnji u predaji i prihvatu osobe čiji je boravak ilegalan, a nema odobren boravak u BiH.

(2) Pri odlučivanju hoće li strancu izreći mjeru protjerivanja iz BiH, kao i pri odluci o duljini trajanja zabrane ulaska, Služba je osobito dužna s naročitom pozornošću ocijeniti sve dokaze i utvrditi sve okolnosti i činjenice bitne za donošenje odluke, a sukladno načelima Zakona o upravnom postupku.

## Članak 89.

### (Dobrovoljno provođenje rješenja o protjerivanju)

- (1) Rješenjem o protjerivanju može se odrediti rok za dobrovoljno provođenje rješenja, koji ne može biti dulji od 15 dana.
- (2) Stranac kojem je izrečena mjera protjerivanja dužan je pri napuštanju BiH prijaviti se službenoj osobi ovlaštenoj za kontrolu prelaska državne granice.
- (3) Granična policija dužna je činjenicu napuštanja BiH unijeti u putovnicu stranca i istodobno o toj činjenici obavijestiti Službu i Ministarstvo. Ako stranac nema putovnicu, o toj se činjenici sačinjava službena zabilješka, a strancu se izdaje potvrda da je napustio BiH.
- (4) Granična policija dužna je odmah, a najkasnije tijekom istoga dana, obavijestiti Službu i Ministarstvo o svakom strancu koji je napustio BiH, a kojem je izrečena mjera protjerivanja iz BiH.
- (5) U slučaju kada stranac dobrovoljno ne napusti BiH u roku za dobrovoljno izvršenje rješenja, konačno rješenje o protjerivanju provodi Služba poduzimanjem mjera za prisilno udaljenje stranca iz BiH, prema potrebi, uz suradnju drugih organizacijskih jedinica Ministarstva ili policije. Druge organizacijske jedinice Ministarstva i policija dužni su Službi pružiti pomoć na njezin zahtjev.

#### Članak 90.

##### (Posebni slučajevi protjerivanja)

- (1) Iznimno, Vijeće ministara može na obrazloženi prijedlog Ministarstva, Službe, druge organizacijske jedinice Ministarstva ili policije, rješavajući u pojedinačnom slučaju, donijeti odluku o protjerivanju stranca iz BiH s trajnom zabranom ulaska u BiH, ako ocijeni da je protjerivanje nužno u interesu javnog poretka ili se zasniva na razlozima sigurnosti BiH, sukladno članku 1. stavak 2. Protokola broj 7 Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, izmijenjenoga Protokolom broj 11.
- (2) Odluka iz stavka (1) ovoga članka ne može biti provedena suprotno odredbama članka 91. (*Načelo zabrane vraćanja, "non-refoulement"*) ovoga Zakona.

#### **Odjeljak B. Zaštita stranaca: "non-refoulement"**

#### Članak 91.

##### (Načelo zabrane vraćanja, "non-refoulement")

- (1) Stranac neće, ni na koji način, biti protjeran ili vraćen ("*refoulement*") na granicu teritorija gdje bi mu život ili sloboda bili ugroženi zbog njegove rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili zbog političkog mišljenja, bez obzira je li mu službeno odobrena međunarodna zaštita. Zabrana vraćanja ili protjerivanja ("*non-refoulement*") odnosi se i na osobe za koje postoji osnovana sumnja da bi bile u opasnosti od podvrgavanja mučenju ili drugom nehumanom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju. Stranac, također, ne može biti protjeran ni vraćen u zemlju u kojoj nije zaštićen od slanja na takav teritorij.

#### Članak 92.

##### (Postupanje u slučaju pozivanja na zaštitu)

- (1) Kada stranac navede razloge iz članka 91. (*Načelo zabrane vraćanja, "non-refoulement"*), tijelo pred kojim je dan iskaz upućuje stranca Službi, sukladno članku 107. (*Namjera i zahtjev za međunarodnu zaštitu*) stavak (2) ovoga Zakona, a radi iskazivanja namjere o podnošenju zahtjeva za pokretanja postupka utvrđivanja osnovanosti navoda i postojanja uvjeta za odobrenje međunarodne zaštite sukladno čl. od 105. do 138. [Poglavlje VII. (*Međunarodna i privremena zaštita*)] ovoga Zakona.



(2) U slučaju iz stavka (1) ovoga članka, rješenje o protjerivanju može biti provedeno tek kada se steknu uvjeti iz članka 117. (*Protjerivanje u slučaju odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu*) ovoga Zakona.

### **Odjeljak C. Prisilno udaljenje stranca iz zemlje**

#### **Članak 93.**

##### **(Zaključak o dozvoli ovrhe rješenja o protjerivanju)**

- (1) Stranac može biti prisilno udaljen iz BiH.
- (2) Prisilno udaljenje stranca iz BiH poduzima, po službenoj dužnosti, organizacijska jedinica Službe koja je donijela rješenje o protjerivanju stranca ili na čijem području stranac boravi ili organizacijska jedinica Službe na čijem je području zatečen, priveden odnosno zadržan stranac čiji je boravak ilegalan, a na temelju zaključka o dozvoli ovrhe.
- (3) Kada rješenje o protjerivanju postane ovršno, Služba donosi zaključak o dozvoli ovrhe bez odgode, a najkasnije u roku od sedam dana od dana kada su osigurani uvjeti za prisilno udaljenje stranca iz BiH.
- (4) Zaključkom o dozvoli ovrhe utvrđuje se da je rješenje o protjerivanju postalo ovršno i određuju način, vrijeme i mjesto ovrhe.
- (5) Protiv zaključka o dozvoli ovrhe može se uložiti žalba na ovrhu Ministarstvu u roku od osam dana od dana dostave zaključka.
- (6) Žalba ne odgađa započeto izvršenje.
- (7) Na zahtjev Službe, pomoć u provođenju zaključka o dozvoli ovrhe pruža policija i druga tijela za provedbu zakona u BiH. Policija i druga tijela za provedbu zakona u BiH dužni su Službi pružiti pomoć.

#### **Članak 94.**

##### **(Neprovođenje prisilnog udaljenja)**

- (1) Ako je protiv stranca pokrenut sudski postupak, rješenje o protjerivanju ne može biti provedeno prije pravomoćnog okončanja predmeta.
- (2) Ako je stranac pravomoćno osuđen na kaznu zatvora, rješenje o protjerivanju ne može biti provedeno prije nego što stranac izdrži zatvorsku kaznu, osim ako mu je izrečena uvjetna osuda ili mu je kazna oprostena ili je zastarjela, ili je na uvjetnom otpustu.
- (3) Iako postoje uvjeti za prisilno udaljenje stranca propisani ovim Zakonom, stranac ne mora biti prisilno udaljen iz zemlje ukoliko je to u interesu provođenja sudskog postupka, naročito ako se u postupku pojavljuje kao žrtva trgovine ljudima ili drugog oblika organiziranog, prekograničnog ili transnacionalnog kriminala i surađuje s tijelima vlasti u pogledu otkrivanja kaznenog djela ili počinitelja. U tom se slučaju strancu može odobriti boravak propisan člankom 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) stavak (2) ovoga Zakona.
- (4) Prisilnom udaljenju stranca iz zemlje neće se pristupiti ukoliko stranac odluči napustiti BiH u određenome roku, samostalno ili uz pomoć međunarodnih vladinih ili nevladinih organizacija, i za to pruži odgovarajuće jamstvo.
- (5) Ukoliko postoje opravdani razlozi, Služba može odobriti odgodu izvršenja mjere protjerivanja iz sljedećih razloga:

- a) zbog nemogućnosti prijevoza osobe zbog naročito teškog fizičkog ili mentalnog stanja u kojem se nalazi;
  - b) iz tehničkih razloga, kakvi su nedostatak odgovarajućeg prijevoznog sredstva ili druge teškoće koje onemogućuju udaljenje stranca na human način ili
  - c) zbog nedostatka jamstva da će maloljetnik bez pratnje imati osiguran prijam od strane člana obitelji, zakonskog skrbnika ili druge ovlaštene osobe u zemlji u koju se vraća.
- (6) Služba će strancu iz stavka (5) ovoga članka izdati potvrdu, čiji oblik i sadržaj podzakonskim aktom propisuje Ministarstvo na prijedlog Službe.
- (7) Odgoda izvršenja mjere protjerivanja prestaje čim prestanu postojati razlozi zbog kojih je odgoda odobrena.

#### Članak 95.

##### (Zemlja vraćanja)

- (1) Ukoliko izvršenje odluke ne podliježe ograničenjima iz članka 91. (*Načelo zabrane vraćanja, "non-refoulement"*) ovoga Zakona, stranac koji se protjeruje upućuje se u zemlju podrijetla, odnosno uobičajenog mjesta boravka ili u zemlju iz koje je došao u BiH ili u zemlju koja ga prihvća.
- (2) Strancu se priopćava u koju će zemlju biti upućen.

#### Članak 96.

##### (Plaćanje troškova vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor)

- (1) Stranac je dužan platiti troškove svojeg putovanja do mjesta u koje se upućuje.
- (2) Ukoliko se utvrdi da stranac nema potrebna finansijska sredstva za plaćanje troškova putovanja do mjesta u koje se upućuje, troškove putovanja platit će:
- a) osoba koja je izdala pozivno pismo u svrhu ulaska stranca u BiH;
  - b) fizička ili pravna osoba koja je stranca zaposlila iako nije imao odgovarajuću radnu dozvolu;
  - c) fizička ili pravna osoba koje je stranca zaposlila po izdanoj radnoj dozvoli;
  - d) banka koja je dala jamstvo na sredstva bezgotovinskog plaćanja;
  - e) turistička organizacija ili udruga koja je izdala vaučer, odnosno organizator drukčijeg putovanja;
  - f) prijevoznik koji je stranca dovezao u BiH;
  - g) BiH.
- (3) Služba po službenoj dužnosti rješenjem utvrđuje nositelja troškova iz st. (1) i (2) ovoga članka i iznos troškova. Protiv rješenja Službe može se uložiti žalba Ministarstvu u roku od osam dana od dostave rješenja.
- (4) Radi osiguranja udaljenja stranca iz zemlje, a sukladno članku 99. (*Određivanje stavljanja pod nadzor*) ovoga Zakona, stranac može biti stavljen pod nadzor do napuštanja BiH. Sve troškove vezane uz realizaciju nadzora snosi

stranac koji je stavljen pod nadzor. Ako se utvrdi da stranac nema potrebna finansijska sredstva za plaćanje troškova stavljanja pod nadzor, te će troškove snositi subjekti iz stavka (2) ovoga članka.

(5) Ukoliko ni stranac iz stavka (1) ni subjekti iz stavka (2) toč. od a) do f) ovoga članka ne mogu platiti troškove vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor, ti će troškovi biti podmireni na teret proračuna BiH angažiranjem sredstava za posebne namjene. Tako se može postupiti i kad je potrebno radi ekonomičnosti postupka udaljenja stranca iz zemlje.

(6) U slučaju iz stavka (5) ovoga članka, Služba potražuje isplatu troškova od subjekata iz stavka (2) toč. od a) do f) ovoga članka u odgovarajućem postupku.

#### Članak 97.

##### **(Podzakonski akti o tehničkim pitanjima udaljenja stranca)**

(1) Ako se pokaže potrebnim po prijedlogu Službe, Ministarstvo će podzakonskim aktom podrobnije predvidjeti načine i postupanje pri udaljenju stranca iz BiH.

(2) Ako se pokaže potrebnim po prijedlogu Službe upućenom posredstvom Ministarstva, Vijeće ministara će, nakon što pribavi mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH, podrobnije utvrditi načine i postupanje za pokriće troškova vraćanja i troškova stavljanja pod nadzor.

#### POGLAVLJE VI. PRIHVAT STRANACA I NADZOR

##### **Odjeljak A. Specijalizirane ustanove za prihvrat stranaca**

#### Članak 98.

##### **(Ustrojstvo ustanova)**

(1) Za potrebe provedbe ovoga Zakona osnivaju se imigracijski centri, centri za smještaj podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu i osoba kojima je odobrena privremena zaštita, centri za smještaj žrtava trgovine ljudima, kao i druge ustanove specijalizirane za prihvrat stranaca.

(2) Imigracijski centri su specijalizirane ustanove za prihvrat i smještaj stranaca koji su stavljeni pod nadzor. Imigracijski se centri uspostavljaju kao organizacijske jedinice Službe izvan njezina sjedišta.

(3) Specijalizirane ustanove za prihvrat stranaca ispunjavat će zahtjeve koji proizlaze iz Ustava BiH i međunarodnih standarda za postupanje s korisnicima specijaliziranih ustanova.

(4) Na prijedlog Ministarstva, Vijeće ministara podzakonskim aktima utvrđuje način upravljanja, uvjete financiranja, standarde funkcioniranja, način osiguranja posebnih uvjeta za korisnike centra za smještaj podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu i osoba kojima je odobrena privremena zaštita, centra za smještaj žrtava trgovine ljudima te druge ustanove specijalizirane za prihvrat stranaca, kao i druga pitanja od značenja za rad određene vrste specijalizirane ustanove.

(5) Standardi funkcioniranja imigracijskih centara, kućni red, način i program polaganja stručnog ispita zaposlenih u imigracijskim centrima, način obavljanja službe osiguranja, vrste naoružanja i opreme službe osiguranja imigracijskih centara, način uporabe vatrenog oružja i drugih sredstava prisile u imigracijskim centrima, te oznake, značke službe osiguranja imigracijskog centara, boja i oznake vozila službe osiguranja, izgled odore, službena zvanja i oznake službenih zvanja ovlaštenih službenika imigracijskih centara, kao i sva druga pitanja bitna za funkcioniranje imigracijskih centara, propisuju se podzakonskim aktima prema Zakonu o Službi za poslove sa strancima.

(6) Ministarstvo provodi nadzor nad radom specijaliziranih ustanova za prihvata stranaca.

## **Odjeljak B. Stavljanje stranca pod nadzor**

### **Članak 99.**

#### **(Određivanje stavljanja pod nadzor)**

(1) Strancu može biti određeno stavljanje pod nadzor:

- a) radi osiguranja provođenja rješenja o protjerivanju, u slučaju kada mu je otkazan boravak u BiH ili u drugom slučaju kada mu je izrečena mjera protjerivanja;
- b) radi osiguranja da će napustiti zemlju kada mu je odbijen zahtjev za odobrenje boravka, a nije napustio BiH;
- c) radi osiguranja udaljenja stranca iz zemlje;
- d) kada Služba odobri odgodu izvršenja mjere protjerivanja;
- e) u drugim slučajevima propisanim ovim Zakonom.

(2) Strancu će biti određeno stavljanje pod nadzor iz sljedećih razloga:

- a) ako postoje osnovi sumnje da će stranac pobjeći ili na drugi način onemogućiti provođenje odluka iz stavka (1) ovoga članka;
- b) ako postoje osnovi sumnje da bi slobodno i neograničeno kretanje stranca moglo ugroziti javni poredak, javni red i mir ili sigurnost ili međunarodne odnose BiH ili predstavljati prijetnju javnom zdravlju u BiH, odnosno ako je utvrđeno da predstavlja prijetnju za javni poredak, javni red i mir ili sigurnost BiH ili
- c) ako postoje osnovi sumnje u istinitost navoda stranca o njegovu identitetu ili se inače identitet stranca ne može utvrditi ni u roku od šest sati od dovođenja u službene prostorije.

(3) Stranac koji je prihvaćen na temelju međunarodnog sporazuma o suradnji u predaji i prijemu osoba čiji je boravak nelegalan također može biti stavljen pod nadzor iz razloga navedenih u stavku (2) ovoga članka.

### **Članak 100.**

#### **(Rješenje o stavljanju stranca pod nadzor)**

(1) Strancu se određuje nadzor rješenjem o stavljanju stranca pod nadzor, koje donosi Služba i uručuje ga strancu istodobno s izvršenjem rješenja.

(2) Rješenje iz stavka (1) ovoga članka sadrži: odluku o stavljanju stranca pod nadzor, odluku o smještaju stranca u specijaliziranu ustanovu za prihvata stranaca (imigracijski centar), pravnu osnovu za stavljanje stranca pod nadzor, dan, sat i vrijeme smještaja.

(3) Na temelju rješenja Službe, stranac može biti zadržan pod nadzorom toliko dugo koliko je potrebno za ispunjenje svrhe nadzora, odnosno dok se razlozi koji su bili osnova za stavljanje stranca pod nadzor bitno ne izmijene, ali najdulje 30 dana.

## Članak 101.

### **(Pravni lijekovi protiv rješenja o stavljanju pod nadzor)**

- (1) Protiv rješenja o stavljanju stranca pod nadzor može se uložiti žalba Ministarstvu u roku od 24 sata od uručjenja, odnosno dostave rješenja.
- (2) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.
- (3) Ako Ministarstvo u roku od 24 sata od ulaganja žalbe ne ukinе rješenje o stavljanju stranca pod nadzor ili u tome roku uopće ne odluči po žalbi, može se pokrenuti upravni spor tužbom pred Sudom Bosne i Hercegovine.
- (4) Tužba se podnosi Sudu Bosne i Hercegovine u roku od 24 sata od isteka roka iz stavka (3) ovoga članka, a Sud je dužan ove predmete smatrati žurnim, saslušati stranca i donijeti odluku po tužbi u roku od tri dana od dana podnošenja tužbe.
- (5) Tužba ne odgađa izvršenje rješenja.

## Članak 102.

### **(Izvršenje rješenja o stavljanju pod nadzor i produljenje nadzora)**

- (1) Stavljanje pod nadzor izvršava se smještajem stranca u ustanovu specijaliziranu za prihvāt stranaca (imigracijski centar).
- (2) Stranac ostaje pod nadzorom do trenutka prisilnog udaljenja iz zemlje ili toliko dugo koliko je potrebno za ispunjenje svrhe nadzora, odnosno dok se razlozi koji su bili osnova za stavljanje stranca pod nadzor bitno ne izmijene, ali najdulje do roka određenog rješenjem o stavljanju pod nadzor, odnosno rješenjem o produljenju nadzora.
- (3) Služba će za vrijeme trajanja nadzora poduzeti sve potrebne mjere kako bi se trajanje nadzora svelo na najkraće moguće vrijeme.
- (4) Po isteku roka od 30 dana iz članka 100. (*Rješenje o stavljanju stranca pod nadzor*) stavak (3) ovoga Zakona, stranac može biti zadržan pod nadzorom na temelju rješenja o produljenju nadzora, koje donosi Služba. Nadzor se može produljivati svaki puta za najviše 30 dana, ukoliko postoje uvjeti za određivanje stavljanja pod nadzor iz članka 99. (*Određivanje stavljanja pod nadzor*) ovoga Zakona, tako da ukupno trajanje nadzora stranca ne može trajati dulje od 180 dana. Rješenje o produljenju nadzora može biti doneseno najkasnije sedam dana prije isteka roka prethodno određenog nadzora.
- (5) Iznimno, u slučaju kada stranac onemogućuje svoje udaljenje iz zemlje ili ga iz drugih razloga nije moguće udaljiti iz zemlje u roku od 180 dana, ukupno trajanje nadzora može se produljiti i na razdoblje dulje od 180 dana. Služba donosi rješenje o iznimnom produljenju nadzora.
- (6) Protiv rješenja o produljenju nadzora nad strancem mogu se podnijeti pravni lijekovi iz članka 101. (*Pravni lijekovi protiv rješenja o stavljanju pod nadzor*) ovoga Zakona.
- (7) Služba može izmijeniti način izvršenja stavljanja stranca pod nadzor i umjesto smještaja stranca u ustanovu specijaliziranu za prihvāt stranaca odrediti blažu mjeru nadzora, ako se i blažom mjerom može postići svrha nadzora. Blaža mjera nadzora podrazumijeva dozvolu boravka stranca izvan ustanove.

(8) Određujući blažu mjeru iz stavka (7) ovoga članka, Služba može ograničiti kretanje stranca na njegovo mjesto boravka ili na adresu stanovanja, nametnuti mu obvezu redovitog javljanja u određenim vremenskim razmacima u nadležnu organizacijsku jedinicu Službe i uz potvrdu mu oduzeti sve putne isprave koje može koristiti za prelazak državne granice BiH.

(9) U slučaju izmjene rješenja o stavljanju stranca pod nadzor iz st. (7) i (8) ovoga članka, nije dopuštena žalba niti se primjenjuju odredbe članka 101. ovoga Zakona.

#### Članak 103.

##### **(Obveza registriranja značajki stranca)**

Stranac koji nema važeću putovnicu ili drugi dokument koji može koristiti za prelazak državne granice BiH (važeća putna isprava), ili koji ilegalno boravi u BiH, ili koji je prihvaćen po osnovi međunarodnog sporazuma o suradnji u predaji i prihvatu osoba čiji je boravak ilegalan, ili stranac kojem je viza poništena ili otkazan boravak ili mu je izrečena mjera protjerivanja iz BiH, kao i stranac koji je stavljen pod nadzor, dužan je podvrgnuti se fotografiranju, davanju otisaka prstiju i/ili papilarnih linija i registriranju tjelesnih i biometrijskih značajki.

#### Članak 104.

##### **(Podzakonski akti o tehničkim pitanjima stavljanja stranca pod nadzor)**

Nakon što pribavi mišljenje Službe, Ministarstvo će podzakonskim aktom podrobnije propisati postupanje kod stavljanja stranca pod nadzor.

### POGLAVLJE VII. MEĐUNARODNA I PRIVREMENA ZAŠTITA (AZIL)

#### **Odjeljak A. Uvjeti za stjecanje međunarodne zaštite**

#### Članak 105.

##### **(Definicija međunarodne zaštite)**

(1) U smislu ovoga Zakona, međunarodna zaštita status je koji nadležno tijelo u BiH priznaje izbjeglici ili strancu koji ispunjava uvjete za supsidijarnu zaštitu.

(2) Izbjeglica je, sukladno Konvenciji o statusu izbjeglica iz 1951. i Protokolu o statusu izbjeglica iz 1967., stranac koji se zbog osnovanog straha od proganjanja po osnovi svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili zbog političkog mišljenja nalazi izvan zemlje svojeg državljanstva a ne može se ili se zbog takvog straha ne želi staviti pod zaštitu te zemlje, kao i osoba bez državljanstva koja se nalazi izvan zemlje svojeg prethodnog uobičajenog mjesta boravka, a ne može se ili se zbog takvog straha ne želi vratiti u tu državu.

(3) Stranac pod supsidijarnom zaštitom je stranac koji ne ispunjava uvjete iz stavka (2) ovoga članka, ali u vezi s kojim postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da bi se suočio sa stvarnim rizikom od izloženosti smrtnoj kazni odnosno pogubljenju, mučenju ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju u zemlji podrijetla ili u zemlji uobičajenog mjesta boravka, ili postoji ozbiljna individualna prijetnja po život ili osobe civila uslijed neselektivnog nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba, a koji ne može ili se zbog straha ne želi staviti pod zaštitu te zemlje.

#### Članak 106.

##### **(Razlozi za isključenje primjene međunarodne zaštite)**

(1) Odredbe članka 105. (*Definicija međunarodne zaštite*) ovoga Zakona ne primjenjuju se na stranca za kojeg se osnovano može vjerovati:

- a) da je počinio zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti, kako je definirano u međunarodnim dokumentima koji sadrže odredbe u vezi s takvim zločinima;
- b) da je, prije nego što je došao u BiH, izvan BiH počinio teško nepolitičko kazneno djelo, uključujući i naročito okrutna djela, čak i ako su počinjena s navodnim političkim ciljevima;
- c) da je sudjelovao u planiranju, financiranju, organiziranju, odnosno na bilo koji način u pomaganju ili počinjenju terorističkih aktivnosti ili u pružanju utočišta sudionicima terorističkih aktivnosti ili
- d) da je kriv za postupke koji su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda.

(2) Zahtjev za međunarodnu zaštitu odbija se strancu kojem je izbjeglički status priznat u drugoj zemlji ili je našao djelotvornu zaštitu druge zemlje i u mogućnosti je vratiti se u tu zemlju i ponovno uživati tu zaštitu, ili u vrijeme odluke o zahtjevu prima zaštitu ili pomoć tijela ili agencije Ujedinjenih naroda, izuzev Agencije za izbjeglice Ujedinjenih naroda (visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice; u daljnjem tekstu: UNHCR).

(3) Međunarodna zaštita neće biti odobrena strancu kojem nadležna tijela BiH priznaju jednaka prava i obveze kao državljaninu BiH.

(4) Zahtjev za međunarodnu zaštitu može biti odbijen strancu:

- a) za kojega se može osnovano smatrati da predstavlja prijetnju javnom poretku ili sigurnosti BiH ili
- b) koji je pravomoćno osuđen za kazneno djelo za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna (teško kazneno djelo) i predstavlja prijetnju po BiH.

## **Odjeljak B. Postupak i nadležna tijela**

### **Članak 107.**

#### **(Namjera i zahtjev za međunarodnu zaštitu)**

- (1) Stranac može iskazati namjeru podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu Graničnoj policiji na graničnom prijelazu ili organizacijskim jedinicama Službe u BiH.
- (2) Kada stranac navede razloge iz članka 91. (*Načelo zabrane vraćanja, "non-refoulement"*) ovoga Zakona, tijelo pred kojim je dan iskaz obvezno je odmah obavijestiti nadležnu organizacijsku jedinicu Službe, koja je potom obvezna preuzeti stranca.
- (3) Služba izdaje potvrdu o izraženoj namjeri podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu i određuje smjer kretanja i rok koji je potreban da bi stranac osobno podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu Ministarstvu u sjedištu. Ta se potvrda smatra odobrenjem boravka za naznačeni određeni rok i određeni smjer kretanja.
- (4) Služba bez odgode dostavlja Ministarstvu u sjedištu primjerak potvrde o izraženoj namjeri stranca da podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu.
- (5) Zahtjev za međunarodnu zaštitu podnosi se osobno Ministarstvu u sjedištu, a podnositelj se zahtjeva registrira i izdaje mu se dokument kojim se potvrđuje da je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu. Taj se dokument smatra odobrenjem boravka do donošenja pravomoćne odluke ili konačne odluke iz članka 112. (*Obustava postupka*) i

članka 113. (*Podnošenje novog zahtjeva za međunarodnu zaštitu*) ovoga Zakona. Pri izdavanju dokumenta kojim se potvrđuje da je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu, podnositelju zahtjeva za međunarodnu zaštitu oduzimaju se sve putne isprave koje može koristiti za prelazak državne granice BiH.

(6) Podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu dužan je pravodobno tražiti produljenje dokumenta kojim se potvrđuje da je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu. Taj se dokument ne može koristiti za prelazak državne granice.

(7) Ako je strancu koji izrazi namjeru podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu ili koji podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu već određeno stavljanje pod nadzor, činjenica pozivanja na međunarodnu zaštitu ne utječe na određivanje ni na izvršenje stavljanja pod nadzor.

#### Članak 108.

##### **(Isključenje primjene sankcija za ilegalan ulazak u BiH)**

Prema podnositelju zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji dolazi izravno s teritorija na kojem mu je bio ugrožen život ili sloboda ne primjenjuju se sankcije zbog ilegalnog ulaska ili nazočnosti u BiH, pod uvjetom da se bez odgode prijavi tijelu iz članka 107. (*Namjera i zahtjev za međunarodnu zaštitu*) stavak (1) ovoga Zakona i izloži valjane razloge za ilegalan ulazak ili nazočnost u BiH.

#### Članak 109.

##### **(Postupak i nadležnost za donošenje rješenja o međunarodnoj zaštiti)**

(1) Ministarstvo u sjedištu razmatra zahtjeve za međunarodnu zaštitu i donosi rješenje.

(2) Rješenje se donosi pojedinačno nakon obavljenog posebnog ispitnog postupka u kojem se utvrđuju sve odlučne činjenice, okolnosti i dokazi od značenja za donošenje odluke. Tijekom postupka podnositelju zahtjeva mora biti omogućeno iznošenje svih okolnosti koje su mu poznate, pristup svim raspoloživim dokazima, kao i da predloži izvođenje pojedinih dokaza.

(3) Strancu će biti omogućeno praćenje tijeka postupka uz pomoć prevoditelja, odnosno tumača ako ne razumije jezik na kojem se vodi postupak, te korištenje usluga pravnog ili drugog savjetnika. Dužnost je voditelja postupka da podnositelja zahtjeva obavijesti o svim pravima i obvezama koje proizlaze iz zakona.

(4) Priznanje izbjegličkog statusa ne ovisi o iznošenju posebnog formalnog razloga.

(5) Rješenje kojim je odlučeno o osnovanosti zahtjeva za međunarodnu zaštitu mora sadržavati potpuno obrazloženje i dostavlja se, u pravilu, osobno podnositelju zahtjeva.

(6) U slučajevima neosnovanih zahtjeva iz članka 110. (*Odbijanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu*) st. (2) i (3) ovoga zakona, Ministarstvo postupa žurno i donosi odluku najkasnije u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva.

(7) Protiv rješenja Ministarstva u sjedištu o osnovanosti zahtjeva za međunarodnu zaštitu nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine.

(8) U slučajevima iz stavka (6) ovoga članka, tužba kojom se pokreće upravni spor podnosi se Sudu Bosne i Hercegovine posredstvom Ministarstva u roku od osam dana od dana primitka rješenja, a Sud Bosne i Hercegovine je dužan ove predmete smatrati žurnim i, prema tužbi, donijeti odluku u roku od 30 dana od dana primitka tužbe.

(9) Tužba odgađa izvršenje rješenja.



## Članak 110.

### (Odbijanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu)

(1) Ministarstvo će odbiti zahtjev za međunarodnu zaštitu kao neosnovan ako se zahtjev zasniva na razlozima koji ne predstavljaju osnovu za priznanje statusa iz članka 105. (*Definicija međunarodne zaštite*) ovoga Zakona.

(2) Ministarstvo će odbiti zahtjev za međunarodnu zaštitu kao neosnovan i u sljedećim slučajevima:

- a) ako se zahtjev temelji isključivo na ekonomskim razlozima;
- b) ako je zahtjev kontradiktoran, nevjerovatan ili nedosljedan, što ga čini neuvjerljivim u odnosu na definicije iz članka 105. ovoga Zakona;
- c) ako se zahtjev temelji na očitoj obmani ili zlouporabi postupka radi stjecanja međunarodne zaštite u BiH;
- d) ako je podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu stigao iz zemlje podrijetla koju BiH smatra sigurnom (u daljnjem tekstu: sigurna zemlja podrijetla), osim ako se u postupku dokaže da ta zemlja podrijetla nije sigurna za tu osobu;
- e) ako je podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu stigao iz treće zemlje koju BiH smatra sigurnom (u daljnjem tekstu: sigurna treća zemlja), osim ako se u postupku dokaže da ta treća zemlja nije sigurna za tu osobu;
- f) ako podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu ima više od jednog državljanstva, osim ako se u postupku dokaže da se nije mogao staviti pod zaštitu nijedne zemlje čije državljanstvo ima iz razloga zbog kojih se priznaje međunarodna zaštita ili
- g) ako postoje razlozi za isključenje primjene međunarodne zaštite iz članka 106. (*Razlozi za isključenje primjene međunarodne zaštite*) ovoga Zakona.

(3) Pod očitom obmanom ili zlouporabom postupka iz stavka (2) točka c) ovoga članka smatraju se sljedeći slučajevi:

- a) ako podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu bez razumnog objašnjenja i namjerno daje lažne iskaze u postupku po zahtjevu, a ti su iskazi bitni za donošenje odluke o statusu;
- b) ako podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu bez razumnog objašnjenja podnese netočne podatke o svojem identitetu ili državljanstvu, ili podnese krivotvorene ili tuđe putne ili druge isprave;
- c) ako podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu, s ciljem otežavanja utvrđivanja identiteta ili stvarnog stanja stvari uništi, ošteti ili prikrije putnu ili drugu ispravu ili dokaz bitan za postupak;
- d) ako je zahtjev za međunarodnu zaštitu podnesen s ciljem odgode izvršenja odluke o protjerivanju ili o izručenju ili predaji iz BiH, a zahtjev je mogao biti podnesen znatno ranije;
- e) ako podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu prikrije da je već podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu u nekoj sigurnoj trećoj zemlji ili
- f) ako je podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu predočio lažnu informaciju ili dokument na koji se poziva nakon podnošenja zahtjeva.

(4) Zahtjev za međunarodnom zaštitom koji je podnijela strana poslovna nesposobna osoba koja nije u pratnji zakonskog zastupnika ne može se smatrati očito neosnovanim.

#### Članak 111.

##### (Sigurna zemlja podrijetla i sigurna treća zemlja)

(1) Sigurna zemlja podrijetla je zemlja u kojoj su njezini državljani, odnosno osobe bez državljanstva kojima je ona zemlja posljednjeg uobičajenog mjesta boravka, sigurni od progona u smislu članka 105. (*Definicija međunarodne zaštite*) st. (2) i (3) ovoga Zakona, što podrazumijeva postojanje demokratskih institucija, demokratskih procesa, izbora, političkog pluralizma slobode mišljenja i javnog iznošenja mišljenja, raspoloživost i djelotvornost pravne zaštite i stabilnost zemlje.

(2) Sigurna treća zemlja je zemlja u kojoj je podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu boravio prije dolaska u BiH, pod sljedećim uvjetima:

- a) da u njoj nema progona ili kršenja ljudskih prava u smislu članka 105. st. (2) i (3) ovoga Zakona,
- b) da se u njoj poštuje i primjenjuje načelo zabrane vraćanja ("*non-refoulement*") i
- c) da se u tu zemlju može legalno vratiti i da mu je u njoj omogućen pristup postupku međunarodne zaštite i omogućeno podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, koji će biti razmatran sukladno valjanim propisima.

(3) Odluku o tome koje se zemlje smatraju sigurnim zemljama podrijetla i sigurnim trećim zemljama iz st. (1) i (2) ovoga članka donosi Vijeće ministara na prijedlog Ministarstva upućen nakon pribavljenog mišljenja MVP-a i Ministarstva pravde BiH.

#### Članak 112.

##### (Obustava postupka)

(1) Postupak po zahtjevu za međunarodnu zaštitu, uz slučajeve predviđene Zakonom o upravnom postupku, obustavlja se zaključkom i u sljedećim slučajevima:

- a) ako se podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu ne odazove ni na drugi poziv za razgovor, osim ako dokaže da je neodazivanje bilo prouzročeno okolnostima izvan njegove volje,
- b) ako je podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu napustio ili pokušao napustiti BiH za vrijeme trajanja postupka po zahtjevu za međunarodnu zaštitu ili
- c) ako se u postupku utvrdi da je podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu državljanin BiH.

(2) Protiv zaključka Ministarstva iz stavka (1) ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine. Tužba kojom se pokreće upravni spor podnosi se Sudu Bosne i Hercegovine posredstvom Ministarstva u roku od osam dana od dana dostave zaključka.

(3) Tužba ne odgađa izvršenje zaključka.

#### Članak 113.

##### (Podnošenje novog zahtjeva za međunarodnu zaštitu)

- (1) Ministarstvo će odbaciti zahtjev za međunarodnu zaštitu ako je podnositelju zahtjeva raniji zahtjev za međunarodnu zaštitu u BiH bio odbijen, odbačen ili je postupak bio obustavljen, a podnositelj zahtjeva nije priložio dokaze da su se okolnosti na kojima je zasnovao prethodni zahtjev u međuvremenu bitno promijenile.
- (2) U slučajevima iz stavka (1) ovoga članka Ministarstvo donosi zaključak, protiv kojeg nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine. Tužba kojom se pokreće upravni spor podnosi se Sudu Bosne i Hercegovine posredstvom Ministarstva u roku od osam dana od dana dostave zaključka.
- (3) Tužba ne odgađa izvršenje zaključka.

#### Članak 114.

##### (Ograničenje kretanja podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu)

- (1) Ukoliko se pokaže potrebnim, kretanje podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu može biti privremeno ograničeno u sljedećim slučajevima:
  - a) ako podnositelj zahtjeva ne poštuje javni poredak BiH [članak 9. (*Obveza poštovanja javnog poretka BiH*)], predstavlja prijetnju javnom poretku, javnom redu i miru ili sigurnosti BiH;
  - b) ako podnositelj zahtjeva predstavlja prijetnju javnom zdravlju u BiH;
  - c) ako postoje osnovi sumnje da se radi o očitj obmani ili zlouporabi postupka, kako je to određeno člankom 110. (*Odbijanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu*) stavak (3) ovoga Zakona;
  - d) ako je ograničenje kretanja potrebno radi zaštite drugih osoba ili imovine ili
  - e) ako je ograničenje kretanja potrebno za utvrđivanje identiteta podnositelja zahtjeva.
- (2) Kretanje se ograničava:
  - a) zabranom kretanja izvan određenog područja ili mjesta;
  - b) zabranom kretanja izvan specijalizirane ustanove za prihvrat stranaca;
  - c) zabranom kretanja izvan određenog prostora organizacijske jedinice Službe, ako je smještaj omogućen u tom prostoru;
  - d) zabranom kretanja izvan određenog graničnog prijelaza, ako je tamo omogućen smještaj.
- (3) Mjera ograničenja kretanja podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu određuje se rješenjem Ministarstva u sjedištu. Ograničenje kretanja može biti na snazi sve dok traju razlozi za njegovo određivanje, ali najdulje ukupno 90 dana. U naročito opravdanim okolnostima, mjera ograničenja kretanja može biti produljena za još ukupno 90 dana. Ograničenje kretanja po osnovi sprečavanja širenja zaraznih bolesti može trajati dok postoje razlozi zbog kojih je određeno, što se preispituje u navedenim rokovima.
- (4) Protiv rješenja iz stavka (3) ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može tužbom pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od osam dana od dana dostave rješenja.
- (5) Tužba ne odgađa izvršenje rješenja.

#### Članak 115.

### **(Zaštita podataka)**

U postupcima po zahtjevima za međunarodnu zaštitu isključena je javnost i svi se podaci i informacije do kojih se u takvom postupku dođe smatraju tajnim podacima.

### **Članak 116.**

#### **(Odluke po zahtjevu za međunarodnu zaštitu)**

Po zahtjevu za međunarodnu zaštitu Ministarstvo donosi odluku kojom se:

- a) zahtjev za međunarodnu zaštitu usvaja i strancu priznaje izbjeglički status u BiH;
- b) zahtjev za međunarodnu zaštitu usvaja, ne priznaje izbjeglički status i priznaje status supsidijarne zaštite;
- c) zahtjev za međunarodnu zaštitu odbija, a strancu određuje rok u kojem mora napustiti BiH;
- d) obustavlja postupak za međunarodnu zaštitu i strancu određuje rok u kojem mora napustiti BiH; ili
- e) odbacuje zahtjev za međunarodnu zaštitu i strancu određuje rok u kojem mora napustiti BiH.

### **Članak 117.**

#### **(Protjerivanje u slučaju odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu)**

Stranac čiji je zahtjev za međunarodnu zaštitu odbijen pravomoćnom odlukom iz članka 116. (*Odluke po zahtjevu za međunarodnu zaštitu*) točka c) ili konačnom odlukom iz članka 116. toč. d) ili e), a koji u određenom roku ne napusti BiH, bit će protjeran iz zemlje sukladno članku 88. (*Razlozi za izricanje mjere protjerivanja*) stavak (1) točka d) ovoga Zakona.

### **Članak 118.**

#### **(Zaštita u slučaju odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu)**

- (1) Stranac koji je prethodno iscrpio sve pravne lijekove i po čijem je zahtjevu doneseno pravomoćno rješenje iz članka 116. (*Odluke po zahtjevu za međunarodnu zaštitu*) točka c) ili konačna odluka iz članka 116. toč. d) i e), ali za kojega se u postupku po zahtjevu za međunarodnu zaštitu utvrdi da i pored toga ne može biti udaljen iz BiH iz razloga propisanih člankom 91. (*Načelo zabrane vraćanja, "non-refoulement"*) ovoga Zakona, prelazi u nadležnost Službe.
- (2) Strancu iz stavka (1) ovoga članka Služba izdaje odobrenje za privremeni boravak iz humanitarnih razloga u smislu članka 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) stavak (1) točka d) ovoga Zakona.
- (3) Iznimno od stavka (2) ovoga članka, strancu za kojeg je utvrđeno da predstavlja prijetnju javnom poretku, javnom redu i miru ili sigurnosti BiH Služba će odrediti stavljanje pod nadzor, sukladno odredbama čl. od 98. do 104. [Odjeljak B. (*Stavljanje stranca pod nadzor*), Poglavlje VI. (*Prihvat stranaca i nadzor*)] ovoga Zakona.
- (4) Služba će, u suradnji s Ministarstvom, drugim ministarstvima i Vijećem ministara, poduzeti sve potrebne radnje sukladne zakonu, ostalim propisima BiH i međunarodnim pravom glede rješavanja konačnog statusa stranca iz stavka (1) ovoga članka.

## Članak 119.

### (Prihvat podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu)

Ministarstvo osigurava odgovarajuće uvjete za prihvat stranaca koji traže međunarodnu zaštitu, naročito u pogledu smještaja, prehrane, zdravstvene skrbi i obrazovanja.

## Odjeljak C. Prava i obveze osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u BiH

## Članak 120.

### (Prava osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita)

- (1) Stranac kojemu je odobrena međunarodna zaštita i kojemu je priznat izbjeglički status stječe prava i obveze prema odredbama čl. od 3. do 34. Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. Stranac kojem je odobrena međunarodna zaštita i kojemu je priznat status supsidijarne zaštite stječe jednaka prava i obveze kao i stranac s izbjegličkim statusom, ako nije drukčije propisano.
- (2) Odredbe ovog i drugih zakona BiH te međunarodnih instrumenata na snazi čija je ugovorna strana BiH imaju prednost nad odredbama Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951., ukoliko su povoljnije za strance kojima je priznat izbjeglički status.
- (3) Stranac s izbjegličkim statusom ima pravo boraviti u BiH za vrijeme trajanja međunarodne zaštite, u koju mu se svrhu izdaje odobrenje boravka za izbjeglice. Izbjeglički status se, u pravilu, priznaje i osobi s kojom je u braku odnosno izvanbračnoj zajednici i maloljetnoj djeci, te drugim članovima uže obitelji koji žive u istom kućanstvu u BiH. Strancu s priznatim izbjegličkim statusom bit će omogućen: rad, obrazovanje, zdravstvena i socijalna skrb, pod jednakim uvjetima kao i državljanima BiH, a ima pravo i na spajanje obitelji.
- (4) Stranac kojem je priznat status supsidijarne zaštite ima pravo boraviti u BiH jednu godinu. Odobrenje boravka produljuje se na zahtjev stranca dok traju uvjeti zbog kojih je status supsidijarne zaštite priznat, osim ukoliko drukčije ne zahtijevaju razlozi javnog poretka, javnog reda i mira ili sigurnosti BiH. Za vrijeme trajanja međunarodne zaštite stranac ima pravo na rad, a bit će mu omogućeno i obrazovanje, zdravstvena i socijalna skrb, pod jednakim uvjetima kao i državljanima BiH.
- (5) Ministarstvo će, u suradnji s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH i Ministarstvom civilnih poslova BiH, osobama kojima je priznat izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite osigurati pristup pravima iz ovoga i članka 121. (*Isprave za izbjeglice i strance na supsidijarnoj zaštiti*) ovoga Zakona.
- (6) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će, u suradnji s Ministarstvom civilnih poslova BiH i Ministarstvom, osobama kojima je priznat izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite osigurati pravo na rad, obrazovanje, zdravstvenu i socijalnu skrb, kao i ostala prava propisana ovim člankom kojima se omogućuje integracija ovih osoba tijekom trajanja priznatog statusa.

## Članak 121.

### (Isprave za izbjeglice i strance pod supsidijarnom zaštitom)

- (1) Strancu s izbjegličkim statusom i strancu pod supsidijarnom zaštitom u BiH izdaje se identifikacijska isprava.
- (2) Strancu s izbjegličkim statusom koji nema važeću putnu ispravu ili nije u mogućnosti dobiti putnu ispravu iz zemlje uobičajenog mjesta boravka, na njegov se zahtjev može izdati putna isprava za izbjeglice radi putovanja u inozemstvo i povratka u BiH, osim kada bi to bilo protivno bitnim razlozima javnog poretka, javnog reda i mira ili sigurnosti BiH.

(3) Strancu kojem je priznat status supsidijarne zaštite, a koji nema važeću putnu ispravu ili nije u mogućnosti dobiti putnu ispravu iz zemlje uobičajenog mjesta boravka, na njegov se zahtjev može izdati putni list radi putovanja u inozemstvo ako postoje ozbiljni humanitarni razlozi zbog kojih mora biti nazočan u državi izvan BiH, osim kada bi to bilo protivno bitnim razlozima javnog poretka, javnog reda i mira ili sigurnosti BiH. U tom će slučaju strancu biti dozvoljen povratak u BiH.

(4) Ministarstvo izdaje strancu s izbjegličkim statusom putnu ispravu s rokom važenja od dvije godine.

#### Članak 122.

##### (Obveze podnositelja zahtjeva i osobe s odobrenim zahtjevom za međunarodnu zaštitu)

Podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu i osoba s odobrenim zahtjevom za međunarodnu zaštitu obvezni su prijaviti boravište i promjenu adrese stanovanja nadležnom tijelu, sukladno članku 72. (*Obveza prijave boravišta i prebivališta stranca*) ovoga Zakona, u roku od osam dana, a osobito su obvezni poštovati javni poredak BiH [članak 9. (*Obveza poštovanja javnog poretka BiH*)], ustave, zakone i druge propise u BiH.

#### Odjeljak D. Prestanak važenja međunarodne zaštite

#### Članak 123.

##### (Razlozi za prestanak važenja izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite)

(1) Međunarodna zaštita odobrena u BiH prestaje da važi:

- a) strancu koji dobrovoljno ponovno uživa zaštitu zemlje čiji je državljanin;
- b) strancu koji je, nakon što je izgubio državljanstvo koje druge zemlje, dobrovoljno ponovno stekao državljanstvo te zemlje;
- c) strancu koji je stekao novo državljanstvo i uživa zaštitu zemlje čije je državljanstvo stekao;
- d) strancu koji se dobrovoljno vratio radi nastanjenja u zemlju koju je napustio ili izvan koje je živio iz straha od progona;
- e) strancu koji, uslijed prestanka okolnosti na temelju kojih mu je priznat status zaštite u BiH, ne može i dalje odbijati uživanje zaštite zemlje čiji je državljanin;
- f) strancu koji je bez državljanstva, a uslijed prestanka okolnosti na temelju kojih mu je priznat status zaštite u BiH, ne može odbiti uživanje zaštite zemlje svojeg ranijeg uobičajenog mjesta boravka;
- g) osobi koja je stekla državljanstvo BiH; ili
- h) strancu kada su okolnosti koje su dovele do priznavanja toga statusa prestale ili su se promijenile u tolikoj mjeri da zaštita više nije potrebna.

(2) U primjeni stavka (1) toč. e), f) i h) ovoga članka uzima se u obzir kada su okolnosti koje su dovele do priznavanja statusa zaštite u BiH prestale ili su se promijenile u tolikoj mjeri da zaštita više nije potrebna.

#### Članak 124.

##### (Ukidanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite)

(1) Ministarstvo ukida priznat izbjeglički status u sljedećim slučajevima:

- a) kada postoje razumne osnove da izbjeglica predstavlja prijetnju po sigurnost BiH,
- b) kada izbjeglica, nakon što je pravomoćno osuđen za kazneno djelo za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna (teško kazneno djelo), predstavlja prijetnju po zajednicu u BiH ili
- c) kada se ustanovi postojanje kojeg od razloga za isključenje primjene međunarodne zaštite iz članka 106. (*Razlozi za isključenje primjene međunarodne zaštite*) ovoga Zakona.

(2) Rješenje o ukidanju izbjegličkog statusa ne utječe na prava predviđena čl. 91. (*Načelo zabrane vraćanja, "non-refoulement"*) i 118. (*Zaštita u slučaju odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu*) ovoga Zakona i člankom 32. Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951.

(3) Ministarstvo ukida priznati status supsidijarne zaštite ukoliko ustanovi postojanje kojeg od razloga za isključenje primjene međunarodne zaštite iz članka 106. (*Razlozi za isključenje primjene međunarodne zaštite*) ovoga Zakona, te ako su pogrešno prikazane ili izostavljene činjenice, uključujući i upotrebu lažnih dokumenata, bilo odlučujuće za dodjelu statusa supsidijarne zaštite.

#### Članak 125.

##### (Nadležnost i tužba u slučaju prestanka, odnosno ukidanja međunarodne zaštite)

- (1) Rješenje o prestanku i ukidanju međunarodne zaštite donosi Ministarstvo u sjedištu po službenoj dužnosti.
- (2) Protiv rješenja iz stavka (1) ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može tužbom pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine. Tužba se podnosi Sudu Bosne i Hercegovine posredstvom Ministarstva u roku od 15 dana od dana dostave rješenja, a Sud je dužan ove predmete smatrati žurnim i donijeti odluku po tužbi u roku od 45 dana od dana primitka tužbe.
- (3) Tužba odgađa izvršenje rješenja.
- (4) Stranac ne može biti protjeran ni prisilno udaljen iz BiH prije pravomoćnosti odluke iz stavka (1) ovoga članka.
- (5) Osobi u postupku mora biti omogućeno da, saslušanjem ili pismenim putem, iznese razloge zbog kojih joj međunarodna zaštita ne bi trebala prestati, odnosno biti ukinuta.

#### Odjeljak E. Masovni priljev i privremena zaštita

#### Članak 126.

##### (Privremena zaštita u slučaju masovnog priljeva)

- (1) U slučaju masovnog priljeva ili očekivanog masovnog priljeva stranaca kojima je potrebna međunarodna zaštita, Vijeće ministara može, nakon konzultacija s UNHCR-om i ostalim relevantnim međunarodnim organizacijama u BiH, donijeti posebne propise kojima se osigurava privremena zaštita tih osoba.
- (2) Vijeće ministara će, nakon konzultacija s UNHCR-om i ostalim relevantnim međunarodnim organizacijama u BiH, ukinuti posebne propise iz stavka (1) ovoga članka nakon što prestanu razlozi koji opravdavaju njihovo postojanje, što ne utječe na pravo stranaca koji su tim propisima bili zaštićeni da traže međunarodnu zaštitu.

## Članak 127.

### (Odobravanje privremene zaštite)

- (1) Privremena zaštita odobrava se strancima koji masovno dolaze u BiH iz zemlje u kojoj je zbog rata ili ratu sličnog stanja, općeg nasilja ili unutarnjih sukoba došlo do kršenja ljudskih prava, a zemlja njihovog podrijetla nije ih u mogućnosti zaštititi.
- (2) Strancima iz stavka (1) ovoga članka koji su državljani zemlje iz koje su izbjegli ili su bez državljanstva bit će odobrena privremena zaštita, pod sljedećim uvjetima:
  - a) da su prije nastanka stanja iz stavka (1) ovoga članka imali prebivalište ili boravište u toj zemlji te su zbog nastalog stanja izravno došli u BiH ili
  - b) da su u vrijeme nastanka takvoga stanja legalno boravili u BiH, a po proteku legalnog boravka u BiH privremeno im je onemogućen povrat u zemlju podrijetla iz razloga navedenih u stavku (1) ovoga članka.
- (3) Vijeće ministara donosi ocjenu stanja o potrebi pružanja zaštite osobama iz stavka (1) ovoga članka.
- (4) Uzimajući u obzir ekonomske i druge mogućnosti BiH, kao i razloge javnog poretka, javnog reda i mira ili sigurnosti BiH, Vijeće ministara određuje broj osoba kojima će biti pružena privremena zaštita te razloge zbog kojih se taj broj može premašiti do izmjene odluke.

## Članak 128.

### (Nadležnost za odobravanje i vrijeme trajanja privremene zaštite)

- (1) Privremenu zaštitu odobrava Ministarstvo na vrijeme od šest mjeseci.
- (2) Privremena zaštita može se produljivati na vrijeme od šest mjeseci ako postoje opravdani razlozi za njezino odobravanje, a ukupno može trajati najdulje dvije godine.
- (3) U slučaju kada razlozi za privremenu zaštitu i dalje postoje, Vijeće ministara može produljiti privremenu zaštitu za još najviše jednu godinu na prijedlog Ministarstva.

## Članak 129.

### (Razlozi neodobravanja privremene zaštite)

Privremena zaštita neće biti odobrena strancu:

- a) ako nisu ispunjeni uvjeti za odobravanje privremene zaštite iz članka 127. (*Odobravanje privremene zaštite*) ovoga Zakona;
- b) ako postoje razlozi za isključenje primjene međunarodne zaštite iz članka 106. (*Razlozi za isključenje primjene međunarodne zaštite*) ili je prekršena zabrana iz članka 10. (*Udruživanje stranaca te nošenje oružja i odora u BiH*) stavak (1) ovoga Zakona;
- c) ako je pravomoćno osuđen za kazneno djelo za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna (teško kazneno djelo), a nije nastupila rehabilitacija brisanjem osude iz kaznene evidencije;



- d) ako ima izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite ili je stranac s odobrenim privremenim ili stalnim boravkom u BiH;
- e) ako uživa međunarodnu zaštitu u trećoj državi ili
- f) ako ima državljanstvo treće zemlje ili regulirani boravak u trećoj zemlji.

#### Članak 130.

##### **(Prestanak privremene zaštite)**

Strancu prestaje privremena zaštita:

- a) protekom vremena na koje je odobrena;
- b) prestankom postojanja razloga za privremenu zaštitu;
- c) kada napusti BiH;
- d) ako mu je zaštita odobrena na temelju drugog zakona ili međunarodnog sporazuma ili
- e) ako uživa međunarodnu zaštitu ili ima reguliran boravak u trećoj zemlji.

#### Članak 131.

##### **(Prava i obveze stranaca na privremenoj zaštiti)**

(1) Stranac kojem je odobrena privremena zaštita u BiH ima pravo na:

- a) boravak;
- b) osnovne uvjete za život i smještaj;
- c) zdravstvenu skrb;
- d) osnovno i srednje školovanje;
- e) pravnu pomoć;
- f) vjersku slobodu;
- g) pravo na rad.

(2) Stranac kojem je odobrena privremena zaštita obavezan je prijaviti boravište i promjenu adrese stanovanja nadležnom tijelu, sukladno članku 72. (*Obveza prijave boravišta i prebivališta stranca*) ovoga Zakona u roku od osam dana, a osobito je obavezan poštovati ustave, zakone i druge propise u BiH.

#### Članak 132.

##### **(Pravo na spajanje obitelji stranaca na privremenoj zaštiti)**

(1) Izimno, uz prava propisana člankom 131. (*Prava i obveze stranaca na privremenoj zaštiti*) ovoga Zakona, strancu na privremenoj zaštiti bit će odobreno pravo na spajanje obitelji ako je to pravno moguće ostvariti jedino u BiH.

(2) Na pravo na spajanje obitelji iz stavka (1) ovoga članka primjenjuju se odredbe članka 57. (*Privremeni boravak po osnovi spajanja obitelji*) stavak (1) točka c) i stavak (2) ovoga Zakona.

(3) Članovima obitelji koji se spajaju također se odobrava privremena zaštita.

#### Članak 133.

##### **(Smještaj stranaca na privremenoj zaštiti)**

Strancima kojima je odobrena privremena zaštita osigurava se smještaj sukladno mogućnostima BiH.

#### Članak 134.

##### **(Identifikacijska isprava stranaca na privremenoj zaštiti)**

Strancu kojem je odobrena privremena zaštita izdaje se identifikacijska isprava.

#### Članak 135.

##### **(Ograničenje uživanja prava)**

Stranac koji tijekom trajanja privremene zaštite podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu ne može uživati prava podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu dok mu traje privremena zaštita.

#### Članak 136.

##### **(Privremena zaštita nakon postupka za međunarodnu zaštitu)**

Kada nakon provedenog postupka nije priznat ni izbjeglički status ni status supsidijarne zaštite, osobi koja ispunjava uvjete za privremenu zaštitu ili je već pod privremenom zaštitom bit će omogućena privremena zaštita tijekom ostatka vremena dok traje zaštita.

#### Članak 137.

##### **(Podzakonski akti o tehničkim pitanjima međunarodne i privremene zaštite)**

(1) Ministarstvo će, prema potrebi, podzakonskim aktima detaljnije regulirati pitanja uređena ovim Poglavljem ovoga Zakona, nakon što pribavi mišljenja Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Ministarstva civilnih poslova BiH.

(2) Način i postupak registracije stranaca s izbjegličkim statusom, stranaca pod supsidijarnom zaštitom i stranaca na privremenoj zaštiti, kao i način zaštite podataka u vezi s tim osobama, bit će utvrđeni aktima iz stavka (1) ovoga članka.

(3) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH podzakonskim aktom regulira pristup pravima iz čl. 120. stavak (6) (*Prava osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita*) i 121. stavak (1) (*Isprave za izbjeglice i strance pod supsidijarnom zaštitom*) ovoga Zakona, nakon što pribavi mišljenja Ministarstva civilnih poslova BiH i Ministarstva sigurnosti BiH.

## Članak 138.

### **(Komunikacija s UNHCR-om)**

- (1) Podnositelju zahtjeva za međunarodnu zaštitu u svim će fazama postupka biti omogućena komunikacija s UNHCR-om ili s drugim organizacijama koje glede ovoga pitanja mogu djelovati u ime UNHCR-a, kao i tim organizacijama s podnositeljem zahtjeva. Predstavnik UNHCR-a bit će obavještavan o tijeku postupka, o odlukama nadležnih tijela i imat će mogućnost iznijeti vlastita zapažanja.
- (2) Nadležna tijela vlasti surađivat će s UNHCR-om sukladno članku 35. Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951.

## **POGLAVLJE VIII. OSTALE ODREDBE: O MALOLJETNICIMA, IMUNITETIMA, STRANIM ODORAMA, SLUŽBENIM EVIDENCIJAMA**

## Članak 139.

### **(Zaštita prava maloljetnih i ostalih stranaca)**

- (1) Nijednom odredbom ovoga Zakona ne sprečava se ostvarivanje i zaštita prava stranca pred bilo kojim nadležnim tijelom u BiH.
- (2) Nadležna tijela u BiH dužna su se prema maloljetnim strancima odnositi s posebnom pažnjom i uvažavanjem, i s njima postupati sukladno Konvenciji o pravima djeteta i propisima u BiH koji se odnose na brigu o maloljetnicima i njihovu zaštitu.
- (3) Maloljetnog stranca koji je ilegalno ušao u BiH i koji nije u pratnji roditelja ili zakonskog zastupnika, odnosno opunomoćenika ili je ostao bez pratnje tih osoba nakon ulaska u BiH, a kojega Služba ne može odmah vratiti u zemlju iz koje je stigao niti ga predati predstavnicima zemlje čiji je državljanin, Služba će privremeno smjestiti u odjel ustanove specijalizirane za maloljetnike, o čemu će obavijestiti nadležni centar za socijalni rad, koji će, sukladno zakonu, odmah imenovati privremenog skrbnika.
- (4) Maloljetni stranac iz stavka (3) ovoga članka ne smije biti vraćen u zemlju uobičajenog mjesta boravka ili u zemlju koja ga je spremna prihvatiti dok ne bude osiguran prihvrat roditelja ili zakonskog zastupnika, odnosno opunomoćenika ili predstavnika nadležnog tijela u zemlji povratka. Maloljetnik bez pratnje ni pod kojim uvjetima ne smije biti vraćen na način kojim se krši Europska konvencija o ljudskim pravima i temeljnim slobodama i ovaj Zakon.

## Članak 140.

### **(Povlastice i imuniteti prema međunarodnom pravu)**

- (1) Odredbe ovoga Zakona, uz iznimku odredaba o međunarodnoj zaštiti i privremenom prihvatu, ne primjenjuju se na diplomatske i konzularne predstavnike ni na druge osobe koje prema međunarodnom pravu, odnosno na temelju međunarodnog ugovora uživaju povlastice i imunitete.
- (2) Stranci iz stavka (1) ovoga članka koji privremeno borave u BiH po osnovi službovanja u DKP-u ili misijama s diplomatskim statusom, boravak u BiH reguliraju posredstvom Diplomatskog protokola MVP-a.
- (3) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, odredbe ovog Zakona mogu se uz prethodnu suglasnost MVP-a primijeniti i u slučaju osoba koje prema međunarodnom pravu uživaju povlastice i imunitete, ako odredbe u pitanju nisu u suprotnosti s preuzetim međunarodnim obvezama i načelom uzajamnosti.

(4) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, odredbe ovoga Zakona mogu se uz prethodnu suglasnost MVP-a primijeniti i na članove obitelji osobe koja uživa povlastice i imunitet.

(5) Nakon što pribavi mišljenje Ministarstva, MVP podzakonskim aktom uređuje Postupanje u slučajevima iz ovoga članka.

(6) U slučaju dvojbe u pogledu postojanja i opsega povlastica i imuniteta ili načela uzajamnosti, tumačenje daje MVP. Druga tijela vezana su tumačenjem MVP-a.

#### Članak 141.

##### **(Isključenje primjene odredaba o radu stranca)**

Odredbe čl. od 77. do 86. [Poglavlje IV. (*Boravak stranaca u BiH*), Odjeljak G. (*Ulazak i boravak stranaca u BiH u svrhu rada*)] ovoga Zakona ne primjenjuju se:

- a) na stranca koji je član diplomatske misije, odnosno konzularnog ureda strane države ili član misije s diplomatskim statusom i kojem je izdana posebna iskaznica;
- b) na stranca koji na temelju međunarodnog ugovora uživa povlastice i imunitete;
- c) na stranca koji obavlja poslove u BiH na temelju međunarodnog sporazuma o stručno-tehničkoj pomoći, koji BiH sklopi s drugom državom, međunarodnom organizacijom ili EU, ili koji provodi projekt sukladno takvom međunarodnom sporazumu.

#### Članak 142.

##### **(Kretanje u stranoj odori)**

(1) Za vrijeme boravka u BiH stranac se može kretati u stranoj vojnoj odori u sljedećim slučajevima:

- a) ako u BiH boravi u svojstvu vojnog predstavnika u svojstvu člana diplomatske misije, odnosno konzularnog ureda strane države ili druge strane misije koja u BiH ima diplomatski status, dok misija traje;
- b) ako u svojstvu člana strane vojne misije ili stranog vojnog izaslanstva boravi u službenom posjetu;
- c) ako je na školovanju u vojnoj školi ili je na vojnoj obuci;
- d) ako u svojstvu člana strane vojne misije ili stranog vojnog izaslanstva s diplomatskom ili službenom putnom ispravom prelazi preko teritorija BiH;
- e) ako je sudionik u vojnoj vježbi ili obuci.

(2) Stranac može u BiH nositi stranu policijsku ili carinsku odoru u sljedećim slučajevima:

- a) ako u BiH boravi u svojstvu člana misije koja u BiH ima diplomatski status, dok misija traje;
- b) ako u svojstvu člana izaslanstva stranog policijskog ili carinskog tijela boravi u službenom posjetu;
- c) ako obavlja službu na zajedničkoj kontroli prelaska državne granice na dijelu graničnog prijelaza koji pripada BiH;

- d) ako je na školovanju u policijskoj školi ili je na policijskoj, odnosno sličnoj obuci;
  - e) ako u svojstvu člana stranog policijskog ili stranog carinskog izaslanstva s diplomatskom ili službenom putnom ispravom prelazi preko teritorija BiH.
- (3) Ministar obrane BiH, uz prethodnu suglasnost ministra sigurnosti BiH, može odobriti nošenje strane vojne odore i u drugim slučajevima koji nisu predviđeni stavkom (1) ovoga članka.
- (4) Ministar sigurnosti BiH može odobriti nošenje strane policijske ili carinske odore i u drugim slučajevima koji nisu predviđeni stavkom (2) ovoga članka.
- (5) Ulazak stranca u BiH u odori ostvaruje se sukladno Zakonu o nadzoru i kontroli prelaska državne granice.

#### Članak 143.

##### **(Izuzetak od primjene određenih odredaba ovoga Zakona)**

Poglavlja II, III, IV, V, VI. i X, osim čl. 72. (*Obveza prijave boravišta i prebivališta stranca*), 73. (*Boravište i prebivalište stranca*), 74. (*Rokovi za prijavu i odjavu boravišta i prebivališta stranca*), 91. (*Načelo zabrane vraćanja, "non-refoulement"*) i 98. (*Ustrojstvo ustanova*) ovoga Zakona, ne primjenjuju se na podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu dok se ne odluči o njegovu zahtjevu sukladno ovome Zakonu.

#### Članak 144.

##### **(Službene evidencije)**

- (1) Prema ovome Zakonu, službena evidencija vodi se:
- a) o strancima koji imaju stalni ili privremeni boravak;
  - b) o putnim ispravama za strance izdanim sukladno ovome Zakonu;
  - c) o strancima kojima je odbijen ulazak;
  - d) o strancima kojima je otkazan boravak;
  - e) o strancima kojima je odobrena odgoda ovrhe mjere protjerivanja;
  - f) o strancima kojima je izrečena mjera protjerivanja;
  - g) o provedenim mjerama koje se tiču stranaca;
  - h) o strancima koji su prisilno udaljeni iz BiH;
  - i) o prijavljenim nestalim putnim ispravama stranaca;
  - j) o izdanim osobnim ispravama strancima;
  - k) o prijavama boravaka, odjavama boravaka i promjenama adresa stranaca;
  - l) o podnositeljima zahtjeva za međunarodnu zaštitu,

- m) o strancima kojima je priznat izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite, te o strancima kojima je odobrena privremena zaštita;
  - n) o strancima kojima je određeno stavljanje pod nadzor, odnosno koji su stavljeni pod nadzor;
  - o) o strancima koji su uložili žalbe protiv rješenja Službe i o strancima koji su pokrenuli upravni spor;
  - p) o odlukama u drugostupanjskom postupku i o pravomoćnim odlukama;
  - r) o strancima kojima je izdana viza;
  - s) o strancima kojima je skraćen rok važenja vize;
  - t) o strancima kojima je poništena viza;
  - u) o pravnim i fizičkim osobama koje su izdale pozivna pisma za ulazak stranaca u BiH;
  - v) o međunarodnim prijevoznicima koji su prekršili odredbe ovoga Zakona.
- (2) Osim službenih evidencija iz stavka (1) ovoga članka, nadležno tijelo može voditi i druge evidencije radi učinkovitosti rada ili obrade, ako one ne uključuju osobne podatke.
- (3) Službenu evidenciju vodi tijelo koje je, prema ovome Zakonu, nadležno za postupanje u određenoj stvari.

#### Članak 145.

##### **(Središnja baza podataka o strancima)**

- (1) U Ministarstvu se uspostavlja središnja baza podataka o strancima radi evidentiranja i praćenja ulazaka, boravaka i izlazaka stranaca iz BiH, kao i osoba koje su zatražile ili im je odobrena međunarodna zaštita ili u BiH borave na temelju odobrene privremene zaštite.
- (2) Središnja baza podataka o strancima sadržava sve službene evidencije iz članka 144. (*Službene evidencije*) ovoga Zakona. Tijelo iz članka 144. stavak (3) ovoga Zakona, koje vodi službenu evidenciju, podatke iz evidencije dostavlja središnjoj bazi odmah nakon svake promjene, a najkasnije tijekom istoga dana.
- (3) Središnja baza podataka o strancima sadržava i evidencije o identitetima, brojevima i vrstama putnih isprava te o svrhama i razlozima ulazaka, boravaka i izlazaka stranaca iz BiH, koje vodi Granična policija.
- (4) Pristup podacima iz središnje baze podataka o strancima imaju Služba i organizacijske jedinice Ministarstva, MVP, Obavještajno-sigurnosna agencija Bosne i Hercegovine i policija, kada je to u službi obavljanja zadataka iz njihove nadležnosti.
- (5) Na opravdani zahtjev, pristup podacima iz središnje baze podataka o strancima mogu imati i druga tijela u BiH kada je to u službi izvršenja zadataka iz njihove nadležnosti.
- (6) Na opravdani zahtjev, nadležno tijelo kod kojega je smještena središnja baza podataka o strancima može odobriti pristup bazi i kojem drugom tijelu kada je to u službi izvršenja zadataka iz nadležnosti toga tijela, a sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka i Zakona o središnjoj evidenciji i razmjeni podataka.
- (7) Na svaku obradu, pristup i korištenje podataka iz ovoga Zakona primjenjuju se odredbe i načela Zakona o zaštiti osobnih podataka i Zakona o središnjoj evidenciji i razmjeni podataka.

#### Članak 146.

##### **(Podzakonski akti o vođenju, korištenju i pristupu evidencijama i bazi podataka)**

Ministarstvo podzakonskim aktom podrobnije propisuje pravila o vođenju, korištenju i pristupu središnjoj bazi podataka o strancima i pojedinim evidencijama.

#### Članak 147.

##### **(Baza podataka o uzorcima obrazaca putnih isprava)**

Granična policija uspostavlja bazu podataka o uzorcima obrazaca važećih putnih isprava i bazu podataka krivotvorenih putnih isprava, koja je dostupna Službi, Sektoru za imigraciju, Sektoru za azil i MVP-u.

#### Članak 148.

##### **(Nadzor nad provedbom ovoga Zakona)**

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provodi Ministarstvo u sjedištu, sukladno odredbama Zakona o upravnom postupku.

#### POGLAVLJE IX. KAZNE NE (PREKRŠAJNE) ODREDBE

#### Članak 149.

##### **(Prekršajno kažnjavanje kršenja odredaba čl. 13, 49, 61, 66. i 74)**

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50 KM do 500 KM kaznit će se za prekršaj stranac:

- a) ako, suprotno članku 13. (*Obveza nošenja i predočavanja dokaza o identitetu*) stavak (1) ovoga Zakona, nema uza se dokument kojim dokazuje ili potvrđuje svoj identitet ili pravo na ulazak ili boravak, ili ako ga odbije dati na uvid ovlaštenoj osobi Službe, policije ili drugog nadležnog tijela kad je drugo nadležno tijelo za to zakonom ovlašteno;
- b) ako Službi ne vrati putnu ispravu za strance, sukladno članku 49. (*Obveze stranca u vezi s putnim ispravama za strance*) stavak (2), ili ako ne prijavi gubitak, uništenje ili drukčiji nestanak putne isprave za stranca, sukladno članku 49. stavak (3), ili ako ne prijavi gubitak, uništenje ili drukčiji nestanak osobne iskaznice za stranca, sukladno članku 66. (*Osobna iskaznica za stranca*) stavak (6) ovoga Zakona;
- c) ako za dijete traži odobrenje boravka prema članku 61. (*Dijete stranaca s odobrenim boravkom*) stavak (1), a zahtjev ne podnese u roku od 30 dana od dana djetetova rođenja, sukladno članku 61. stavak (2) ovoga Zakona, iako za takvo propuštanje nisu postojale opravdane okolnosti;
- d) ako nadležnome tijelu ne podnese zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za stranca ili ga ne podnese u propisanom roku, sukladno članku 66. stavak (2) ovoga Zakona;
- e) ako, sukladno članku 74. (*Rokovi za prijavu i odjavu boravišta i prebivališta stranca*) ovoga Zakona, ne prijavi prebivalište ili boravište ili promjenu adrese stanovanja u mjestu prebivališta ili to ne učini u propisanom roku, ili ako ne odjavi prebivalište odnosno boravište prije napuštanja BiH, a dobio je uputu da tako učini.

(2) Pravne i fizičke osobe koje su prijevoznici ili koje pružaju usluge smještaja ili organizacije putovanja kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 100 KM do 500 KM ako zadrže ili pokušaju zadržati putnu ispravu ili identifikacijsku ispravu stranca suprotno članku 13. stavak (2) ovoga Zakona.

(3) Za prekršaj iz stavka (2) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba pravne osobe novčanom kaznom u iznosu od 100 KM do 500 KM.

(4) U slučaju iz stavka (1) točka b) ovoga članka putna isprava bit će oduzeta.

#### Članak 150.

##### **(Prekršajno kažnjavanje kršenja odredaba članka 75)**

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 200 KM do 800 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja pruža usluge smještaja strancima:

a) ako ne podnese prijavu o boravku stranca ili je ne podnese u propisanom roku, sukladno članku 75. (*Ostale osobe obvezne prijaviti boravište stranca*) stavak (1);

b) ako ne vodi ili neuredno vodi evidenciju stranaca kojima pruža usluge smještaja, ili ne čuva knjige stranaca u propisanom roku, sukladno članku 75. stavak (2);

c) ako ovlaštenoj službenoj osobi Službe ili policije ne omogući uvid u knjigu stranaca suprotno članku 75. stavak (2) ovoga Zakona.

(2) Pravna osoba koja pruža usluge smještaja strancima kaznit će se za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 2500 KM.

(3) Za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba pravne osobe novčanom kaznom u iznosu od 200 KM do 800 KM.

#### Članak 151.

##### **(Prekršajno kažnjavanje kršenja odredaba čl. 16, 19, 21. i 63)**

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 1.500 KM kaznit će se za prekršaj stranac:

a) ako pokuša ući ili nelegalno uđe u BiH prema članku 16. (*Nezakonit ulazak u BiH*) ovoga Zakona;

b) ako u BiH boravi dulje od vremena određenog vizom ili odobrenjem privremenog boravka ili člankom 21. (*Oslobađanje od obveze pribavljanja vize*) stavak (2) ovoga Zakona, a ne napusti BiH tijekom sljedećeg dana, odnosno ako u roku određenom ovim Zakonom ili rješenjem nadležnog tijela ne napusti BiH;

c) ako prekrši ograničenje kretanja na određenom području ili mjestu ili se ne javi u određenom vremenskom razmaku organizacijskoj jedinici Službe na čijem području boravi, ako su mu takve obveze određene prema članku 63. (*Žalba protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za odobrenje boravka*) stavak (3) ovoga Zakona.

(2) Kada službena osoba Službe ili službena osoba nadležna za kontrolu prelaska državne granice utvrdi prekršaj iz stavka (1) točka b) ovoga članka, može izdati prekršajni nalog i naplatiti novčanu kaznu u iznosu od 100 KM za svaki dan duljeg boravka, ako stranac nije prekoračio vrijeme boravka za više od tri dana i u mogućnosti je opravdati razloge za kašnjenje, ne poduzimajući druge mjere prema ovom Zakonu.



## Članak 152.

### (Prekršajno kažnjavanje kršenja odredaba čl. 23. i 34)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 1.500 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba:
- a) ako pruži netočne podatke u vezi s izdavanjem dokaza o uplaćenom smještaju ili o organiziranom putovanju iz članka 23. (*Dokazi o posjedovanju sredstava za uzdržavanje*) stavak (1) točka d) ovoga Zakona;
- b) ako pruži netočne podatke u vezi s izdavanjem pozivnog pisma iz članka 34. (*Pozivno pismo*) ovoga Zakona.
- (2) Pravna osoba kaznit će se za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 5.000 KM. Istom kaznom kaznit će se pravna osoba koja pruži netočne podatke u vezi s izdavanjem jamstva na vidove bezgotovinskog plaćanja iz članka 23. stavak (1) točka b) ovoga Zakona.
- (3) Za prekršaje iz st. (1) i (2) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba pravne osobe novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 1.500 KM.

## Članak 153.

### (Prekršajno kažnjavanje kršenja odredaba članka 96)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 8.000 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja ne izvrši obvezu plaćanja troškova za putovanje, odnosno odlazak stranca u mjesto u koje se upućuje ili troškova stavljanja stranca pod nadzor u BiH, a sukladno članku 96. (*Plaćanje troškova vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor*) i konačnom rješenju Ministarstva iz članka 96. stavak (3) ovoga Zakona.
- (2) Pravna osoba kaznit će se za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 12.000 KM.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba pravne osobe novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 8.000 KM.

## Članak 154.

### (Prekršajno kažnjavanje kršenja odredbe članka 18)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja kao prijevoznik, suprotno članku 18. (*Obveze prijevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja*) stavak (1) ovoga Zakona, na granični prijelaz BiH doveze stranca koji ne ispunjava uvjete za ulazak u BiH propisane člankom 19. (*Opći uvjeti za ulazak*) st. (1) i (2) ovoga Zakona.
- (2) Pravna osoba koja kao prijevoznik počini prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 3.000 do 10.000 KM.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba pravne osobe novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 5.000 KM.

## Članak 155.

### (Zaštitna mjera zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti)

(1) Zaštitna mjera zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti može se izreći za prekršaje iz članka 149. (*Prekršajno kažnjavanje kršenja odredaba čl. 13, 49, 61, 66. i 74*) stava (2), 150. (*Prekršajno kažnjavanje kršenja odredaba članka 75*), 152. (*Prekršajno kažnjavanje kršenja odredaba čl. 23. i 34*), 153. (*Prekršajno kažnjavanje kršenja odredaba članka 96.*) i 154. (*Prekršajno kažnjavanje kršenja odredbe članka 18.*) ovoga Zakona.

(2) Prekršajnim nalogom može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti u trajanju od šest mjeseci.

## **POGLAVLJE X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

### **Članak 156.**

#### **(Priznata međunarodna i privremena zaštita)**

Svim osobama kojima je priznat izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite ili im je odobrena privremena zaštita u BiH prije stupanja na snagu ovoga Zakona, taj se status priznaje i u smislu ovoga Zakona.

### **Članak 157.**

#### **(Predmeti koji nisu okončani)**

(1) Svi predmeti koji do stupanja na snagu ovoga Zakona nisu pravomoćno okončani, završit će se prema odredbama propisa na snazi u vrijeme pokretanja postupka.

(2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, u predmetima u kojima do stupanja na snagu ovoga Zakona nije doneseno prvostupajnsko rješenje, postupak će se nastaviti prema ovom Zakonu.

### **Članak 158.**

#### **(Rokovi za donošenje podzakonskih akata Vijeća ministara prema ovome Zakonu)**

(1) Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva upućen nakon što pribavi mišljenje Ministarstva prometa i komunikacija BiH, donijeti podzakonski akt prema članku 18. (*Obveze prijevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja*) stavak (5) ovoga Zakona, kojim se podrobnije uređuju pitanja obveza prijevoznika koji dovozi stranca na granični prijelaz BiH, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva nakon što pribavi mišljenje MVP-a, prema članku 19. (*Opći uvjeti za ulazak*) stavak (7), svojom odlukom utvrditi potreban najniži iznos sredstva za uzdržavanje iz članka 19. stavak (3) točka a) ovoga Zakona svake godine do 31. prosinca za sljedeću godinu, ako taj iznos već nije određen podzakonskim aktom.

(3) Ako se pokaže potrebnim po prijedlogu Službe upućenom posredstvom Ministarstva, Vijeće ministara će, nakon što pribavi mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH, donijeti podzakonski akt prema članku 97. (*Podzakonski akti o tehničkim pitanjima udaljenja stranca*) stavak (2) ovoga Zakona o načinima i postupanju kod pokrića troškova vraćanja i troškova stavljanja pod nadzor u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Kadgod se pokaže potrebnim, Vijeće ministara će:

a) prema članku 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) stavak (1) točka e), na prijedlog Ministarstva, podzakonskim aktom odrediti druge opravdane humanitarne razloge, osim onih navedenih u članku 54. stavak (1)

toč. od a) do d) ovoga Zakona, zbog kojih se strancu koji ne ispunjava uvjete za odobrenje boravka propisane ovim Zakonom ipak može odobriti privremeni boravak iz humanitarnih razloga;

b) prema članku 111. (*Sigurna zemlja podrijetla i sigurna treća zemlja*) stavaka (3), na prijedlog Ministarstva upućen nakon što pribavi mišljenja MVP-a i Ministarstva pravde BiH, donijeti odluku o tome koje se zemlje smatraju sigurnim zemljama podrijetla i sigurnim trećim zemljama iz članka 111. st. (1) i (2) ovoga Zakona;

c) prema članku 126. (*Privremena zaštita u slučaju masovnog priljeva*) stavak (2) ovoga Zakona, nakon konzultacija s UNHCR-om i ostalim relevantnim međunarodnim organizacijama u BiH, ukinuti posebne propise iz stavka (5) točka e) ovoga članka, nakon što prestanu razlozi koji opravdavaju njihovo postojanje;

d) prema članku 127. (*Odobranje privremene zaštite*) stavak (4) ovoga Zakona, odrediti broj osoba kojima će biti pružena privremena zaštita te razloge zbog kojih se taj broj može premašiti do izmjene odluke, uzimajući u obzir ekonomske i druge mogućnosti BiH te razloge javnog poretka, javnog reda i mira ili sigurnosti BiH.

(5) Kadgod se pokaže potrebnim ili opravdanim, Vijeće ministara može:

a) prema članku 19. (*Opći uvjeti za ulazak*) stavak (6) ovoga Zakona, propisati dodatne uvjete za ulazak stranaca u BiH kada to zahtijevaju razlozi zaštite sigurnosti BiH, javnog poretka, javnog reda i mira ili javnog zdravlja u BiH ili drugi razlozi koji proistječu iz međunarodnih obveza BiH;

b) prema članku 21. (*Oslobađanje od obveze pribavljanja vize*) stavak (1) ovoga Zakona, na prijedlog MVP-a odrediti države čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH (u daljnjem tekstu: zemlje bezviznog režima), kao i države čiji državljani mogu ući u BiH s drugim dokumentom osim putovnice;

c) prema članku 21. stavak (1) ovoga Zakona, na prijedlog MVP-a osloboditi od pribavljanja vize nositelje posebnih vrsta putnih isprava;

d) prema članku 22. (*Izuzeci od potrebe posjedovanja vize*) stavak (4) ovoga Zakona, na prijedlog MVP-a izuzeti od potrebe posjedovanja vize državljane određenih država pod propisanim uvjetima;

e) prema članku 29. (*Aerodromska tranzitna viza - Viza A*) stavak (3), iznimno odlučiti da državljani određenih zemalja ili putnici na određenim putničkim linijama trebaju posjedovati aerodromske tranzitne vize;

f) prema članku 126. (*Privremena zaštita u slučaju masovnog priljeva*) stavak (1) ovoga Zakona, nakon konzultacija s UNHCR-om i ostalim relevantnim međunarodnim organizacijama u BiH, donijeti posebne propise kojima se osigurava privremena zaštita stranaca u slučaju njihova masovnog priljeva ili očekivanog masovnog priljeva stranaca.

(6) Vijeće ministara može uvijek, prema članku 20. (*Ulazak pod posebnim uvjetima*) ovoga Zakona, donijeti odluku o odobravanju ulaska u BiH strancu i kada ne ispunjava uvjete iz članka 19. (*Opći uvjeti za ulazak*) ovoga Zakona.

(7) Sukladno članku 78. (*Kvota radnih dozvola*) ovoga Zakona, Vijeće ministara utvrđuje godišnju kvotu radnih dozvola svake godine, najkasnije do 31. listopada tekuće godine za sljedeću godinu. Prvu odluku o godišnjoj kvoti radnih dozvola, prema ovome Zakonu, Vijeće ministara donijet će najkasnije do 31. listopada 2008. za 2009. godinu.

Članak 159.

**(Rokovi za donošenje podzakonskih akata MVP-a prema ovome Zakonu)**

(1) Prema članku 32. (*Viza za dugoročni boravak - Viza D*) stavak (6) ovoga Zakona, MVP će, nakon što pribavi suglasnosti Ministarstva i Službe, podzakonskim aktom podrobnije predvidjeti situacije u kojima je opravdano izdavanje vize za dugoročni boravak (Viza D) te postupanje kod izdavanja tih viza u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Prema članku 33. (*Uvjeti za izdavanje vize*) stavak (6) ovoga Zakona, MVP će, nakon što pribavi mišljenje Ministarstva, podzakonskim aktom urediti tehnička pitanja glede uvjeta za izdavanje aerodromske tranzitne vize (viza A) i tranzitne vize (viza B) u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Prema članku 44. (*Podzakonski akti o tehničkim pitanjima za ulazak stranaca*) stavak (5) ovoga Zakona, MVP će, nakon što pribavi mišljenje Ministarstva, podzakonskim aktom urediti postupanje kod izdavanja viza u DKP-ima BiH u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Prema članku 140. (*Povlastice i imuniteti prema međunarodnom pravu*) stavak (5), MVP će, nakon što pribavi mišljenje Ministarstva, podzakonskim aktom urediti postupanje u slučajevima stranaca koji privremeno borave u BiH po osnovi službovanja u DKP-u ili misijama s diplomatskim statusom, odnosno osobama koje prema međunarodnom pravu, odnosno na temelju međunarodnog ugovora uživaju povlastice i imunitete iz članka 140. ovoga Zakona, kada se to pokaže potrebnim.

#### Članak 160.

##### **(Rokovi za donošenje podzakonskih akata Ministarstva prema ovome Zakonu)**

(1) U roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, Ministarstvo će:

a) nakon što pribavi mišljenje Ministarstva prometa i komunikacija BiH, prema članku 18. (*Obveze prijevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja*) stavak (4), predložiti Vijeću ministara podzakonski akt iz članka 158. (*Rokovi za donošenje podzakonskih akata Vijeća ministara prema ovome Zakonu*) stavak (1) ovoga Zakona, kojim se podrobnije uređuju pitanja obveza prijevoznika koji dovozi stranca na granični prijelaz BiH;

b) nakon što pribavi mišljenje MVP-a, donijeti podzakonske akte prema članku 29. (*Aerodromska tranzitna viza - Viza A*) stavak (5) i članku 30. (*Tranzitna viza - viza B*) stavak (5) ovoga Zakona o pitanjima roka važenja aerodromske tranzitne vize i tranzitne vize;

c) nakon što pribavi mišljenje MVP-a, donijeti podzakonske akte prema članku 44. (*Podzakonski akti o tehničkim pitanjima za ulazak stranaca*) stavak (1) ovoga Zakona o vrstama putnih isprava, o postupanju kod skupnog ulaska stranaca iz zemalja bezvизnog režima, o obrascu i sadržaju obrasca zahtjeva za izdavanje vize, kao i o postupanju kod izdavanja viza na granici;

d) nakon što pribavi mišljenje Službe, donijeti podzakonske akte prema članku 44. stavak (2) ovoga Zakona o obrascu pozivnog pisma, kao i o postupanju kod ovjere pozivnog pisma;

e) nakon što pribavi mišljenje Granične policije, donijeti podzakonske akte prema članku 44. stavak (3) ovoga Zakona o postupanju kod ulaska, o obrascu rješenja o odbijanju ulaska i o detaljnijem postupanju kod odbijanja ulaska u BiH;

f) nakon što pribavi mišljenje Službe, donijeti podzakonske akte prema članku 76. (*Podzakonski akti o tehničkim pitanjima odobrenja boravka te boravišta i prebivališta stranaca*) ovoga Zakona o obrascima i postupanju kod prijava i odjava boravišta ili prebivališta ili kod odobrenja boravka, o načinu provjere sadrži li zahtjev za odobrenje boravka propisani sadržaj, o obliku i sadržaju potvrde o podnesenom zahtjevu za boravak, o postupanju kod otkaza boravka, o obliku i sadržaju naljepnice odobrenja boravka u BiH, o izgledu, sadržaju i postupanju kod izdavanja osobne iskaznice za stranca, o izgledu i sadržaju knjige stranaca, kao i o drugim tehničkim pitanjima od značenja za boravak i kretanje stranaca;

g) na prijedlog Službe, donijeti podzakonski akt prema članku 94. (*Neprovođenje prisilnog udaljenja*) stavak (6) o obliku i sadržaju potvrde koju Služba izdaje strancu kada mu odobri odgodu ovrhe mjere protjerivanja prema članku 94. stavak (5) ovoga Zakona;

h) ako se pokaže potrebnim po prijedlogu Službe, donijeti podzakonski akt prema članku 97. (*Podzakonski akti o tehničkim pitanjima udaljenja stranca*) stavak (1) o načinima i postupanju kod udaljenja stranca iz BiH i

i) nakon što pribavi mišljenje Službe, donijeti podzakonski akt prema članku 104. (*Podzakonski akti o tehničkim pitanjima stavljanja stranca pod nadzor*) ovoga Zakona o postupanju kod stavljanja stranca pod nadzor.

(2) U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, Ministarstvo će donijeti:

a) podzakonske akte prema članku 56. (*Zaštita žrtava trgovine ljudima*) stavak (2) ovoga Zakona o pravilima i standardima u postupanju, kao i o drugim pitanjima u vezi s prihvatom žrtava trgovine ljudima, o njihovom oporavku i povratku (repatrijaciji) i

b) podzakonske akte prema članku 146. (*Podzakonski akti o vođenju, korištenju i pristupu evidencijama i bazi podataka*) ovoga Zakona o pravilima vođenja, korištenja i pristupa evidencijama i središnjoj bazi podataka o strancima.

(3) Kadgod se pokaže potrebnim, Ministarstvo će:

a) uputiti Vijeću ministara prijedlog odluke prema članku 111. (*Sigurna zemlja podrijetla i sigurna treća zemlja*) stavak (3) o tome koje se zemlje smatraju sigurnim zemljama podrijetla i sigurnim trećim zemljama iz članka 111. st. (1) i (2) ovoga Zakona;

b) nakon što pribavi mišljenja Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Ministarstva civilnih poslova BiH, donijeti podzakonske akte prema članku 137. (*Podzakonski akti o tehničkim pitanjima međunarodne i privremene zaštite*) stavak (1) kojima će detaljnije regulirati pitanja uređena Poglavljem VII. (*Međunarodna i privremena zaštita*) ovoga Zakona.

(4) Ministarstvo može, nakon što pribavi mišljenje drugog nadležnog tijela iz stavka (1) toč. a), b) ili c) ovoga članka, donijeti podzakonski akt prema članku 44. stavak (4) ovoga Zakona o drugim tehničkim pitanjima od značenja za ulazak stranaca, kada se to pokaže potrebnim.

#### Članak 161.

##### (Rok za donošenje ostalih podzakonskih akata)

(1) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će, nakon što pribavi mišljenja Ministarstva civilnih poslova BiH i Ministarstva, donijeti podzakonski akt o pristupu pravima iz čl. 120. stavak (6) (*Prava osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita*) i 121. stavak (1) (*Isprave za izbjeglice i strance pod supsidijarnom zaštitom*), ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministarstvo civilnih poslova BiH će, nakon što pribavi mišljenja Službe i Ministarstva, donijeti podzakonski akt o obliku, sadržaju, potrebnim dokumentima koji se prilažu uz zahtjev za izdavanje, postupanju kod izdavanja i drugim tehničkim pitanjima vezanim uz putne isprave za strance iz članka 50. (*Podzakonski akti o tehničkim pitanjima putnih isprava za strance*) ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

#### Članak 162.

##### (Prestanak primjene prijašnjih propisa)

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje primjena Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", br. 29/03 i 4/04).

(2) Podzakonski akti doneseni na temelju Zakona iz stavka (1) ovoga članka primjenjivat će se u prijelaznom razdoblju do donošenja novih podzakonskih akata prema ovome Zakonu (čl. 158, 159, 160. i 161), ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.

Članak 163.

**(Stupanje na snagu ovoga Zakona)**

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a odredbe članka 77. (*Izdavanje radne dozvole*) stavak (2) i članka 78. (*Kvota radnih dozvola*) ovoga Zakona primjenjuju se od 1. studenog 2008.

---

PSBiH broj 185/08  
16. travnja 2008. godine  
Sarajevo

---

Predsjedatelj  
Zastupničkog doma  
Parlamentarne skupštine BiH  
dr. **Milorad Živković**, v. r.

---

Predsjedatelj  
Doma naroda  
Parlamentarne skupštine BiH  
**Sulejman Tihić**, v. r.